

Звіт

Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України
з питань розслідування оприлюднених у засобах масової інформації
фактів можливих корупційних дій посадових осіб органів державної влади, які
призвели до значних втрат дохідної частини Державного бюджету України

Відповідно до Постанови Верховної Ради України від 24 квітня 2020 року № 568-ІХ утворено Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України з питань розслідування оприлюднених у засобах масової інформації фактів можливих корупційних дій посадових осіб органів державної влади, які призвели до значних втрат дохідної частини Державного бюджету України (далі за текстом – Тимчасова слідча комісія та/або Комісія).

Головою Тимчасової слідчої комісії обрано народного депутата України Крулька Івана Івановича (депутатська фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»), заступником голови Тимчасової слідчої комісії – народного депутата України Петруняка Євгена Васильовича (депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ»).

До складу Комісії обрано таких народних депутатів України: Аллахвердієва Ірина Валеріївна (депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ»); Бабак Сергій Віталійович (депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ»); Діденко Юлія Олександрівна (депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ»); Заблоцький Мар'ян Богданович (депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ»); Ковальов Олексій Іванович (депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ»); Ковальчук Олександр Володимирович (депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ»); Колтунович Олександр Сергійович (депутатська фракція Політичної партії «ОПОЗИЦІЙНА ПЛАТФОРМА – ЗА ЖИТТЯ»); Приходько Борис Вікторович (депутатська група «ДОВІРА»); Пуртова Анна Анатоліївна (депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ»); Цабаль Володимир Володимирович (депутатська фракція Політичної Партії «ГОЛОС»); Южаніна Ніна Петрівна (депутатська фракція ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «ЄВРОПЕЙСЬКА СОЛІДАРІСТЬ»).

Секретарем Тимчасової слідчої комісії з кількісного складу шляхом відкритого голосування було обрано народного депутата України Батенка Тараса Івановича (депутатська група «За майбутнє»).

Кількісний склад комісії – 14 народних депутатів України.

Обставини, які стали підставою для проведення розслідування відомостей щодо можливих корупційних дій посадових осіб органів державної влади, які призвели до значних втрат дохідної частини Державного бюджету України:

- заява колишнього Міністра фінансів України Ігоря Івановича Уманського про те, що через схеми з ПДВ Державний бюджет України втрачає близько 5 млрд гривень щомісяця.

Відповідно до Постанови Верховної Ради України від 24 квітня 2020 року № 568-ІХ основними завданнями Тимчасової слідчої комісії є розслідування оприлюднених у засобах масової інформації фактів можливих корупційних дій посадових осіб органів державної влади, зокрема, Державної фіскальної служби України, Державної податкової служби України та Державної митної служби України, які призвели до недоотримання доходів Державного бюджету України в особливо великих розмірах, у період з 1 січня 2019 року по цей час.

Постановою Верховної Ради України також було дано доручення Рахунковій палаті здійснити позаплановий захід державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) в частині перевірки діяльності Державної фіскальної служби України, Державної податкової служби України та Державної митної служби України з 1 січня 2019 року.

Враховуючи вищевикладене, Верховна Рада України виконала свою контрольну функцію та сприяла подальшому розслідуванню даних фактів.

2 грудня 2020 року на засіданні Верховної Ради України було заслухано та обговорено попередній звіт Тимчасової слідчої комісії, за результатами чого прийнято постанову Верховної Ради України № 1034-ІХ від 02.12.2020, якою було продовжено роботу Тимчасової слідчої комісії на шість місяців відповідно до покладених на неї завдань. Також у зв'язку з необхідністю аналізу діяльності Державної податкової служби України та Державної митної служби України з квітня 2020 року по грудень 2020 року включно було розширено предмет діяльності Комісії для опрацювання вказаного періоду.

За період роботи Тимчасової слідчої комісії проведено 8 засідань (24.04.2020 р., 30.04.2020 р., 04.06.2020 р., 13.07.2020 р., 20.10.2020 р., 18.12.2020 р., 19.02.2021 р., 16.04.2021 р.).

Робота Комісії проходила публічно, на відкритих частинах засідань Тимчасової слідчої комісії були присутні представники ЗМІ та велися стенограми засідань.

На засідання Тимчасової слідчої комісії запрошувались, були присутні та допомагали в реалізації поставлених завдань: представники Державної фіскальної служби України, Державної податкової служби України, Державної

митної служби України, Державної аудиторської служби України, Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Рахункової палати, Офісу генерального прокурора, Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України, Головного слідчого управління Національної поліції України.

На першому засіданні, яке відбулося 24.04.2020 року було вирішено організаційні питання про:

- обрання секретаря Тимчасової слідчої комісії;
- внесення пропозиції Голові Верховної Ради України щодо кількісного та персонального складу секретаріату Тимчасової слідчої комісії;
- залучення фахівців для роботи в Тимчасовій слідчій комісії;
- доручення Голові Тимчасової слідчої комісії Крульку І.І. направляти депутатські запити та звернення до органів державної влади та правоохоронних органів з питань, які стосуються предмета діяльності Тимчасової слідчої комісії;
- заслуховування інформації колишнього Міністра фінансів України Уманського Ігоря Івановича щодо фактів можливих корупційних дій посадових осіб органів державної влади, які призвели до значних втрат дохідної частини Державного бюджету України;
- здійснення Рахунковою палатою позапланового заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) в частині перевірки діяльності Державної фіскальної служби України, Державної податкової служби України та Державної митної служби України.

На другому засіданні, яке відбулося 30.04.2020 року було вирішено питання про:

- залучення фахівців для роботи в Тимчасовій слідчій комісії;
- звернення до органів державної влади та правоохоронних органів з питань, які стосуються предмета діяльності Тимчасової слідчої комісії;
- виключено з порядку денного питання про звернення народного депутата України Кучеренка О.Ю. щодо штучного заниження прибутку підприємствами групи «Нафтогаз», що призвело до значних втрат дохідної частини Державного бюджету України.

На третьому засіданні, яке відбулося 04.06.2020 року було вирішено питання про:

- втрати державного бюджету України через формування «схемного» податкового кредиту на відшкодування ПДВ, в межах якого заслухано Голову Тимчасової слідчої комісії Крулька І.І., Голову Державної податкової служби України Любченка О.М. та заступника Голови Державної податкової служби України Олейнікова Є.В.;

- розгляд ситуації, яка склалася в зоні митного контролю пункту пропуску «Чоп-Захонь» митного посту «Тиса» 31 травня 2020 року;

хід і результати досудового розслідування кримінальних проваджень щодо злочинів, учинених посадовими особами Державної фіскальної служби України, Державної податкової служби України та Державної митної служби України, або за їх співучасті.

На четвертому засіданні, яке відбулося 13.07.2020 року було вирішено питання про:

- схеми з неповернення валютної виручки суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності, що вплинуло на формування дохідної частини державного бюджету України;

- заслуховування колишнього Голови Державної податкової служби України Верланова С.О. щодо втрат державного бюджету України через формування «схемного» податкового кредиту (стенограма додається);

- схеми з ухилення від сплати акцизного податку на алкогольні напої;

хід і результати досудового розслідування кримінальних проваджень щодо злочинів, учинених посадовими особами Державної фіскальної служби України, Державної податкової служби України та Державної митної служби України, або за їх співучасті.

На п'ятому засіданні, яке відбулося 20.10.2020 року було вирішено питання про:

- втрати державного бюджету України через формування «схемного» податкового кредиту, в межах якого заслухано Голову Тимчасової слідчої комісії Крулька І.І. та заступника Голови Державної податкової служби України Олейнікова Є.В.;

- заслуховування посадових осіб територіальних органів Державної податкової служби України щодо втрат державного бюджету України через формування «схемного» податкового кредиту, в межах якого заслухано Заступника начальника Головного управління ДПС у м. Києві Крупнову О.Ю. та в.о. начальника Головного управління ДПС у Донецькій області Долозіну І.Л.;

- вжиті заходи з донарахування податкових зобов'язань з ПДВ до державного бюджету України та запобігання формування схем з неповернення валютної виручки суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності;

- стан використання скануючих систем при здійсненні митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів;

хід і результати досудового розслідування кримінальних проваджень щодо злочинів, учинених посадовими особами Державної фіскальної служби України, Державної податкової служби України та Державної митної служби України або за їх співучасті.

На шостому засіданні, яке відбулося 18.12.2020 року було вирішено питання про:

- план роботи Тимчасової слідчої комісії;

розгляд депутатського звернення Качури О.А., яке надійшло до Тимчасової слідчої комісії;

неповернення валютної виручки суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності.

На сьомому засіданні, яке відбулося 19.02.2021 року було вирішено питання про:

затвердження рішень, розглянутих на попередніх засіданнях Тимчасової слідчої комісії;

виявлені схеми з відшкодування ПДВ;

неповернення валютної виручки суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності;

хід і результати досудового розслідування кримінальних проваджень щодо злочинів, учинених посадовими особами Державної фіскальної служби України, Державної податкової служби України та Державної митної служби України або за їх співучасті.

На восьмому засіданні, яке відбулося 16.04.2021 року було вирішено питання про:

втрати державного бюджету України через формування «схемного» податкового кредиту, в межах якого заслухано Голову Тимчасової слідчої комісії Крулька І.І. та заступника Голови Державної податкової служби України Олейнікова Є.В.;

розгляд Звіту про результати аудиту ефективності діяльності Державної фіскальної служби України, Державної податкової служби України та Державної митної служби України, проведеного Рахунковою палатою.

З метою сприяння діяльності та надання інформації Тимчасовій слідчій комісії в Державній податковій службі України та Державній митній службі України були створені відповідні робочі групи.

Наказом Державної податкової служби України від 12.05.2020 року № 202 утворено робочу групу з координації та організації структурних підрозділів Державної податкової служби України та її територіальних органів щодо взаємодії з Тимчасовою слідчою комісією у складі:

Керівник робочої групи:

Дозорець Олександр в.о. директора Департаменту відомчого контролю

Заступник керівника робочої групи:

Марчук Олег в.о. директора Організаційно-розпорядчого департаменту

Члени робочої групи:

Древаль Лариса	заступник директора Департаменту податкового адміністрування
Савенок Олексій	в.о. заступника директора Департаменту – начальника управління нормативно-правового забезпечення Департаменту правового забезпечення
Антропова Ірина	начальник управління супроводження інформаційних систем Департаменту податкових сервісів
Секунова Валентина	начальник управління організації відомчого контролю Департаменту відомчого контролю
Ветрова Інна	заступник начальника управління – начальник відділу координації та загального документування управління документального забезпечення та електронного документообігу Департаменту забезпечення роботи Служби
Озов Аслан	начальник відділу контролю управління організаційно-контрольного забезпечення Департаменту забезпечення роботи Служби
Бабенко Ігор	головний державний інспектор сектору антивірусного захисту, кіберзахисту та захисту інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах Управління охорони державної таємниці, технічного та криптографічного захисту інформації
Романюк Володимир	головний державний інспектор режимно-секретного відділу Управління охорони державної таємниці, технічного та криптографічного захисту інформації

Основним завданням робочої групи визначено здійснення взаємодії з Тимчасовою слідчою комісією щодо отримання запитів та/або переліків питань з предмета розслідування та координацію структурних підрозділів з питань надання інформації Тимчасовій слідчій комісії.

Наказом Державної митної служби України від 29.05.2020 року № 198 утворено робочу групу з координації та організації структурних підрозділів Державної митної служби України та її територіальних органів щодо взаємодії з Тимчасовою слідчою комісією у складі:

Керівник робочої групи:

Євген Мотушко

в.о. начальника Відділу у сфері запобігання, виявлення та протидії корупції

Заступник керівника робочої групи:

Діана Гусар

в.о. заступника директора департаменту – начальника управління забезпечення роботи служби Департаменту забезпечення роботи Служби та організації документообігу

Члени робочої групи:

Роман Кропивницький

в.о. директора Департаменту інформаційних технологій та митної статистики

Юрій Ступак

в.о. директора Департаменту з наряду реалізації правових питань

Олександр Ігнатенко

завідувач Сектору охорони державної таємниці

Світлана Казміренко

в.о. начальника управління забезпечення та організації документообігу Департаменту забезпечення роботи Служби та організації документообігу

Антон Жучков

заступник начальника управління – начальник відділу прогнозування та аналізу надходжень управління адміністрування та обліку митних платежів Департаменту митних платежів та митної вартості

Володимир Мусієнко

начальник відділу організації контролю за окремими видами діяльності підприємств Департаменту організації митного контролю

Роман Завеля

заступник начальника відділу аналізу та комплексного моніторингу Департаменту внутрішнього аудиту

Олександр Натюшин

заступник начальника відділу професійної підготовки та розвитку персоналу Служби Департаменту управління персоналом

Вадим Голік

головний державний інспектор відділу вдосконалення системи управління ризиками

	Департаменту таргетингу та профілювання митних ризиків
Олександр Пусь	головний державний інспектор Відділу у сфері запобігання, виявлення та протидії корупції
Роман Ярмак	головний державний інспектор відділу оперативного реагування управління оперативного реагування та аналітичної роботи Департаменту запобігання та протидії контрабанді та порушенням митних правил
Тетяна Кір'язєва	головний державний інспектор відділу кодування та класифікації товарів управління кодування та класифікації товарів Департаменту митно-тарифного та нетарифного регулювання
Ірина Шкапенко	головний державний інспектор відділу оцінки та авторизації авторизованих економічних операторів управління супроводження авторизованих економічних операторів Департаменту забезпечення митного оформлення

Основним завданням робочої групи визначено здійснення взаємодії з Тимчасовою слідчою комісією щодо отримання запитів та/або переліків питань з предмета розслідування та координацію структурних підрозділів з питань надання інформації Тимчасовій слідчій комісії.

За період роботи Комісії, з метою отримання необхідної інформації для виконання визначених Постановами Верховної Ради України від 24 квітня 2020 року № 568-IX та від 02 грудня 2020 року № 1034-IX основних завдань, до органів державної влади та правоохоронних органів скеровано запити та звернення з питань, що розслідуються Комісією, зокрема про таке.

1. До Державної фіскальної служби України про надання інформації та копій документів, а саме:

- про розмір заробітної плати Голови та заступників Голови ДФС, а також підстав нарахування та виплати їм премій за період з 01 січня 2019 року по цей час (№ 04-47/21 від 30.04.2020 року);

- про надання переліку контрагентів – покупців та суму зареєстрованих на їх адресу податкових накладних по платниках за період з 01 січня 2019 року та інформації щодо надходження запитів на проведення зустрічних звірок та/або запитів про отримання податкової інформації (№ 04-47/27 від 30.04.2020 року);

- про надання доступу до інформаційно-телекомунікаційних систем «Податковий блок» та «Архів електронної звітності» (№ 04-47/32 від 30.04.2020 року);

- про перелік членів комісій центрального та регіональних рівнів (із зазначенням основної посади та місця роботи) з питань зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування та надання копій наказів про створення, регламентів роботи та протоколів засідань цих комісій (№ 04-47/37 від 15.05.2020 року);

- про перелік членів комісій центрального рівня, які здійснювали розгляд скарг на рішення комісій регіонального рівня, які приймають рішення про реєстрацію податкової накладної/розрахунку коригування та надання копій рішень, прийнятих цими комісіями (№ 04-47/38 від 15.05.2020 року);

- про алгоритм дій у разі виявлення фактів реєстрації ризикових податкових накладних та формування схемного податкового кредиту, обсяги схемного податкового кредиту, які були доведені до відпрацювання у період з 01 січня 2019 року по цей час (№ 04-47/39 від 15.05.2020 року);

- про надання інформації у розрізі суб'єктів господарювання, які є або були включені до реєстру ризикових платників, щодо стану перерахування цим платникам узгоджених сум бюджетного відшкодування ПДВ (№ 04-47/40 від 15.05.2020 року);

- про надання копій нормативних документів, які регламентують діяльність роботи із зупинення реєстрації податкових накладних, порядок експлуатації та надання доступу (електронних ключів, які дають право внесення змін) до інформаційно-технічної системи ДФС України (№ 04-47/47 від 26.05.2020 року);

- про надання інформації та копій документів щодо комплексних скануючих систем стаціонарного типу для огляду вантажних транспортних засобів та контейнерів, проблемних питань, пов'язаних із налагодженням скануючих систем та оцінку ефективності їх використання (№ 04-47/139 від 07.07.2020 року);

- про надання інформації щодо проведених за 2019 рік контрольних заходів у зонах діяльності митниць з метою попередження, виявлення та припинення порушень законодавства України з питань державної митної справи та копій актів перевірок, службових записок, доповідних записок та інших висновків або документів про результати проведених контрольних заходів (№ 04-47/140 від 07.07.2020 року);

- про надання інформації щодо виявлених ризикових суб'єктів господарювання, які мають ризик формування нереальних господарських операцій та результатів їх відпрацювання (№ 04-47/164 від 17.08.2020 року);

- про передачу депутатського звернення народного депутата України Качури О.А. щодо оподаткування та фінансового моніторингу з боку окремих

підприємств для розгляду в межах компетенції та відповідного реагування (№ 04-47/269 від 22.02.2021 року);

2. До Державної податкової служби України про надання інформації та копій документів, а саме:

- про розмір заробітної плати Голови та заступників Голови ДПС, а також підстав нарахування та виплати їм премій за період з 01 січня 2019 року по цей час (№ 04-47/22 від 30.04.2020 року);

- про надання переліку суб'єктів, які були віднесені ДПС до переліку ризикових та щодо яких було прийнято рішення про блокування реєстрації податкових накладних; переліку підприємств, реєстрація податкових накладних яких зупинялась системою СМКОР; інформації про суб'єктів, які маючи ознаки ризиковості, не були включені до переліку ризикових; інформації (в розрізі суб'єктів господарювання) про відновлені суми ліміту з ПДВ у СЕА ПДВ та про розблокування реєстрації податкових накладних за рішенням суду (№ 04-47/26 від 30.04.2020 року);

- про надання переліку контрагентів – покупців та суму зареєстрованих на їх адресу податкових накладних по платниках за період з 01 січня 2019 року та інформації щодо надходження запитів на проведення зустрічних звірок та/або запитів про отримання податкової інформації (№ 04-47/28 від 30.04.2020 року);

- про надання доступу до інформаційно-телекомунікаційних систем «Податковий блок» та «Архів електронної звітності» (№ 04-47/32 від 30.04.2020 року);

- про перелік членів комісій центрального та регіональних рівнів (із зазначенням основної посади та місця роботи) з питань зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування та надання копій наказів про створення, регламентів роботи та протоколів засідань цих комісій (№ 04-47/41 від 15.05.2020 року);

- про перелік членів комісій центрального рівня, які здійснювали розгляд скарг на рішення комісій регіонального рівня, які приймають рішення про реєстрацію податкової накладної/розрахунку коригування та надання копій рішень, прийнятих цими комісіями (№ 04-47/42 від 15.05.2020 року);

- про алгоритм дій у разі виявлення фактів реєстрації ризикових податкових накладних та формування схемного податкового кредиту, обсяги схемного податкового кредиту, які були доведені до відпрацювання у період з 01 січня 2019 року по цей час (№ 04-47/43 від 15.05.2020 року);

- про надання інформації у розрізі суб'єктів господарювання, які є або були включені до реєстру ризикових платників, щодо стану перерахування цим платникам узгоджених сум бюджетного відшкодування ПДВ (№ 04-47/44 від 15.05.2020 року);

- про надання копій нормативних документів, які регламентують діяльність роботи із зупинення реєстрації податкових накладних, порядок експлуатації та

надання доступу (електронних ключів, які дають право внесення змін) до інформаційно-технічної системи ДФС України (№ 04-47/48 від 26.05.2020 року);

- про надання інформації щодо обсягів знищення марок акцизного податку комісіями територіальних органів ДПС (№ 04-47/159 від 05.08.2020 року);

- про надання інформації про вжиті заходи з донарахування податкових зобов'язань з ПДВ та запобігання формування схем з неповернення валютної виручки (№ 04-47/166 від 19.08.2020 року);

- про надання інформації щодо обсягів сформованого податкового кредиту та податкових зобов'язань, обсягів земельного фонду, середньорічної чисельності працівників, фонду оплати праці, обсягів сплати ПДФО, ПДВ, ЄП, ЄСВ в розрізі платників єдиного податку четвертої групи (№ 04-47/191 від 08.10.2020 року та № 04-47/308 від 22.04.2021 року);

- про передачу переліку підприємств-вигодонабувачів для формування плану-графіку документальних перевірок (№ 04-47/218 від 21.10.2020 року);

- про надання інформації та копій матеріалів щодо результатів вжитих заходів стосовно відпрацювання платників (№ 04-47/219 від 21.10.2020 року);

- про виявлення та запобігання формування схем з неповернення валютної виручки (№ 04-47/244 від 04.01.2021 року);

- про надання інформації щодо доведення переліків виявлених ризикових суб'єктів господарювання, які мають ризик формування нереальних господарських операцій (№ 04-47/246 від 11.01.2021 року);

- про надання інформації у розрізі суб'єктів господарювання, які є або були включені до реєстру ризикових платників, щодо стану перерахування цим платникам узгоджених сум бюджетного відшкодування ПДВ (№ 04-47/247 від 11.01.2021 року);

- про передачу переліку підприємств, які отримали відшкодування ПДВ для проведення службового розслідування (№ 04-47/270 від 24.02.2021 року та № 04-47/318 від 23.04.2021 року);

- про передачу переліку підприємств-вигодонабувачів для формування плану-графіку документальних перевірок (№ 04-47/271 від 24.02.2021 року та № 04-47/319 від 23.04.2021 року);

3. До Державної Митної служби України про надання інформації та копій документів, а саме:

- про розмір заробітної плати Голови та заступників Голови ДМС, а також підстав нарахування та виплати їм премій за період з 01 січня 2019 року по цей час (№ 04-47/20 від 30.04.2020 року);

- про надання інформації про перелік автоматизованих систем, що використовуються митними органами під час перевірки переміщення товарів, транспортних засобів через митний кордон України; перелік суб'єктів господарювання, відносно яких здійснювався ідентифікаційний та частковий огляд товарів, транспортних засобів; суб'єктів господарювання щодо експортно-

імпортних операцій; копії результатів проведення перевірок службової діяльності регіональних митниць, пояснень, доповідних записок, які стали причиною призначення таких перевірок (№ 04-47/23 від 30.04.2020 року);

- про надання доступу до Автоматизованої системи митного оформлення «Інспектор – 2006» та ЄАІС (№ 04-47/31 від 30.04.2020 року);

- про надання інформації щодо індикативних показників надходжень митних платежів, бюджетоутворюючої групи товарів, кількості запитів до митних органів іноземних держав, складених протоколів про порушення митних правил, методу визначення митної вартості контрольно-перевірочних заходів, кількості тимчасових декларацій (№ 04-47/117 від 07.07.2020 року);

- про надання інформації щодо наявних вагових комплексів (місця розміщення, стан функціонування, технічні характеристики та помісячні статистичні дані щодо їх використання), оцінки ефективності та проблемних питань використання вагових комплексів (№ 04-47/118 від 07.07.2020 року);

- про надання інформації та копій документів щодо комплексних скануючих систем стаціонарного типу для огляду вантажних транспортних засобів та контейнерів, проблемних питань, пов'язаних із налагодженням скануючих систем та оцінку ефективності їх використання (№ 04-47/119 від 07.07.2020 року);

- про надання інформації щодо стану реалізації діючих та налагодження нових договірних стосунків з країнами світу з питань взаємодії у сфері митної справи та проблемних питань, пов'язаних з реалізацією діючих угод та вжитих заходів, спрямованих на їх вирішення (№ 04-47/120 від 07.07.2020 року);

- про надання інформації щодо проведених за 2019 рік контрольних заходів у зонах діяльності митниць з метою попередження, виявлення та припинення порушень законодавства України з питань державної митної справи та копій актів перевірок, службових записок, доповідних записок та інших висновків або документів про результати проведених контрольних заходів (№ 04-47/121 від 07.07.2020 року);

- про надання інформації про вжиті заходи з запобігання формування схем з неповернення валютної виручки (№ 04-47/165 від 19.08.2020 року);

- про виявлення та запобігання формування схем з неповернення валютної виручки (№ 04-47/243 від 04.01.2021 року);

- про надання інформації щодо індикативних показників надходжень митних платежів, бюджетоутворюючої групи товарів, кількості запитів до митних органів іноземних держав, складених протоколів про порушення митних правил, методу визначення митної вартості контрольно-перевірочних заходів, кількості тимчасових декларацій (№ 04-47/276 від 02.03.2021 року);

- про надання інформації щодо наявних вагових комплексів та комплексних скануючих систем стаціонарного типу для огляду вантажних транспортних

засобів та контейнерів, оцінки ефективності та проблемних питань їх використання (№ 04-47/277 від 02.03.2021 року);

- про надання інформації щодо стану реалізації діючих та налагодження нових договірних стосунків з країнами світу з питань взаємодії у сфері митної справи та проблемних питань, пов'язаних з реалізацією діючих угод та вжитих заходів, спрямованих на їх вирішення (№ 04-47/278 від 02.03.2021 року);

- про надання інформації щодо проведених за 2020 рік контрольних заходів у зонах діяльності митниць з метою попередження, виявлення та припинення порушень законодавства України з питань державної митної справи та копій актів перевірок, службових записок, доповідних записок та інших висновків або документів про результати проведених контрольних заходів (№ 04-47/279 від 02.03.2021 року);

4. До Державної Казначейської служби України про надання інформації щодо суб'єктів господарювання, які отримували бюджетне відшкодування ПДВ за період з 01.01.2019 року по даний час (№ 04-47/24 від 30.04.2020 року);

5. До Державної служби фінансового моніторингу України про надання узагальнених матеріалів Державного фінансового моніторингу України за період з 01.01.2019 по даний час, які були скеровані до органів ДПС, ДФС та інформації про прийняті рішення за результатами розгляду узагальнених матеріалів Державного фінансового моніторингу України, отриманих за період з 01.01.2019 по даний час (№ 04-47/25 від 30.04.2020 року);

6. До Державної аудиторської служби України про результати проведених Держаудитслужбою ревізій Державної фіскальної служби України, Державної податкової служби України та Державної митної служби України (№ 04-47/241 від 04.01.2021 року);

7. До Президента України щодо належного забезпечення здійснення митного контролю транспортних засобів при переміщенні через державний кордон України з використанням скануючого обладнання (№ 04-47/280 від 17.03.2021 року);

8. До Ради національної безпеки і оборони України щодо надання матеріалів, які стали підставою для застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) відповідно до Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 квітня 2021 року, введеного в дію Указом Президента України від 3 квітня 2021 року № 140/2021 (№ 04-47/290 від 12.04.2021 року);

9. До Міністерства фінансів України:

- про надання доступу до інформаційно-телекомунікаційних систем «Податковий блок», «Архів електронної звітності», Автоматизованої системи митного оформлення «Інспектор – 2006» та ЄАІС (№ 04-47/29 від 30.04.2020 року);

- про виявлення та запобігання формування схем з неповернення валютної виручки (№ 04-47/242 від 04.01.2021 року);

10. До Офісу генерального прокурора (№ 04-47/1 від 28.04.2020 року), Державного бюро розслідувань (№ 04-47/2 від 28.04.2020 року), Національного антикорупційного бюро України (№ 04-47/3 від 28.04.2020 року), Служби безпеки України (№ 04-47/4 від 28.04.2020 року), Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (№ 04-47/6 від 28.04.2020 року) щодо надання інформації про:

- кримінальні провадження, внесені до ЄРДР за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ст. ст. 191, 201, 201-1, 212, 364, 366 КК України, учинених посадовими особами Державної фіскальної служби України, Державної податкової служби України та Державної митної служби України, або ж учинених за їх співучасті;

- відомості про органи та підрозділи, якими реєструвались такі кримінальні провадження та підрозділи, у яких на даний час здійснюється досудове розслідування;

- стан досудового розслідування у кожному з кримінальних проваджень.

На зазначені вище звернення Тимчасової слідчої комісії Комісія отримала письмові відповіді від відповідних органів державної влади та правоохоронних органів з питань, які є предметом розслідування та порушувалися перед відповідними адресатами.

Разом з тим, під час опрацювання наданої Тимчасовій слідчій комісії запитуваної інформації встановлені факти порушення строків надання відповідей та ненадання інформації, що не дає можливості зробити обґрунтовані висновки.

Так, Державною фіскальною службою України, з посиланням на постанови Кабінету Міністрів України «Про утворення Державної податкової служби України та Державної митної служби України» від 18 грудня 2018 року № 1200 та «Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України» від 06 березня 2019 року № 227 на низку звернень Комісії були надані відповіді щодо доцільності звернення з порушених питань до Державної податкової служби України та Державної митної служби України.

Крім цього, під час опрацювання відповідей, наданих Тимчасовій слідчій комісії, встановлено, що запитувана інформація містить таємницю досудового розслідування та, відповідно, інформацію з обмеженим доступом.

Так, Державна аудиторська служба України повідомила, що не має достатніх правових підстав для надання Комісії копій матеріалів ревізій Державної фіскальної служби України, Державної податкової служби України та Державної митної служби України.

Державною службою фінансового моніторингу України було повідомлено, що розкриття запитуваної інформації про узагальнені матеріали, які були скеровані до органів Державної податкової служби України, Державної фіскальної служби України та пов'язані з вчиненням кримінальних правопорушень, є неможливим.

Рада національної безпеки і оборони України зазначила, що обмежувальні заходи (санкції), передбачені Рішенням Ради національної безпеки і оборони України від 2 квітня 2021 року, введеного в дію Указом Президента України від 3 квітня 2021 року № 140/2021 застосовані до окремих юридичних і фізичних осіб на підставі пропозицій Служби безпеки України, які віднесені до інформації з обмеженим доступом.

В процесі здійснення своїх повноважень Комісія використовувала також інформацію з відкритих публічних джерел (веб-портали Міністерства фінансів України, Держказначейства, Державної митної служби України, Державної податкової служби України та інших державних органів), а також інформацію одержану від народних депутатів України та здобуту самостійно в процесі реалізації депутатських повноважень.

Отримана та досліджена Тимчасовою слідчою комісією інформація дозволяє підвести підсумки щодо предмету розслідування відповідно до визначених завдань.

Щодо нормативно-правового та організаційного забезпечення діяльності Державної фіскальної служби України, Державної податкової служби України та Державної митної служби України

Відповідно до Положення про Державну фіскальну службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 травня 2014 р. № 236, Державна фіскальна служба України (ДФС) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів і який реалізує державну податкову політику, державну політику у сфері державної митної справи, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового, митного законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску.

Постановою Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1200 «Про утворення Державної податкової служби України та Державної митної служби України» встановлено утворити Державну податкову службу України та Державну митну службу України, реорганізувавши Державну фіскальну службу шляхом поділу.

Відповідно, Державну податкову службу України визначено центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів і який реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, Державну митну службу України – центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів і який реалізує державну митну політику, державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування митного законодавства.

Крім того, Державна податкова служба та Державна митна служба стали правонаступниками майна, прав та обов'язків реорганізованої Державної фіскальної служби у відповідних сферах діяльності.

У той же час, Державна фіскальна служба продовжує здійснювати повноваження та виконувати функції з реалізації державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску, здійснюючи оперативно-розшукову, кримінальну процесуальну та охоронну функції до завершення здійснення заходів з утворення центрального органу виконавчої влади, на який покладається обов'язок забезпечення запобігання, виявлення, припинення, розслідування та розкриття кримінальних правопорушень, об'єктом яких є фінансові інтереси держави та/або місцевого самоврядування, що віднесені до його підслідності відповідно до Кримінального процесуального кодексу України.

Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні» пропонується Розділ XVIII-2 «Податкова міліція» Податкового кодексу України виключити.

Слід також зазначити, що Указом Президента України від 08 листопада 2019 р. №837/2019 «Про невідкладні заходи з проведення реформ та зміцнення держави» Кабінету Міністрів України було доручено до 31 березня 2020 року вжити заходів для забезпечення створення в установленому порядку та початку діяльності нового органу із запобігання та протидії кримінальним правопорушенням у сфері економіки та фінансів, що консолідує відповідні функції податкової міліції, інших правоохоронних органів.

Станом на момент підготовки Звіту такий орган не створено, а Державна фіскальна служба України продовжує здійснювати повноваження у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового законодавства.

25 березня 2021 року набув чинності Закон України «Про Бюро економічної безпеки України», яким передбачено утворення центрального органу виконавчої влади, на який покладаються завдання щодо протидії правопорушенням, що посягають на функціонування економіки держави не пізніше шести місяців з дня набрання чинності цим Законом.

Розділом VI «Прикінцеві та перехідні положення» вказаного Закону Кабінету Міністрів України доручено не пізніше шести місяців з дня набрання чинності цим Законом забезпечити ліквідацію Державної фіскальної служби України.

Постановами Кабінету Міністрів України від 19 червня 2019 р. № 537 «Про утворення територіальних органів Державної податкової служби» та від 2 жовтня 2019 р. № 858 «Про утворення територіальних органів Державної митної служби» передбачено утворити як юридичні особи публічного права територіальні органи Державної податкової служби та Державної митної служби, реорганізувавши деякі територіальні органи Державної фіскальної служби.

При цьому, органи Державної фіскальної служби України, які реорганізовуються, продовжують здійснювати свої повноваження до передачі таких повноважень територіальним органам Державної податкової служби і Державної митної служби відповідно.

Слід відмітити, що станом на момент підготовки Звіту Державною фіскальною службою України не забезпечено припинення як юридичних осіб митниць ДФС, які мали бути реорганізовані, внаслідок чого з державного бюджету України виділялися кошти на їх утримання, не зважаючи на те, що вказані органи вже не виконували повноваження у сфері митної політики.

Так само тривала і реорганізація ГУ ДФС в областях, які на момент підготовки Звіту перебували в стані припинення.

Фактично, до 23 травня 2020 року правовий статус Державної податкової служби України, Державної митної служби України та їх територіальних органів був не врегульований, оскільки статтею 41 Податкового кодексу України контролюючими органами визнавався центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову, державну митну політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску, державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового та митного законодавства, законодавства з питань сплати єдиного внеску та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючий орган, його територіальні органи, тобто Державна фіскальна служба України.

І лише з набранням чинності Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» контролюючими органами стали податкові (центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, його територіальні органи) та митні органи (центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, його територіальні органи).

Таким чином, Державна фіскальна служба України, Державна податкова служба України та Державна митна служба України протягом досліджуваного періоду здійснювали свою діяльність в умовах реформування, що вплинуло на

ефективність прийнятих рішень та виконання повноважень із забезпечення надходжень платежів до державного бюджету України.

Щодо стану виконання дохідної частини Державного бюджету України з 01 січня 2019 року по 31 грудня 2019 року

Державний бюджет України на 2019 рік було затверджено 23 листопада 2018 року Законом України «Про Державний бюджет України на 2019 рік», яким було визначено наступні показники: за доходами у сумі 1026,1 млрд грн, видатками – у сумі 1112,1 млрд грн та граничним розміром дефіциту державного бюджету – у сумі 90,0 млрд грн, або 2,28 відсотка у ВВП (у розрахунках було враховано прогнозний обсяг номінального ВВП у сумі 3946,9 млрд гривень).

Протягом року Верховна Рада України вносила зміни до державного бюджету чотири рази, найсуттєвішими з яких були зміни від 31 жовтня 2019 року, які дозволили профінансувати програми об'єднаних та нових міністерств. Як стверджується у звіті Міністерства фінансів України під час внесення змін урядом було враховано виклики із виконання доходів в результаті міцнішого обмінного курсу, ніж було враховано в бюджеті, та стан використання коштів за різними бюджетними програмами.

Відносно початкових, доходи державного бюджету було зменшено на 20,4 млрд грн, зокрема:

за загальним фондом зменшено показники митних платежів на 20,1 млрд грн, із них ПДВ з ввезених на митну територію України товарів на 19,0 млрд грн, ввізне мито – на 1,05 млрд грн і вивізне мито – на 14,0 млн грн;

за спеціальним фондом зменшено показник надходження в рамках програм секторальної бюджетної підтримки Європейського Союзу на 0,3 млрд грн.

Як результат, здійснено скорочення видатків за такими бюджетними програмами:

- «Обслуговування державного боргу» на 21,6 млрд грн;
- «Виконання боргових зобов'язань за кредитом, залученим під державну гарантію для реалізації проекту «Створення Національної супутникової системи зв'язку» на 1,5 млрд грн;
- «Фонд Президента України з підтримки освітніх та наукових програм для молоді» на 0,8 млрд грн;
- «Фінансова підтримка сільгосптоваровиробників» на 0,2 млрд грн;
- «Фінансова підтримка розвитку фермерських господарств» на 10,4 млн гривень.

Надходження до державного бюджету України у 2019 році становили 998,3 млрд грн, що на 70,2 млрд грн, або на 7,6 відсотка більше ніж у 2018 році.

Доходи державного бюджету становили 99,1 відсотка річного показника, затвердженого Верховною Радою України, зі змінами. Недовиконання річного затвердженого показника становило 9,0 млрд гривень.

Рівень виконання річного розпису з урахуванням змін, внесених розпорядниками коштів державного бюджету, за спеціальним фондом (переважно через збільшення плану власних надходжень бюджетних установ) становив 96,3 відсотка.

З 01 січня по 28 серпня 2019 року функції з реалізації державної податкової політики, державної політики з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та законодавства з інших питань було покладено на Державну фіскальну службу України (з 01 січня 2019 по 15 липня 2019 року тимчасово виконуючий обов'язки керівника – Власов Олександр Сергійович, з 23 липня 2019 року тимчасово виконуючий обов'язки керівника – Гутенко Денис Вікторович).

З 29 серпня 2019 року постановою Кабінету міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 682-р функції з реалізації державної податкової політики, державної політики з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та законодавства з інших питань було покладено на Державну податкову службу України (голова – Верланов Сергій Олексійович).

З 01 січня по 07 грудня 2019 року функції з реалізації державної митної політики, державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування законодавства з питань державної митної справи було покладено на Державну фіскальну службу України (з 01 січня 2019 по 15 липня 2019 року тимчасово виконуючий обов'язки керівника – Власов Олександр Сергійович, з 23 липня 2019 року тимчасово виконуючий обов'язки керівника – Гутенко Денис Вікторович).

З 08 грудня 2019 року функції з реалізації державної митної політики, державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування законодавства з питань державної митної справи було покладено на Державну митну службу України (голова – Нефьодов Максим Євгенович).

Функції податкової міліції з 01 січня 2019 року по 31 грудня 2019 року виконувалися Державною фіскальною службою України (з 01 січня 2019 по 15 липня 2019 року тимчасово виконуючий обов'язки керівника – Власов Олександр Сергійович, з 23 липня 2019 року тимчасово виконуючий обов'язки керівника – Гутенко Денис Вікторович; профільний перший заступник –

начальник податкової міліції з 01 січня 2019 року по 04 грудня 2019 року – Білан Сергій Васильович).

У загальному до Державного бюджету України (в межах податкової функції, до загального фонду) Державною фіскальною службою України за період з 01.01.2019 по 28.08.2019 року зібрано:

ПДВ – 157,14 млрд гривень або всього 95,1 % від запланованого (недовиконання – 8,07 млрд гривень);

ПДФО – 70,7268 млрд гривень або 105,39 % від запланованого (перевиконання – 3,62 млрд гривень);

Податок на прибуток підприємств – 74,57 млрд гривень або на 104,32% від запланованого (перевиконання – 3,09 млрд гривень);

Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів – 38,53 млрд гривень або на 78,79 % від запланованого (недовиконання – 10,37 млрд гривень).

У загальному до Державного бюджету України Державною податковою службою України за період з 29.08.2019 по 31.12.2019 року зібрано:

ПДВ – 83,68 млрд гривень, або на 102,9 % від запланованого (перевиконання – 2,39 млрд гривень);

ПДФО – 39,22 млрд гривень або на 100,4% від запланованого (перевиконання – 0,17 млрд гривень);

Податок на прибуток підприємств – 32,5 млрд гривень або на 135,2% від запланованого (перевиконання – 8,46 млрд гривень);

Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів – 23,19 млрд гривень або на 81,56% від запланованого (недовиконання – 5,24 млрд гривень).

Слід відмітити, що у тих сферах, де традиційно притаманний високий рівень корупції спостерігається диспропорційний баланс та особливо великі розміри ненадходжень до державного бюджету України.

За підсумками 2019 року спостерігається значний недобір по ПДВ – 5,7 млрд гривень. Основною причиною є невиконання плану Державною фіскальною службою України за перші III квартали на 8 млрд гривень, яке не вдалось перекрити перевиконанням Державної податкової служби України у кінці року. Об'єктивних причин для відсутності надходжень не вбачається, оскільки за даними Мінекономіки за цей період ВВП зріс на 3,2%, крім того спостерігалось перевиконання індикативних показників з податку на прибуток підприємств.

Істотно провалено збір акцизного податку з підакцизних товарів (недовиконання – 15,6 млрд гривень) в основному за рахунок недостатніх надходжень акцизу зі спирту, тютюну та тютюнових виробів та електричної енергії. Це свідчить про значну корумпованість та знаходження цих ринків у тіні.

За інформацією ДПС, на надходження акцизного податку з вироблених в Україні підакцизних товарів вплинуло скорочення обсягів реалізації на внутрішньому ринку тютюнових виробів, зміна ринку структури лікоро-

горілчаної продукції, визначення платниками акцизного податку виробників електричної енергії, виробленої з відновлювальних джерел, операції з реалізації яких не підлягають оподаткуванню.

Слід зазначити, що на відміну від ПДВ, не існує методики розрахунку приблизних втрат державного бюджету від несплати акцизного податку. Це пов'язано з тим, що облік, адміністрування, а також махінації із ПДВ неможливі без відповідного внесення до реєстрів, а акцизний податок можна побачити лише фактичні надходження, ринок, який перебуває у тіні методологічно не можна обрахувати.

В частині податку на доходи фізичних осіб та податку на прибуток підприємств спостерігалось перевиконання індикативного плану надходжень на 2,8 млрд гривень та 11,5 млрд гривень відповідно.

Перевиконання індикативного плану надходжень з податку на прибуток підприємств досягнуто за рахунок збільшення задекларованих до сплати та часткової сплати сум податку платниками в рахунок нарахувань IV кварталу 2019 року, зокрема НАК «Нафтогаз».

Щодо діяльності Державної фіскальної служби України у сфері державної митної політики, то цю функцію вона здійснювала майже протягом усього 2019 року, за винятком грудня 2019 року.

У загальному до Державного бюджету України (в межах адміністрування митних платежів) Державною фіскальною службою України за період з 01.01.2019 по 01.12.2019 року зібрано – 338,581 млрд гривень або 91,36 % від запланованого (недовиконання – 32,01 млрд гривень).

Державна митна служба України у грудні 2019 року зібрала – 33,86 млрд гривень або 109,7 % від запланованого (перевиконання на 3 млрд гривень).

Комісія також зауважує, що у листопаді 2019 року набрали чинності зміни до державного бюджету, якими було зменшено очікувані надходження від митних платежів на 20,1 млрд гривень, що призвело до відповідних змін у індикативному навантаженні.

І навіть за умови зменшення планових завдань із надходження митних платежів, їх виконання Державною митною службою України становило 94,2% (фактично надійшло 372,5 млрд гривень), тобто до державного бюджету додатково не надійшло 22,8 млрд грн митних платежів.

Причинами такого недовиконання, за інформацією Держмитслужби, стали зміцнення курсу гривні та запровадження з квітня 2019 року механізму імпортування газу в режимі митного складу з можливістю його зберігання протягом 1095 днів без сплати митних платежів НАК «Нафтогаз».

Незважаючи на чіткі вказівки керівництва держави про необхідність боротьби з контрабандою та звільнення окремих корумпованих працівників, цього не відбувалося. Інфраструктура митниці перебуває у занедбаному стані, придбані за попередні роки скануючі системи для огляду товарів або не

працюють або розукомплектовані або належним чином не введені в експлуатацію, ризик-орієнтований підхід відбувається частково у ручному режимі.

Комісія констатує невиправдане зволікання у передачі функцій митної політики до Державної митної служби України, що пов'язане з надто довгою підготовкою до її запуску, фактично, коли в країні було повністю змінено політичну систему влади, функції зі збору митних платежів належали органу, який знаходився у стані ліквідації.

Загалом стан виконання доходів державного бюджету свідчить про недостатність дій органів, що контролюють справляння надходжень бюджету, щодо поліпшення справляння та адміністрування податків і зборів, руйнування схем мінімізації податкових зобов'язань, запобігання та протидії контрабанді, незаконному відшкодуванню податку на додану вартість та відмиванню коштів через офшорні зони.

Щодо стану виконання дохідної частини Державного бюджету України з 01 січня 2020 року по 31 грудня 2020 року

Державний бюджет України на 2020 рік було затверджено 14 листопада 2019 року Законом України «Про Державний бюджет України на 2020 рік», яким було визначено наступні показники: за доходами у сумі 1 095,5 млрд грн, видатками – у сумі 1 182,1 млрд грн та граничним розміром дефіциту державного бюджету – у сумі 94,3 млрд грн, або 2,1 відсотка у ВВП (у розрахунках було враховано прогнозний обсяг номінального ВВП у сумі 4 490,4 млрд гривень).

Протягом року Верховна рада України неодноразово вносила зміни до державного бюджету. Законом України № 553-IX від 13 квітня 2020 року було проведено секвестр бюджету, а саме зменшено очікувані доходи до 975,8 млрд гривень, а видатки збільшено до 1 266 млрд гривень, граничний дефіцит державного бюджету збільшено з 96,3 млрд гривень до 298,4 млрд гривень, тобто дефіцит бюджету було збільшено понад 200%, дозволений ліміт державного боргу до 2 387 млрд гривень.

Причинами секвестру бюджету стала відсутність стратегії економічного розвитку України, різке падіння ВВП з початку 2020 року, загальна криза у світовій та вітчизняній економіці зумовлена поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, неринковий курс гривні на початок року, невиправданий макропрогноз Мінекономіки та стан виконання державного бюджету, який характеризувався значним недоотриманням надходжень загального фонду за підсумками січня-лютого 2020 року.

Після секвестру бюджету починаючи з травня місяця були відповідно переглянуті і індикативні показники надходжень – показники податкових надходжень були зменшені на 145,4 млрд гривень.

Це стало можливим, у тому числі, завдяки численним зверненням керівництва Державної податкової служби до Міністерства фінансів України з пропозиціями щодо перегляду індикативних показників в сторону зменшення, навіть після проведеного секвестру бюджету.

6

по 31 травня 2020 року, крім документальних позапланових перевірок з підстав, визначених підпунктом 78.1.8 пункту 78.1 статті 78 цього Кодексу. Відповідно до пункту 52² документальні та фактичні перевірки, що були розпочаті до 18 березня 2020 року та не були завершені, тимчасово зупиняються на період до 31 травня 2020 року. Зазначені зміни створюють додаткові ризики виконання індикативних показників.

Пропозиції: зважаючи на викладене, та з урахуванням Закону України від 13 квітня 2020 року № 553-IX вважаємо за необхідне терміново врахувати зазначені економічні тенденції та фактори впливу на надходження до державного бюджету при формуванні уточненого бюджетного розпису починаючи з квітня 2020 року.

Просимо розглянути.

Голова ДПС

Сергій ВЕРЛАНОВ

За січень-грудень 2020 року Державний бюджет України отримав 1076 млрд гривень, що на 77,7 млрд гривень, або на 7,8% більше ніж за 2019 рік.

До загального фонду державного бюджету за січень-грудень 2020 року надійшло 877,6 млрд гривень, що на 2,2 млрд гривень, або на 0,3% менше ніж за 2019 рік.

Виконання розпису дохідної частини загального фонду державного бюджету за січень-грудень 2020 року становило 102,2%, що на 18,9 млрд гривень більше за розпис. При цьому у грудні план доходів загального фонду державного бюджету був виконаний на 127,6% (у тому числі за рахунок авансової сплати НАК «Нафтогаз України» та ПАТ «Укрнафта» 13,5 млрд гривень податкових зобов'язань з податку на прибуток і ПДВ).

У загальному до Державного бюджету України (до загального фонду) Державною податковою службою України за період з 01.01.2020 по 31.12.2020 року зібрано:

ПДВ зібрано 260,8 млрд гривень, або на 151,8% від запланованого (перевиконання – 40,2 млрд гривень), що на 20 млрд гривень, або на 8,3% більше порівняно із 2019 роком. Це, зокрема, стало результатом злагодженої роботи Тимчасової слідчої комісії, Державної податкової служби України, Служби безпеки України та Міністерства цифрової трансформації України, а також впровадження нової моделі системи моніторингу податкових ризиків при реєстрації податкових накладних;

ПДФО зібрано 117,28 млрд гривень або на 105,3% від запланованого (перевиконання – 6 млрд гривень), що на 7,3 млрд гривень, або на 6,7% більше порівняно із 2019 роком;

Податок на прибуток підприємств зібрано 95,8 млрд гривень або на 97,5% від запланованого (недовиконання – 2,4 млрд гривень), що на 11,3 млрд гривень, або на 11,5% менше ніж за 2019 рік;

Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів зібрано 68,4 млрд гривень або на 107,5% від запланованого (перевиконання – 4,9 млрд гривень), що на 6,6 млрд гривень, або на 10,8% більше ніж за 2019 рік.

Протягом року фіксувалася динаміка виконання планових показників Державною податковою службою. Якщо за січень-квітень 2020 року до загального фонду державного бюджету надійшло 137,5 млрд гривень (або на 11,7 млрд гривень менше від очікуваних показників), то протягом травня-грудня 2020 року – 370 млрд гривень (на 60,8 млрд гривень більше запланованих показників).

Станом на 24 листопада 2020 року Державною податковою службою були виконані річні індикативні показники за доходами загального фонду державного бюджету.

При річному розписі 458,3 млрд гривень по таких платежах, закріплених за ДПС, до загального фонду державного бюджету на поточну дату надійшло 462,9 млрд гривень. Тобто виконання становило 101,0%, або +4,5 млрд гривень. У тому числі, перевиконання з ПДВ склало +37,8 млрд гривень, або +53,6%.

Ці показники виконувалися в умовах мораторію на проведення документальних та фактичних перевірок, спаду економічної активності та складної санітарно-епідеміологічної ситуації.

Державною митною службою України до Державного бюджету України за період з 01.01.2020 по 31.12.2020 року зібрано 358,7 млрд гривень або 92,7 % від запланованого (недовиконання – 23 млрд гривень).

Причинами такого недовиконання, за інформацією Держмитслужби, стали: випуск у вільний обіг товарів наприкінці 2019 року, митне оформлення яких Держмитслужбою планувалось у січні 2020 року в сумі 2,8 млрд грн; різке скорочення митного оформлення транспортних засобів з європейською

реєстрацією; невідповідність фактичного курсу долара США протягом січня–лютого 2020 року прогнозованому; зниження ставок ввізного мита у 2020 році в межах виконання Україною Угоди про асоціацію з ЄС; зміна товарної структури імпорту, зменшення фізичних обсягів та зниження світових цін на окремі групи товарів; збільшення обсягів наданих преференцій зі сплати митних платежів.

Позитивним слід відзначити те, що Державною митною службою України за цей період було розпочато окремі реформи, які у майбутньому дадуть позитивні ефекти у прозорості діяльності митниці та подолання корупції.

Згідно з Висновком Рахункової палати невиконання планових показників окремих доходів загального фонду спричинено, зокрема, невідповідністю фактичних макропоказників прогнозним, що враховані у розрахунках доходів державного бюджету, недоліками планування, зарахуванням переплат, утворених у 2019 році при сплаті податків у звітному періоді, а також окремими заходами Уряду щодо підтримки суб'єктів господарювання під час карантину.

Загалом стан виконання доходів загального фонду державного бюджету за 2020 рік поліпшився, однак він все ще свідчить про недостатність дій органів, що контролюють справляння надходжень бюджету, щодо поліпшення справляння та адміністрування податків і зборів, руйнування схем мінімізації податкових зобов'язань, запобігання та протидії контрабанді, незаконному відшкодуванню податку на додану вартість та відмиванню коштів через офшорні зони.

Крім того, Державною фіскальною службою України не було забезпечено належної організації роботи щодо припинення як юридичних осіб митниць ДФС, внаслідок чого за рахунок коштів державного бюджету у 2020 році утримувалися органи, які не здійснювали повноважень у сфері реалізації митної політики.

Щодо стану досудових розслідувань кримінальних проваджень щодо злочинів, учинених посадовими особами Державної фіскальної служби України, Державної податкової служби України та Державної митної служби України, або за їх співучасті

Під час роботи Тимчасової слідчої комісії стало відомо, що Офісом Генерального прокурора 08 квітня 2020 року розпочато кримінальне провадження № 42020000000000697 за ч. 5 ст. 27, ч. 3 ст. 212, ч. 2 ст. 364 КК України.

Кримінальне провадження розпочато за заявою колишнього Міністра фінансів України Уманського Ігоря Івановича, з якої вбачається, що за пособництва службових осіб Державної податкової служби України функціонує злочинна схема з мінімізації податкового навантаження суб'єктами

підприємницької діяльності, яка щомісяця спричиняє збитки Державному бюджету України.

У вказаному кримінальному провадженні досліджуються обставини можливого зловживання службовим становищем посадовими особами Державної податкової служби України, які з метою одержання неправомірної вигоди від низки суб'єктів господарювання, умисно несвоєчасно здійснювали відпрацювання ризикових суб'єктів господарювання та вживали неналежних заходів стосовно них, чим сприяли безпідставному формуванню податкового кредиту з податку на додану вартість, що спричинило тяжкі наслідки у вигляді ненадходження податків до Державного бюджету України в особливо великих розмірах та завдало істотної шкоди охоронюваним законом державним інтересам.

Під час розслідування встановлені випадки бездіяльності членів комісій з питань зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних, які, маючи інформацію щодо платника, якому встановлено ознаку ризиковості, своєчасно не вносили до Журналу ризикових платників податків, що надавало змогу таким платникам реєструвати податкові накладні та мінімізувати сплату податків до бюджету.

Досудове розслідування здійснюється слідчими Головного слідчого управління Державного бюро розслідувань за процесуального керівництва Офісу Генерального прокурора. Проводяться необхідні слідчі (розшукові), інші процесуальні дії з метою повного, всебічного та об'єктивного дослідження обставин вчинення кримінальних правопорушень.

Службою безпеки України розслідується кримінальне провадження № 22020000000000032 від 26 лютого 2020 року за ч. 2 ст. 364, ч. 3 ст. 258-5, ч. 3 ст. 212, ч. 3 ст. 209, ч. 2 ст. 361 КК України.

Під час досудового розслідування встановлено, що службові особи Державної податкової служби України спільно зі службовими особами ГУ ДПС у Київській, Львівській, Миколаївській, Волинській та Донецькій областях і місті Києві, зловживаючи службовим становищем, діючи за попередньою змовою з організаторами транзитно-конвертаційних груп, з метою одержання неправомірної вигоди, впродовж 2019-2020 років створили протиправний механізм, спрямований на через документальне оформлення сумнівних (у т.ч. зареєстрованих на підставних осіб) підприємств по ланцюгу проведення безтоварних операцій шляхом підміни (заміни) номенклатури товарів, робіт та послуг при несанкціонованому втручанні в роботу електронного програмного продукту, що призвело до спотворення процесу обробки інформації та спричинило тяжкі наслідки державним інтересам у вигляді безпідставно сформованого податкового кредиту з ПДВ в особливо великих розмірах.

Також встановлено, що у протиправній діяльності, яка полягає в підміні номенклатури товарів, робіт, послуг, направлених на незаконне формування сум

податкового кредиту з ПДВ причетні понад 400 суб'єктів господарської діяльності з ознаками ризиковості (фіктивності).

Сума збитків, заподіяних державі, становить більш ніж 4 млрд гривень.

У кримінальному провадженні проведено понад 140 обшуків у посадових осіб та в адміністративних приміщеннях податкових органів, фігурантів транзитно-конвертаційних груп. За результатами проведених обшуків вилучено документи, комп'ютерну техніку, флеш-накопичувачі, телефони, печатки суб'єктів господарської діяльності, задіяних у протиправній діяльності (близько 60 шт).

З метою підтвердження або спростування фактів протиправної діяльності рядом суб'єктів підприємництва Департаментом боротьби з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом Державної податкової служби України проведено близько 20 досліджень щодо 50 суб'єктів господарської діяльності, за результатами яких підтверджено факти порушення норм чинного законодавства під час здійснення фінансово-господарської діяльності. При взаємодії з Державною службою фінансового моніторингу України заблоковано кошти на рахунках близько 60 суб'єктів господарської діяльності, задіяних у протиправних схемах, залишок коштів становить понад 30 млн грн.

У вказаному кримінальному провадженні 05 травня 2020 року повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 ст.361 КК України особі, яка здійснювала незаконне втручання в роботу інформаційно-технічних систем Державної фіскальної служби України.

За результатами відпрацювання суб'єктів господарської діяльності, зазначених в додатках до листа Тимчасової слідчої комісії, до районних судів м. Києва направлено обвинувальні акти щодо 9 осіб – власників 23 суб'єктів господарської діяльності у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 205-1 КК України.

Печерським, Оболонським, Шевченківським та Голосіївським районними судами м. Києва винесено вироки, якими 7 осіб визнано винними у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 205-1 КК України та призначено покарання, не пов'язане з позбавленням волі. Сума заподіяних збитків становить близько 120 млн гривень.

З метою відпрацювання встановлених ТСК фактів, а також встановлення завданих державі функціонуванням протиправної схеми розмірів збитків слідчими Головного слідчого управління Служби безпеки України ініційовано проведення Державною податковою службою України 600 податкових перевірок.

Крім того, з метою зупинення схем безпідставного формування ПДВ у співпраці з Державною податковою службою України ліквідовано штучно сформований податковий кредит з ПДВ у розмірі близько 250 млн гривень.

Також під час досудового розслідування зазначеного провадження викрито протиправну діяльність осіб на ринку цінних паперів. Встановлено, що група компаній юридичних осіб – професійних учасників ринку цінних паперів, від підконтрольних інвестиційних фондів видавали фіктивні кредити пов'язаним підприємствам з ознаками фіктивності, надавали послуги реальному сектору економіки щодо виведення коштів з обігу підприємств, їх конвертації та легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом. Загальний обсяг таких операцій за 2019-2020 рр. становить понад 2,8 млрд гривень.

У результаті, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку 29.09.2020 прийнято рішення про заборону торгівлі цінними паперами ЗНПВІФ «Портфельні інвестиції» та ЗНПВІФ «Новітні технології» ТОВ «КУА «Прудент».

Під час досудового розслідування встановлено причетність до протиправної діяльності громадянина України – особи на ім'я «С», що здійснює пошук та залучення осіб до діяльності фіктивних суб'єктів господарської діяльності з метою їх подальшої участі у конвертаційно-транзитних операціях, спрямованих на ухилення від сплати податків та обов'язкових платежів реальним сектором економіки.

Для здійснення цієї протиправної діяльності вказана особа залучила працівницю Київського відділення № 4 акціонерного товариства «Комерційний Індустріальний Банк», яка, будучи посадовою особою, використовуючи своє службове становище, сприяла функціонуванню групи фіктивних підприємств шляхом відкриття необхідних рахунків та здійснення відповідних платежів, а також за наявності у неї відомостей про зацікавленість з боку правоохоронних органів діяльністю зазначених вище та інших суб'єктів господарської діяльності повідомляє особі «С».

За результатами проведених обшуків за місцем проживання особи «С» вилучено документи, печатки – понад 600 шт щодо 378 суб'єктів господарської діяльності, задіяних у протиправній діяльності. Серед іншого виявлено та вилучено 5 печаток приватних нотаріусів Київського міського нотаріального округу, печатки Солом'янського та Печерського районних судів м. Києва, печатку Сухополов'янської сільської ради Прилуцького району Чернігівської області, штамп Державної податкової служби України у Приморському районі м. Одеси ГУ ДПС в Одеській області.

У кримінальному провадженні з вересня 2020 року отримано більше ніж 150 тимчасових доступів до банківських рахунків суб'єктів господарської діяльності, задіяних у протиправній діяльності.

У Шевченківському районному суді м. Києва на розгляд перебуває понад 50 клопотань про проведення тимчасових доступів до первинних документів низки суб'єктів господарської діяльності, задіяних у протиправній діяльності.

Проведено більше ніж 20 оглядів адрес реєстрації суб'єктів господарської діяльності, задіяних у протиправній діяльності. Допитано як свідків понад 200 осіб. Призначено 4 експертизи (3 техніко-комп'ютерні та 2 почеркознавчі).

Виконано низку інших слідчих (розшукових) дій та заходів забезпечення кримінального провадження, спрямованих на повне, всебічне та неупереджене досудове розслідування.

Головним слідчим управлінням Служби безпеки України здійснювалось досудове розслідування кримінального провадження № 42020000000001289 від 10 липня 2020 року за ч. 4 ст. 191, ч. 2 ст. 364, ч. 2 ст. 205-1 КК України.

Досудовим розслідуванням встановлено, що службові особи, у тому числі державних підприємств, здійснюють неналежний кількісний та вартісний облік земельних ділянок та вирощеної на них сільськогосподарської продукції, як наслідок відбувається заниження відомостей про обсяги її вирощення та реалізації.

Крім того, встановлено, що у протиправній діяльності фігурантами провадження використовувалось близько 30 суб'єктів господарювання.

За результатами перевірки під час досудового розслідування 26.02.2021 року до Печерського районного суду м. Києва скеровано обвинувальний акт щодо однієї особи – власника 3 товариств, у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 205-1 КК України.

На даний час здійснюється комплекс вичерпних заходів, спрямованих на встановлення осіб, причетних до протиправної діяльності, притягнення їх до відповідальності та відшкодування збитків, заподіяних державі.

У провадженні детективів Національного антикорупційного бюро України та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури перебуває кримінальне провадження № 52017000000000636 від 26 вересня 2017 року за ч. 1 ст. 255, ч. 3 ст. 212, ч. 2 ст. 364, ч. 3 ст. 368 КК України.

Під час досудового розслідування встановлено, що протягом 2016-2017 років службові особи Київської міської митниці ДФС та Київської митниці ДФС, Одеського окружного адміністративного суду України сприяли діяльності із заниження низкою юридичних осіб митної вартості імпортованих товарів та заподіяли шкоду Державному бюджету України у вигляді недонадходження митних платежів на суму близько 63 млн гривень.

Досудове розслідування у цьому провадженні завершено, стороні захисту відкрито матеріали провадження.

Разом з тим, детективи Національного антикорупційного бюро України продовжують розслідування у низці інших кримінальних проваджень щодо обставин можливого заподіяння шкоди Державному бюджету України тими самими або пов'язаними особами через недонадходження митних платежів у період 2017-2018 років.

Слідчими підрозділами Державної фіскальної служби України за процесуального керівництва Офісу Генерального прокурора здійснюється досудове розслідування кримінального провадження № 4202000000000767 від 21.04.2020 за ч. 5 ст. 27, ч. 3 ст. 212 КК України.

Під час досудового розслідування встановлено, що впродовж 2019-2020 років невстановлені особи вчинили умисні дії, пов'язані з пособництвом в умисному ухиленні від сплати податків, шляхом проведення фінансово-господарських операцій із суб'єктами господарювання, які мають ознаки ризикових і транзитних товариств, так звані скрутки.

З метою руйнування схеми незаконного формування ПДВ на теперішній час вже накладено арешти на рахунки 20 підприємств, задіяних у діяльності транзитно-конвертаційних груп, та арештовано понад 75 млн грн.

Також вилучено відомості про рух грошових коштів на банківських рахунках більш ніж 50 суб'єктів господарської діяльності, причетних до діяльності транзитно-конвертаційних груп, які аналізуються.

Проводиться робота щодо встановлення фактів ухилення від сплати податків суб'єктами господарської діяльності реального сектору економіки, які користувалися послугами транзитно-конвертаційних груп.

Окрім цього, до митних органів направлено доручення щодо огляду (переогляду) товарно-матеріальних цінностей, які ввозяться на митну територію на адресу підприємств реального сектору економіки. Також надіслано запити до Державної служби фінансового моніторингу України з метою аналізу проведених фінансових операцій суб'єктами господарської діяльності, задіяних у схемі ухилення від сплати податків.

Надано доручення оперативним підрозділам Державної фіскальної служби України щодо встановлення осіб, причетних до скоєння вказаних кримінальних правопорушень, інших підприємств, що використовуються для діяльності транзитно-конвертаційних груп. На адреси ДФС в областях за місцем реєстрації суб'єктів господарської діяльності, що задіяні в роботі транзитно-конвертаційних груп, направлено листи щодо блокування реєстрації податкових накладних та внесення таких підприємств до переліку ризикових.

Слідчим управлінням Головного управління ДФС у м. Києві за процесуального керівництва Офісу Генерального прокурора здійснюється досудове розслідування кримінального провадження № 4202000000001318 від 16 липня 2020 року за ч. 3 ст. 212, ч. 2 ст. 205-1, ч. 2 ст. 366, ч. 2 ст. 209 КК України.

У межах вказаного кримінального провадження проводиться перевірка фактів умисного ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів), шляхом підроблення документів, які подаються для проведення державної реєстрації суб'єктів господарської діяльності, використання їх реквізитів, внесених до офіційних, бухгалтерських та інших документів завідомо

неправдивих відомостей щодо підміни номенклатури та кодів УКТЗЕД товарів, заниження їх фактурної вартості, що призвело до фактичного ненадходження до Державного бюджету України коштів в особливо великих розмірах, а також легалізації (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом.

Головним слідчим управлінням Національної поліції України за матеріалами Тимчасової слідчої комісії щодо формування «схемного» податкового кредиту 25 червня 2020 року розпочато досудове розслідування в кримінальних провадженнях № 12020000000000604 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 212 КК України, № 12020000000000605 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 364 КК України, № 12020000000000606 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 191 КК України, № 12020000000000607 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 205-1 КК України, № 12020000000000608 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 367 КК України, які в подальшому були об'єднані в одне кримінальне провадження № 12020000000000604 за ч. 2 ст. 205-1, ч. 3 ст. 212, ч. 5 ст. 191, ч. 2 ст. 364, ч. 2 ст. 367 КК України.

06 січня 2021 року постановою прокурора відділу Офісу Генерального прокурора підслідність у вказаному провадженні визначено за Головним слідчим управлінням Державного бюро розслідувань.

10 лютого 2021 року матеріали вказаного кримінального провадження та кримінального провадження за № 42020000000000697 об'єднані в одне провадження.

Слідчим Першого слідчого відділу Територіального управління Державного бюро розслідувань, розташованого у місті Києві, за матеріалами Комісії щодо неповернення валютної виручки здійснювалося досудове розслідування у кримінальному провадженні № 62020100000001548 від 05 серпня 2020 року за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 364 КК України, підслідність у якому 18 лютого 2021 року визначена за слідчим управлінням фінансових розслідувань Головного управління Державної фіскальної служби у м. Києві.

Тимчасовою слідчою комісією в процесу роботи була виявлена схема з мінімізації податкових платежів та отримання відшкодування податку на додану вартість на території Одеської області. За вказаними обставинами 21.08.2020 року детективами Національного антикорупційного бюро України внесено відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань. Кримінальним провадженням присвоєно номери 52020000000000529 за ч. 5 ст. 191 КК України, 52020000000000530 за ч. 2 ст. 364 КК України та 52020000000000531 за ч. 2 ст. 366 КК України.

Протягом грудня 2020 – лютого 2021 року детективами НАБУ спільно з ГУ ДФС в Одеській області проведено обшуки у 39 складських приміщеннях, в

результаті яких встановлено необґрунтованість підстав для отримання відшкодування ПДВ з бюджету (відсутність товарів на складах на відповідальному зберіганні та непридатність самих приміщень для такого зберігання).

За клопотанням НАБУ та САП Вищий антикорупційний суд 01 березня 2021 року наклав арешт на 674 млн грн на рахунку в Головному управлінні Державної казначейської служби України в Одеській області, призначені для відшкодування ПДВ задіяним у корупційній схемі компаніям.

04 червня 2020 року, 13 липня 2020 року, 20 жовтня 2020 року, 19 лютого 2021 року на засіданнях Комісії представники Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України, Офісу Генерального прокурора, Головного слідчого управління Національної поліції України та Державної фіскальної служби України доповідали інформацію щодо стану досудових розслідувань вказаних кримінальних проваджень.

З огляду на відсутність фактів притягнення до кримінальної відповідальності організаторів схем з незаконного формування сум податкового кредиту з ПДВ підприємствами реального сектору економіки необхідним є продовження здійснення контролю за досудовим розслідуванням у вказаних кримінальних провадженнях.

**Щодо інформації про розмір заробітної плати Голови та заступників
Голови Державної фіскальної служби України, Державної податкової
служби України та Державної митної служби України за період з 01 січня
2019 року по 30 квітня 2020 року**

1) Заробітна плата В.о. Голови Державної фіскальної служби України Сергія Солодченка склала 209 897 грн, В.о. Голови Державної фіскальної служби України Дениса Гутенка – 515 724 грн, першого заступника Голови Сергія Білана – 1 105 562 грн, заступника Голови Дмитра Венцковського – 108 855 грн.

2) Заробітна плата Голови Державної податкової служби України Сергія Верланова склала 979 056 грн, заступника Голови Дмитра Венцковського – 258 229 грн, заступника Голови Михайла Тітарчука – 93 020 грн.

3) Заробітна плата Голови Державної митної служби України Максима Нефьодова склала 859 749 грн, заступника Голови Дениса Шендрика – 301 520 грн, заступника Голови Сергія Петухова – 247 783 грн, заступника Голови Роберта Зелді – 276 889 грн. Преміювання Голови та заступників у 2019 та 2020 роках не здійснювалось.

Аудитом Рахункової палати були встановлені порушення і факти неекономного та з порушенням вимог законодавства використання протягом 2019 року та січня-квітня 2020 року Державною фіскальною службою України,

Державною податковою службою України і Державною митною службою України та їх територіальними органами бюджетних коштів при оплаті праці.

Так, ДФС у 2019 році здійснено виплати керівництву стимулюючих надбавок та премій без погодження з Міністром фінансів України на загальну суму 911,2 тис. грн, на які нарахування єдиного внеску становили 200,5 тис. грн, а саме:

- В.о. Голови Державної фіскальної служби України Гутенку Д.В. за період з 23.07.2019 по 17.02.2020 нараховано та виплачено надбавку за інтенсивність праці на суму 354,4 тис. грн, на яку нараховано 78 тис. грн єдиного внеску, а також за жовтень-грудень 2019 року на підставі наказів ДФС, підписаних ним самим, без погодження з Міністром фінансів України – премію на суму 13.1 тис. грн з нарахуванням 2,9 тис. грн єдиного внеску;

- Першому заступнику Голови ДФС Білану С.В. за період з 01.01.2019 по 31.12.2019 нараховано та виплачено надбавки за інтенсивність праці та виконання особливо важливої роботи на суму 444,6 тис. грн з нарахуванням 97,8 тис. грн єдиного внеску, а також з урахуванням цих надбавок зайво нараховано та виплачено відпускні та компенсацію за невикористані відпустки на суму 99,1 тис. грн з нарахуванням 21,8 тис. грн єдиного внеску.

В ДПС виявлено три випадки нарахування та виплати окремим працівникам надбавки за інтенсивність праці без відповідних наказів та одинадцять випадків – у розмірах, що не відповідали визначеним у наказах ДПС, внаслідок чого зайво виплачено надбавку за інтенсивність праці в сумі 281,3 тис. грн та сплачено до бюджету єдиного внеску в сумі 61,9 тис. грн (за інформацією ДПС, станом на 14 грудня 2020 року порушення усунуто в повному обсязі).

Щодо функціонування Системи моніторингу критеріїв оцінки ризиковості (СМКОР)

Використання Системи моніторингу критеріїв оцінки ризиковості (далі – СМКОР), яка є складовою ІТС «Податковий блок», здійснюється Державною податковою службою України відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядків з питань зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних» від 21.02.018 року № 117 (втратила чинність) та постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядків з питань зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних» від 11.12.2019 року № 1165 (далі – Постанова № 1165).

Суть роботи СМКОР полягає в тому, що здійснюється перевірка відповідності податкових накладних/розрахунків коригування (далі – ПН/РК) критеріям оцінки ступеня ризиків, достатніх для зупинення реєстрації таких ПН/РК.

Усі податкові накладні, які реєструються в Єдиному реєстрі податкових накладних (далі – ЄРПН), проходять технічну перевірку та перевірку на відповідність критеріям ризику (критерії безумовної реєстрації, ризиковості платника, позитивної податкової історії, ризиковості здійснення операції). Якщо податкова накладна потрапляє під критерії ризиковості, її реєстрація зупиняється і платник має документально підтвердити реальність такої операції.

Однак, як було встановлено, податкові накладні деяких суб'єктів господарювання, у діяльності яких спостерігалися явні ознаки проведення ризикових операцій (невідповідність кодів товарних позицій при придбанні та продажу), реєструвались в ЄРПН навіть у випадках, коли такі суб'єкти господарювання на момент подання податкової накладної на реєстрацію вже мали статус ризикових, встановлений рішенням відповідної регіональної комісії контролюючого органу.

Вивчення показників роботи зазначених суб'єктів господарювання дало підстави для висновку, що їхні операції не відповідають жодній з передбачених ознак безумовної реєстрації – за ними формується податковий кредит, вони є дрібними, вони не передбачені врахованою регіональною комісією контролюючого органу таблицею та суб'єкт господарювання, що здійснює реєстрацію податкової накладної, не відповідає розрахунковим показникам податкового навантаження та допустимого приросту обсягу поставки одночасно.

А накладні, подані на реєстрацію, ідентифікувалися ІТС «Податковий блок» як такі, що підлягають безумовній (тобто – без врахування будь-яких ознак ризиковості) реєстрації.

При цьому, частина таких суб'єктів господарювання фігурувала у кримінальних провадженнях щодо участі у розкраданні коштів та внесенні завідомо неправдивих даних до реєстраційних документів.

Існування протиправного механізму формування сум податкових кредитів з ПДВ для суб'єктів господарювання у 2019-2020 роках завдало збитків державі на суму понад 2 млрд гривень щомісячно.

У ході роботи було встановлено, що показники, розраховані ІТС «Податковий блок» для оцінки відповідності поданої на реєстрацію накладної критеріям безумовної реєстрації є коректними математично, проте неправильними нормативно та методологічно (з точки зору визначених чинним законодавством принципів і методології справляння ПДВ, такі показники існувати не можуть). Так, по одному з суб'єктів господарювання було встановлено, що розраховане податкове навантаження складає 83542% (показник D), при цьому обсяг операцій за попередні 12 місяців становить 1 197,00 грн. (показник S), а обсяг нарахованого за цими операціями ПДВ – 98 млн грн. (показник Рм), при сумі сплаченого за попередні 12 місяців ПДВ (і податків взагалі) – 1 млн + 1 грн.

Подальший аналіз роботи ІТС дозволив зробити висновок, що причиною формування таких показників є алгоритм оброблення ІТС розрахунків корегування, поданих на реєстрацію відповідними суб'єктами господарювання.

Системою електронного адміністрування ПДВ (далі – СЕА ПДВ) як частиною ІТС «Податковий блок» використовується, переважно, два основні типи документів про господарські операції платників – податкова накладна та розрахунок коригування. У податковій накладній зазначаються показники господарської операції, в т.ч. сума нарахованого ПДВ, а у розрахунку коригування – зміна таких показників, що відбувалася після реєстрації відповідної податкової накладної. Опрацьовуючи поданий на реєстрацію розрахунок коригування, який передбачав зменшення обсягу поставки товарів та нарахованого на суму такої поставки ПДВ, зазначеного у податкових накладних, зареєстрованих у попередніх періодах, ІТС застосовувала два різні алгоритми:

- опрацьовуючи суму зменшення обсягу поставки (впливає на показник S), ІТС зменшувала показники обсягу поставки у тому податковому періоді, до якого відносилась податкова накладна, яка коригувалась – відповідно, зростали показники податкового навантаження;

- опрацьовуючи показник зменшення суми ПДВ, нарахований на такий зменшений обсяг поставки, ІТС зменшувала суму ПДВ, нараховану у періоді, в якому здійснювалася реєстрація розрахунку коригування – відповідно, сума ПДВ у періоді, від якого розраховувався допустимий поріг (показник Р), залишалась незмінною, а отже, виникала можливість використовувати такий розрив, і здійснювати безумовну реєстрацію податкових накладних в обсягах, що розраховувались від невідкоригованої (і, відповідно, не зменшеної) суми ПДВ попереднього періоду.

Якщо б алгоритм ІТС працював методологічно та нормативно коректно, і показники обсягу та нарахованого на цей обсяг ПДВ у розрахунку коригування враховувались б в одному періоді, як це передбачено Постановою № 1165, то визначення ІТС податкових накладних, що подавались на реєстрацію, як таких, які підлягають безумовній реєстрації, було б неможливим – спрацьовувала б невідповідність або податкового навантаження D (розраховувався б до більшого обсягу операцій з постачання товарів (послуг), або показника приросту обсягів ПДВ Р (розраховувався б до меншого обсягу ПДВ).

Така невідповідність дозволила ряду суб'єктів господарювання імітувати відповідність ознакам безумовної реєстрації та реєструвати в ЄРПН податкові накладні з явними ознаками ризикових операцій.

Таким чином, відсутність комплексної системи захисту інформації в ІТС «Податковий блок» могла призвести до несанкціонованого доступу, використання, руйнування, внесення змін чи спотворення інформації в Системі моніторингу критеріїв оцінки ризиковості.

Аудитом Рахункової палати були встановлені факти підписання посадовими особами ДПС актів виконаних робіт з удосконалення ІТС, які на час їх підписання не обліковувалися на балансі ДПС.

Зокрема, згідно з актом про завершення роботи від 16.12.2019 б/н, затвердженим в.о. Голови ДФС Гутенком Д.В. та Головою ДПС Верлановим С.О., доопрацьовано програмне забезпечення ІТС «Податковий блок», актом про завершення роботи від 05.02.2020 № 1-ID2433, затвердженим директором Департаменту податкового моніторингу ДПС Серебрянським Д.М. та в.о. директора Департаменту податкових сервісів ДПС Огеруком М.С. доопрацьовано програмне забезпечення ІТС «Податковий блок», «Електронний кабінет», «Єдине вікно подання електронної звітності».

Завдяки роботі Тимчасової слідчої комісії, Державною податковою службою України спільно з Службою безпеки України та Міністерством цифрової трансформації України були усунуті виявлені випадки некоректної роботи алгоритмів СМКОР, що суттєво збільшило надходження до бюджету.

Питання щодо причетності посадових осіб Державної фіскальної служби, які розробляли технічну документацію та контролювали роботу СМКОР встановлюється у межах кримінальних проваджень.

Щодо втрат Державного бюджету України через формування «схемного» податкового кредиту

У ході проведення розслідування Тимчасовою слідчою комісією було встановлено, що найбільш поширеною схемою ухилення від сплати ПДВ є формування «фіктивного» податкового кредиту, який отримав назву «скрутка». Сутність цієї схеми полягає в тому, щоб поєднати в системі податковий кредит, сформований внаслідок ввезення або виготовлення товарів широкого вжитку або тих, які користуються попитом на тіньовому ринку і потім продаються за готівку без сплати податків, та податкове зобов'язання, що виникає в платників легального сектору економіки, коли їм потрібно легалізувати в Системі електронного адміністрування податку на додану вартість товари, виготовлені в тіньовому секторі економіки.

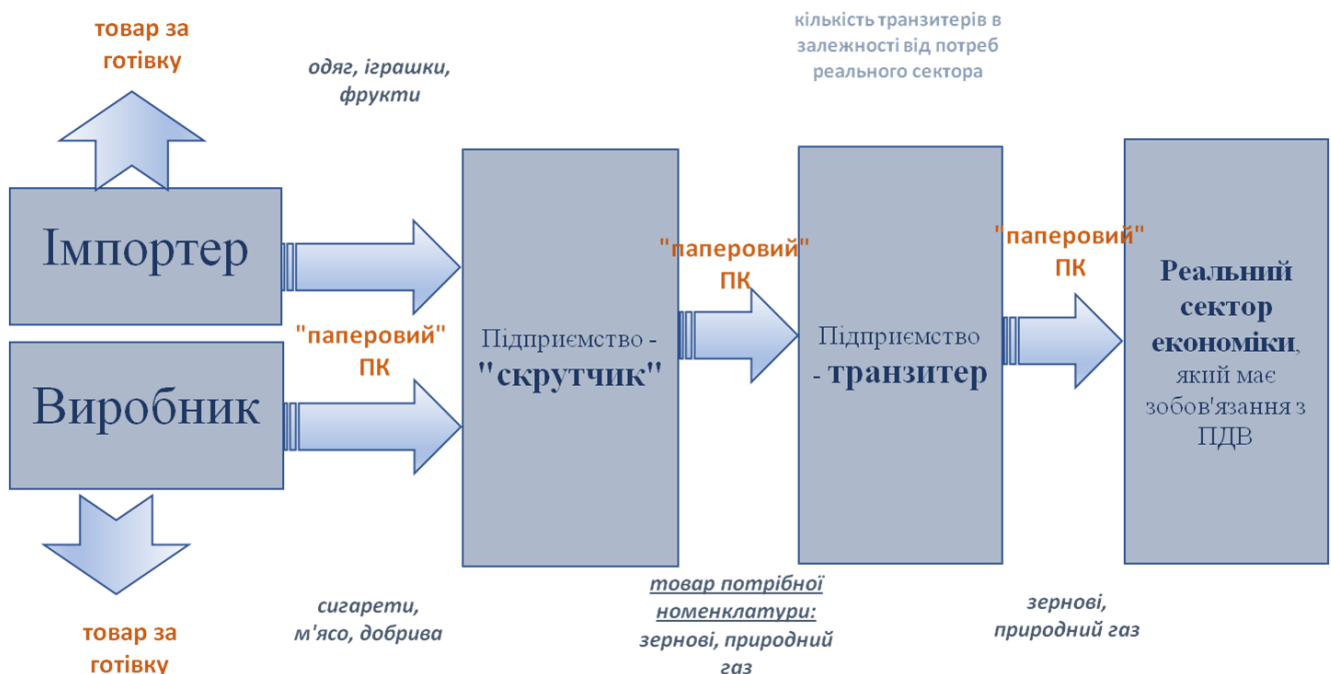
Функціонування «скрутки» засноване на внесенні до податкової накладної завідомо неправдивих даних про постачання товарів, податковий кредит по яких потім використовувати для зменшення податкових зобов'язань, що виникають при постачанні товарів, послуг, які надаються легальним сектором економіки.

Тобто, джерелом виникнення «фіктивного» податкового кредиту є реалізація товару за готівку без будь-якого обліку з подальший продажем документів на цей же товар замовнику податкового кредиту.

Характерною ознакою «скрутки» є поєднання в операціях несумісних товарів, наприклад, «скрутич» відображає в документах придбання цигарок, при цьому здійснює продаж огірків, кукурудзи тощо.

По ходу руху документів від реалізаторів товару за готівку до замовників податкового кредиту (а це підприємства реального сектору економіки, які мають податкові зобов'язання до сплати та не мають наміру їх сплачувати) якраз і знаходяться підприємства – «скрутики», функцією яких є зміна вхідної номенклатури на номенклатуру, яка необхідна замовнику.

Схема формування та продажу фіктивного ПДВ

У процесі роботи Тимчасовою слідчою комісією було проведено аналіз даних Єдиного реєстру податкових накладних та виявлено суб'єкти господарювання, які протягом січня 2019 року – грудня 2020 року здійснювали операції з підміною товарної номенклатури.

Обсяги реалізованого фіктивного ПДВ такими платниками складають близько 2,5 млрд грн щомісячно. Далі цей податковий кредит розходиться від «скрутичів» через «транзитерів» до вигодонабувачів.

Разом за період діяльності Державної фіскальної служби України та Державної податкової служби України за січень – грудень 2019 року суб'єктами господарювання сформовано та використано фіктивного ПДВ на суму

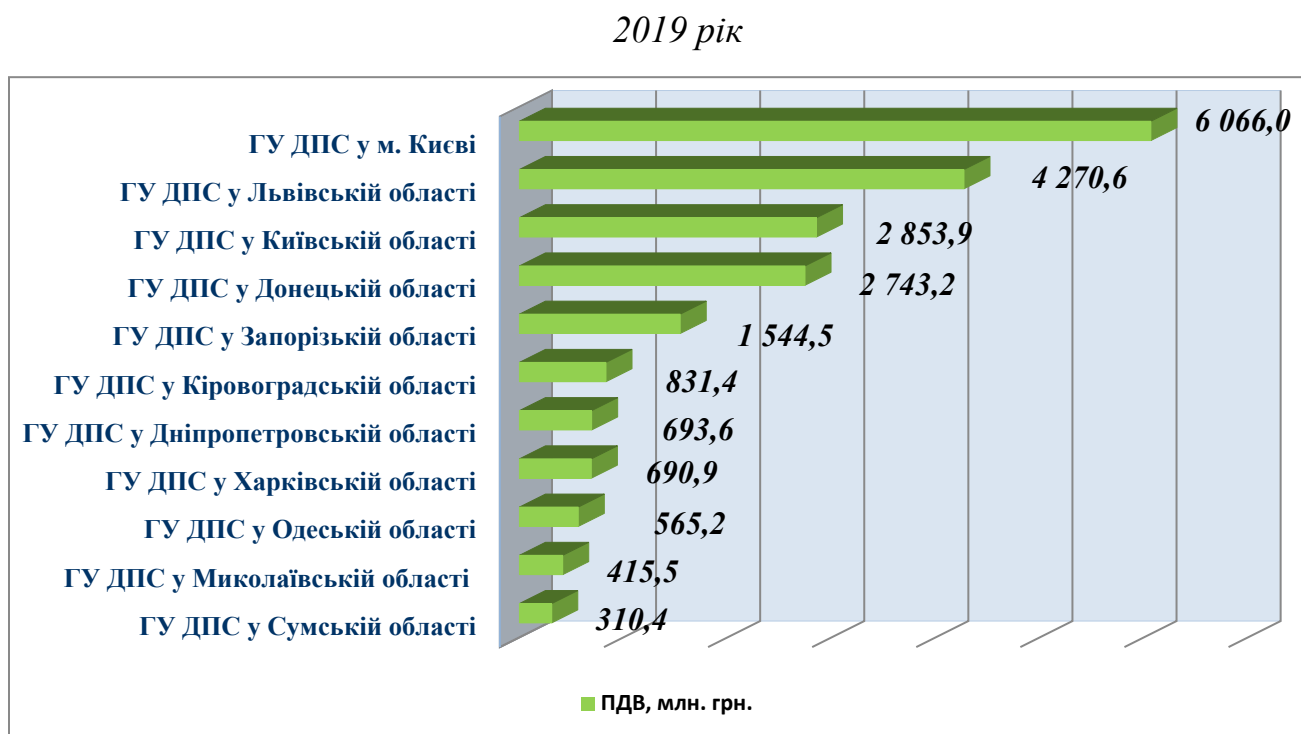
щонайменше 21,988 млрд грн, за період січень – грудень 2020 року – 27,231 млрд грн.

Таким чином, обсяг виявленого Тимчасовою слідчою комісією сумнівного податкового кредиту за період 2019-2020 рр. складає щонайменше 49,219 млрд грн.

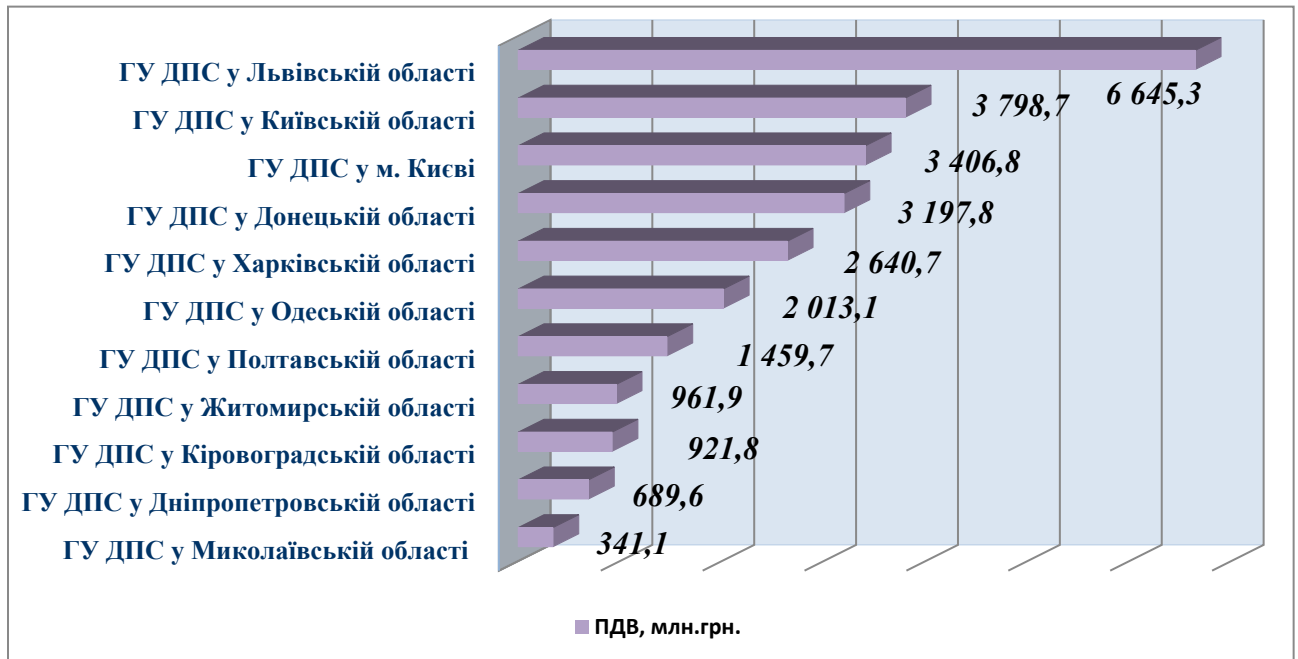
Комісія звертає увагу на те, що наведені суми не є остаточними – це лише втрати від однієї операції, «скрутки». Якщо розрахувати весь схемний потік податку на додану вартість на кожній ланці проходження, то сума буде значно більшою.

У середньому в місяць у таких операціях беруть участь від 100 до 250 платників податків.

Також були встановлені територіальні органи Державної податкової служби України, на обліку у яких перебуває найбільша кількість таких платників – це ГУ ДПС у Львівській, Київській, Донецькій, Запорізькій, Кіровоградській, Харківській областях та у м. Києві.

2020 рік

Перелік підприємств, що безпосередньо задіяні у підміні товарної номенклатури («скрутчики») у розрізі періодів, що досліджувались, додається.

Під час аналізу роботи ризикових платників було встановлено ряд фактів, що свідчать про зловживання посадовими особами територіальних органів ДПС в частині їх відпрацювання, а саме:

1. Встановлено факти, коли маючи інформацію від оперативних підрозділів щодо платника, якому встановлено ознаку фіктивності, платник податків не був своєчасно внесений до Журналу ризикових платників податків, що давало можливість останньому (будучи фіктивним) реєструвати податкові накладні та мінімізувати платежі до бюджету.

2. Встановлені випадки систематичної бездіяльності посадових осіб територіальних органів ДПС, коли платникам – «скрутчикам» надавалась можливість здійснити весь цикл операцій і тільки після цього вживались заходи з блокування реєстрації цих суб'єктів, що підтверджується записами в базах даних. Так, посадові особи територіальних органів ДФС та ДПС аналізували таких суб'єктів господарювання, але певний час не блокували реєстрацію податкових накладних.

Приклади платників податків, які були визнані ризиковими після використання ліміту в Системі електронного адміністрування ПДВ додаються.

Вищенаведене свідчить про грубе недотримання вимог п. 6 Постанови Кабінету Міністрів України від 11 грудня 2019 р. № 1165 «Про затвердження порядків з питань зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних», п. 6 Постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 117 «Про затвердження порядків з

питань зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних», та вимог листа ДФС від 07.08.2019 № 1962/99-99-29-01-18, належне виконання норм яких дозволило б своєчасно визначати відповідність платника критеріям ризиковості.

3. Встановлено випадки виключення ризикових підприємств з Журналу ризикових, тобто визнання такими, що не відповідають критеріям ризиковості відповідно до Постанови № 1165.

4. Також у процесі роботи Тимчасовою слідчою комісією було проведено аналіз ланцюгів проходження схемного податкового кредиту від «скрутчиків» до платників-транзитерів та платників – отримувачів податкової вигоди, які безпосередньо зменшили свої зобов'язання до сплати в бюджет.

Перелік підприємств, що задіяні у конвертаційно-транзитному потоці податкової вигоди від «скрутчика» до вигодонабувача («транзитери») за період січень 2019 року – грудень 2020 року додається.

Перелік підприємств - вигодонабувачів за період січень 2019 – грудень 2020 року (по взаємовідносинам з контрагентами на суму понад 500 тис грн) додається.

Відповідно п 2.1.1. Наказу ДФС від 28.07.2015 № 543 «Про забезпечення комплексного контролю податкових ризиків з ПДВ» Державною податковою службою відтворюються ймовірні схеми ухилення від оподаткування та за погодженням з Головою ДФС (у разі його відсутності – з в.о. Голови ДФС) доводяться засобами телекомунікаційного зв'язку:

територіальним органам ДФС – для відпрацювання;

департаментом податків і зборів з юридичних осіб, податків і зборів з фізичних осіб, аудиту, адміністративного та судового супроводження, внутрішнього аудиту, Головному оперативному управлінню та Головному управлінню внутрішньої безпеки – для врахування і використання в роботі.

Організація роботи територіальними органами ДФС відповідно до етапів протидії та реагування на факти формування і використання схемного податкового кредиту починається з дня отримання ймовірних схем ухилення від оподаткування.

Таким чином, зволікання у своєчасності доведення платників ризикової категорії Державною податковою службою до відпрацювання територіальним органам ДПС та Головному оперативному управлінню призводить до штучного затягування у відпрацюванні та мінімізації сплати податків отримувачами податкової вигоди.

Зокрема встановлено, що за січень 2019 року платники ризикової категорії були доведені до відпрацювання лише у червні 2019 року; за березень 2019 року платники ризикової категорії були доведені до відпрацювання у липні 2019 року.

За липень 2019 року платники ризикової категорії були доведені до відпрацювання 18 листопада 2019 року на адресу територіальних управлінь, 27 листопада на адресу Головного оперативного управління ДФС.

За серпень 2019 року платники ризикової категорії були доведені до відпрацювання 22 листопада 2019 року територіальним управлінням, 27 листопада – на адресу Головного оперативного управління ДФС.

За березень 2020 року платники ризикової категорії були доведені до відпрацювання на адресу територіальних управлінь 15 червня 2020 року.

За листопад 2020 року платники ризикової категорії були доведені до відпрацювання на адресу територіальних управлінь 21 січня 2021 року.

Протягом 2019 року до територіальних органів ДФС та ДПС доведено на відпрацювання 4 075 суб'єктів господарювання - «податкових ям», якими було сформовано сумнівного податкового кредиту на суму ПДВ 19 538,9 млн гривень.

У 2020 році доведено на відпрацювання 2 953 суб'єкти господарювання - «податкові ями», якими було сформовано сумнівного податкового кредиту на суму ПДВ 26 305,8 млн гривень.

Також встановлено неналежне відпрацювання територіальними органами ДФС та ДПС доведених переліків ризикових платників.

Так, в ГУ ДПС (ДФС) у Львівській області рівень відпрацювання доведеного переліку вигодонабувачів у середньому становив 19,5%.

ГУ ДПС (ДФС) в Одеській області у 2019 році відпрацьовано 469 суб'єктів господарювання або 33,1% від загальної кількості суб'єктів.

Так, в ГУ ДПС (ДФС) у Харківській області з доведених у 2019 році ризикових суб'єктів господарювання станом на 15.07.2020 року відпрацьовано лише 426 суб'єктів або 45,1%.

Крім того, існують ризики невключення посадовими особами ДФС та ДПС окремих платників податків до переліків ризикових суб'єктів господарювання, які скористались схемним податковим кредитом, оформленням нереальних господарських операцій у ланцюгу руху сум схемного ПДВ, а, отже, наявні й ризики неправомірного відшкодування ПДВ за участі посадових осіб ДФС та ДПС.

Так, тематичною перевіркою ДПС були встановлені факти невнесення ГУ ДПС в Одеській області до переліку 9 підприємств, які мали ознаки ризиковості та здійснювали формування ризикового ПДВ на суму 0,12 млрд грн.

Встановлено, що в окремих випадках щодо ризикових платників, переліки яких були доведені ДФС та ДПС до своїх територіальних органів для відпрацювання, документальні перевірки не проводились, а були здійснені лише камеральні перевірки з питань достовірності нарахування сум бюджетного відшкодування ПДВ, за результатами яких суми ПДВ узгоджено до відшкодування. Такі випадки мали місце в ГУ ДПС у Вінницькій області.

Таким чином, вжиття недостатніх заходів з боку Державної фіскальної служби України та Державної податкової служби України щодо забезпечення своєчасного та повного відпрацювання учасників ймовірних схем ухилення від оподаткування та схемного відшкодування ПДВ створили ризики застосування суб'єктами господарської діяльності схем заниження податкових зобов'язань та отримання незаконного відшкодування ПДВ з державного бюджету України.

Щодо виявлених схем з відшкодування податку на додану вартість

Відповідно до пункту 200.7. статті 200 Податкового кодексу України платник податку, який має право на отримання бюджетного відшкодування та прийняв рішення про повернення суми бюджетного відшкодування, подає відповідному контролюючому органу податкову декларацію та заяву про повернення суми бюджетного відшкодування, яка відображається у податковій декларації. Заяви про повернення сум бюджетного відшкодування автоматично вносяться до Реєстру заяв про повернення суми бюджетного відшкодування.

Тимчасовою слідчою комісією було досліджено питання правомірності бюджетного відшкодування податку на додану вартість та виявлено узгодженого відшкодування по схемним операціям за період січень 2019 – грудень 2020 року на суму понад 1,6 млрд грн.

Перелік платників – отримувачів «сумнівного» відшкодування ПДВ з бюджету у розрізі періодів, що досліджувались, додається.

2019 рік

Назва ГУ	Код платника	Назва платника	Бюджетне відшкодування, млн.грн.	Період
			439,3	
ГУ ДПС у Львівській області	42992142	ТОВ "АЙР-ТОРГ"	108,5	вересень 2019 - лютий 2020
ГУ ДПС у м. Києві	42589750	ТОВ "НОРМАНС РЕЗОРТ"	72,0	серпень 2019, квітень 2020
ГУ ДПС у м. Києві	42397574	ПІДПРИЄМСТВО "СУПЕР-СТИЛЬ"	70,5	жовтень 2019 - травень 2020
ГУ ДПС у Львівській області	42647141	ТОВ "ТОРГОВИЙ ДІМ ВЕСПРЕМ"	68,2	липень 2019 - лютий 2020
ГУ ДПС у Харківській області	42414002	ІПІ "ТРАСТНЛАК"	36,2	січень 2019 - травень 2020
ГУ ДПС у Київській області	42514786	ТОВ "АВЕРС СОЛД"	29,0	січень 2019 - лютий 2019
ГУ ДПС у м. Києві	39663053	ТЗОВ "НС ЗАХІД"	27,8	травень 2019 - січень 2020
ГУ ДПС у Миколаївській області	42240820	ТОВ "ВЕСТКОМС"	10,4	липень 2019 - травень 2020
ГУ ДПС у м. Києві	42850488	ТОВ "РОЯЛІ СТАРТ ЛІД"	9,9	липень 2019 - травень 2020
ГУ ДПС у Львівській області	42991458	ТОВ "ЗЕТА ПЛЮС"	6,8	серпень 2019 - лютий 2020

2020 рік

Назва ГУ	Код платника	Назва платника	Узгоджене бюджетне відшкодування, <u>млн.грн.</u>
ЗАГАЛЬНА СУМА			1 203,8
ГУ ДПС у м Києві	42885987	ПІДПРИЄМСТВО "АГРЕСТ"	138,4
ГУ ДПС у Львівській області	43576716	ТОВ "ВІЗАРД-ЛАЙТ"	107,8
ГУ ДПС у м Києві	42876878	ПОГ "ЗАГРАВА"	102,4
ГУ ДПС у Київській області	43224531	ПОГ "БАТУР"	89,7
ГУ ДПС у м Києві	42862027	ПОГ "САНТАНА"	83,7
ГУ ДПС у Київській області	42396722	ПІДПРИЄМСТВО "ТЕКСТИЛЬ-ТРЕЙД"	83,0
ГУ ДПС у м Києві	42790031	ДП "ІНСТАЙЛ"	78,1
ГУ ДПС у Харківській області	39000343	ТОВ "ВЕРЕСЕНЬ-Л"	60,0
ГУ ДПС у Львівській області	42992142	ТОВ "АІР-ТОРГ"	48,7
ГУ ДПС у м Києві	43160337	ПОГ "ВІВАРНА" ХМГОІ "МАРІЯ"	45,2
ГУ ДПС у Львівській області	43080016	ТОВ "УКРПРОДЗАХІД"	36,5
ГУ ДПС у Харківській області	42414002	ПП "ТРАСТНЛАК"	31,0
ГУ ДПС у м Києві	42589750	ТОВ "НОРМАНС РЕЗОРТ"	29,6
ГУ ДПС у Київській області	42514786	ТОВ "АВЕРС СОЛД"	29,0
		інші 20 платників	240,6

Найбільш поширеними схемами з відшкодування ПДВ є:

- придбання сільськогосподарської продукції без легального джерела походження з подальшим експортом, тобто суб'єкт здійснює реалізацію зернових культур за межі митної території (експортні операції не оподатковуються ПДВ), а податковий кредит формується по ланцюгу від підприємств-«струтчиків»;

- відшкодування ПДВ підприємствами та організаціями громадських об'єднань осіб з інвалідністю, які мають право на застосування нульової ставки з ПДВ до операцій з постачанням товарів, що безпосередньо виготовляються ними. За результатами аналізу встановлено, що деякі підприємства фактично не відповідають критеріям, визначеним у пункті 8 підрозділу 2 розділу XX Податкового кодексу України, а отже не мають право на відшкодування ПДВ;

- штучне завищення вартості основних засобів з використанням в ланцюгах постачання схемного податкового кредиту;

- відшкодування ПДВ по операціям з придбання товарів (як імпорт так і на митній території), які в подальшому не реалізуються, а саме: згідно з податковим та бухгалтерським обліком, обліковуються залишки товарно-матеріальних цінностей на складах, для підтвердження наявності яких необхідно проведення відповідної інвентаризації в ході документальної перевірки з питань

відшкодування ПДВ. Без проведення зазначеної інвентаризації не можливе підтвердження правомірності заявленого ПДВ до відшкодування.

Також були встановлені випадки експорту продукції компанії ІП «КОКА-КОЛА БЕВЕРІДЖИЗ УКРАЇНА ЛІМІТЕД» (далі – ІП КОКА-КОЛА) до країн Європейського Союзу, зокрема Польщі та Болгарії. Дана схема викликає зацікавлення з урахуванням декількох факторів:

по-перше, постачання продукції від виробника до експортера здійснюється через сумнівне підприємство-транзитер, яке не має податкового навантаження, основних засобів та достатньої кількості залучених працівників;

по-друге, ІП КОКА-КОЛА має виробничі потужності в Польщі, а саме завод CocaColaBeveragesPolskaSp.

З огляду на це, Комісією на адресу ІП КОКА-КОЛА був надісланий лист (№ 04-47/262 від 16.02.2021 року) з проханням надати відомості щодо обізнаності про експортні операції продукції підприємства до країн Європейського Союзу.

Згідно з отриманої відповіді:

ІП КОКА-КОЛА не здійснює експорт готової продукції до країн Європейського Союзу, включаючи Польщу;

час від часу ІП КОКА-КОЛА здійснює постачання своєї продукції за межі митної території України, найбільший обсяг такого експорту здійснюється до республіки Молдова. ІП КОКА-КОЛА також здійснює постачання своєї продукції до чисельних магазинів безмитної торгівлі «Duty free» в Україні, що відповідно до вимог чинного законодавства прирівнюється до режиму експорту. В усіх випадках ІП КОКА-КОЛА здійснює таку діяльність безпосередньо;

діючі договори поставки продукції ІП КОКА-КОЛА не регулюють питання експорту продукції;

ІП КОКА-КОЛА не має об'єктивної можливості здійснювати постійний моніторинг експортних операцій, в яких експорт продукції виробництва ІП КОКА-КОЛА здійснюється третіми особами, якщо така продукція є оригінальною.

Матеріали щодо виявленого узгодженого відшкодування ПДВ по схемним операціям були надіслані до правоохоронних органів для їх вивчення та відповідного реагування та до Державної податкової служби України для проведення службового розслідування щодо можливого недбалого виконання службових обов'язків фахівцями ДПС щодо правомірності відшкодування ПДВ з бюджету.

Державна податкова служба України на звернення Комісії повідомила, що з метою встановлення фактів, що свідчать про можливе невиконання або неналежне виконання посадових обов'язків фахівцями ДПС, було проведено аналіз 62 матеріалів камеральних перевірок на загальну суму 299,2 млн грн бюджетного відшкодування ПДВ та 18 матеріалів документальних перевірок на загальну суму 172,6 млн грн бюджетного відшкодування ПДВ та за результатами

підтверджено фінансово-господарську діяльність підприємств та законність нарахування сум бюджетного відшкодування.

Так, листом від 25.03.2021 року № 260/2/99-00-07-02-03-02 ДПС повідомила, що правомірність бюджетного відшкодування по ряду підприємств, по яким вбачається здійснення ризикових операцій, підтверджувалось виключно в ході проведення камеральних перевірок.

Крім цього:

- по платникам ТОВ «Аверс солд», ТОВ «А-ТРАСТ», ТОВ «Зета плюс», ТОВ «Торговий дім «Вестпрем», ТОВ «АІР-ТОРГ» причиною виникнення від'ємного значення є придбання зернових та їх подальший експорт. В ході камеральної перевірки фінансово-господарська діяльність підприємства підтверджена наданими поясненнями керівника (ТОВ «Аверс солд», ТОВ «А-ТРАСТ») та наданими підприємством документами та поясненнями керівника (ТОВ «Зета плюс», ТОВ «Торговий дім «Вестпрем», ТОВ «АІР-ТОРГ»).

Таким чином, ланцюг походження товару (зернових) не було підтверджено документально в ході документальної позапланової перевірки відповідно до п. 78.1.8 ст. 78 Податкового Кодексу України, не отримано довідки про проведення зустрічних звірок по ланцюгу постачання до виробника, чим не спростовано нереальність господарських операцій, за наслідками яких виникло від'ємне значення з ПДВ.

- по платнику ТЗОВ «ДЕМЕТРА ІНДАСТРІ» причиною виникнення від'ємного значення є придбання нежитлових приміщень. Від ДПС не отримано інформації щодо отриманих зустрічних звірок щодо підтвердження ланцюга постачання від безпосередніх контрагентів, отримання первинних документів від платника податків тощо.

Таким чином, ланцюг придбання не було підтверджено документально в ході документальної позапланової перевірки відповідно до п. 78.1.8 ст. 78 Податкового Кодексу України, не отримано довідки про проведення зустрічних звірок по ланцюгу постачання, не отримано первинних документів від платника, чим не спростовано нереальність господарських операцій, за наслідками яких виникло від'ємне значення з ПДВ.

- по платнику ПІДПРИЄМСТВО «СУПЕР-СТИЛЬ» причиною виникнення від'ємного значення є ввезення на митну територію одягу та подальша реалізація неплатникам ПДВ на митній території з застосуванням нульової ставки відповідно до пункту 8 підрозділу 2 розділу XX Податкового кодексу України. Відповідно до листа ДПС від 25.03.2021 № 260/2/99-00-07-02-03-02 «на момент проведення камеральної перевірки інформація щодо правомірності нарахування цим заявником бюджетного відшкодування ПДВ була відсутня». Таким чином, право на застосування платником зазначеної пільги не підтверджено ні документально в ході позапланової перевірки, ні висновками судово-економічної експертизи.

Щодо неповернення валютної виручки суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності, що вплинуло на формування дохідної частини державного бюджету України

Тимчасова слідча комісія в ході своєї роботи визначила, що крім «скруток» та формування «схемного» податкового кредиту на відшкодування ПДВ існують інші схеми зловживання в податковій сфері: тотальне ухилення від оподаткування та неповернення валютної виручки суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності при здійсненні експорту.

Так, була встановлена схема, за якої підприємство-резидент стає на облік у контролюючих органах як платник податків та здійснює експорт продукції у значних розмірах. При цьому таке підприємство не реєструється платником ПДВ, як вимагає ст. 181.1 Податкового Кодексу України та не подає звітність до органів державної податкової служби.

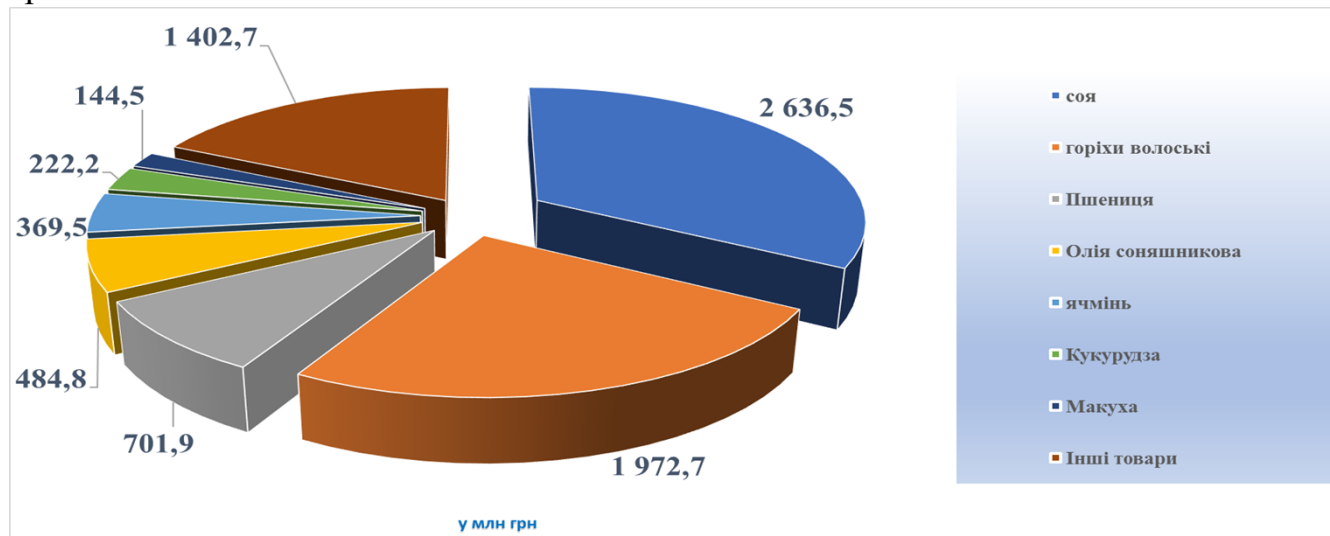
Однак митний орган здійснює оформлення вантажних митних декларацій та дозволяє експорт продукції, незважаючи на зазначені фактори.

Після проведення експортної операції, здійснивши значні обсяги поставки продукції за кордон, суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності зникає з місця своєї реєстрації, а валютна виручка за експортовану продукцію не надходить на рахунки, відкриті в уповноважених банках України.

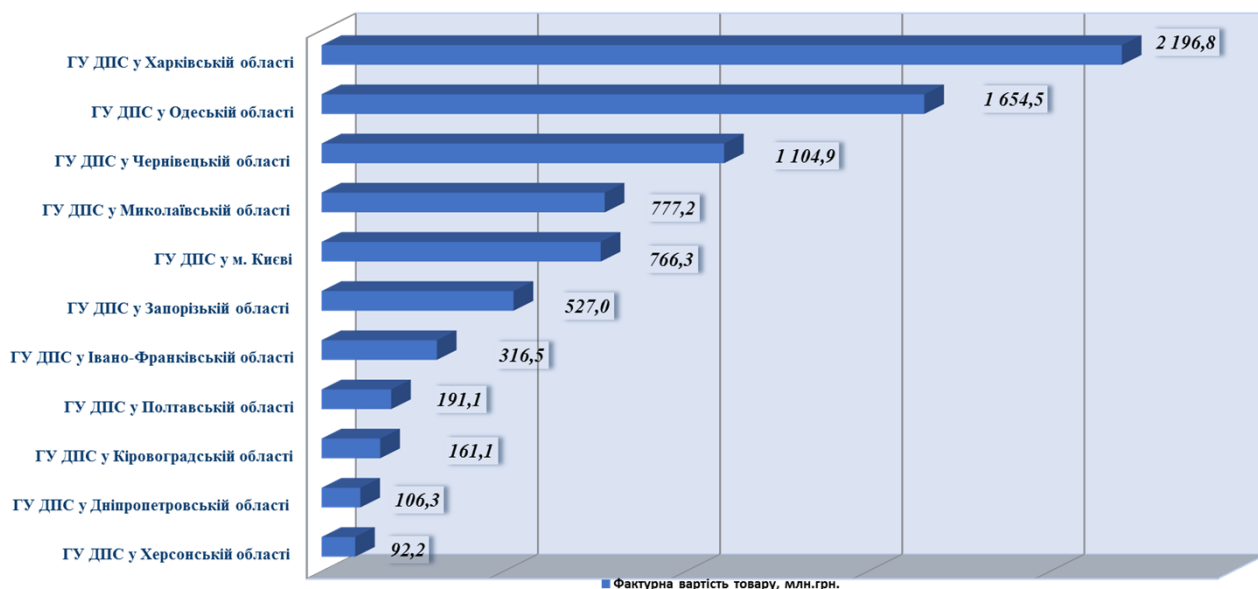
Також залишаються несплаченими обов'язкові податки та збори по проведеним операціям.

При цьому, перевірити таких суб'єктів в подальшому немає можливості, у зв'язку з відсутністю їх за місцем реєстрації, а податкові органи не можуть відстежити ланцюг придбання експортованих товарів.

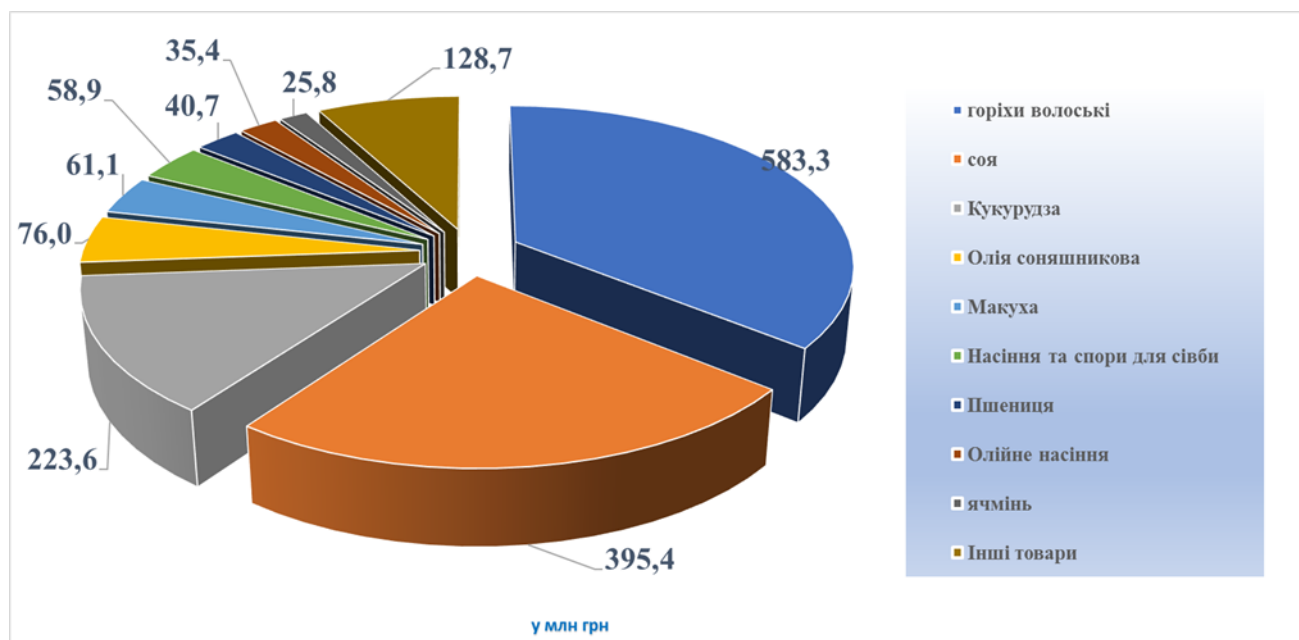
У ході роботи Комісією було виявлено, що за зазначеною схемою було експортовано продукції на суму 7,9 млрд грн протягом 2019 року 115-ма платниками податків. Умовні втрати з податку на прибуток складають 1,4 млрд грн.

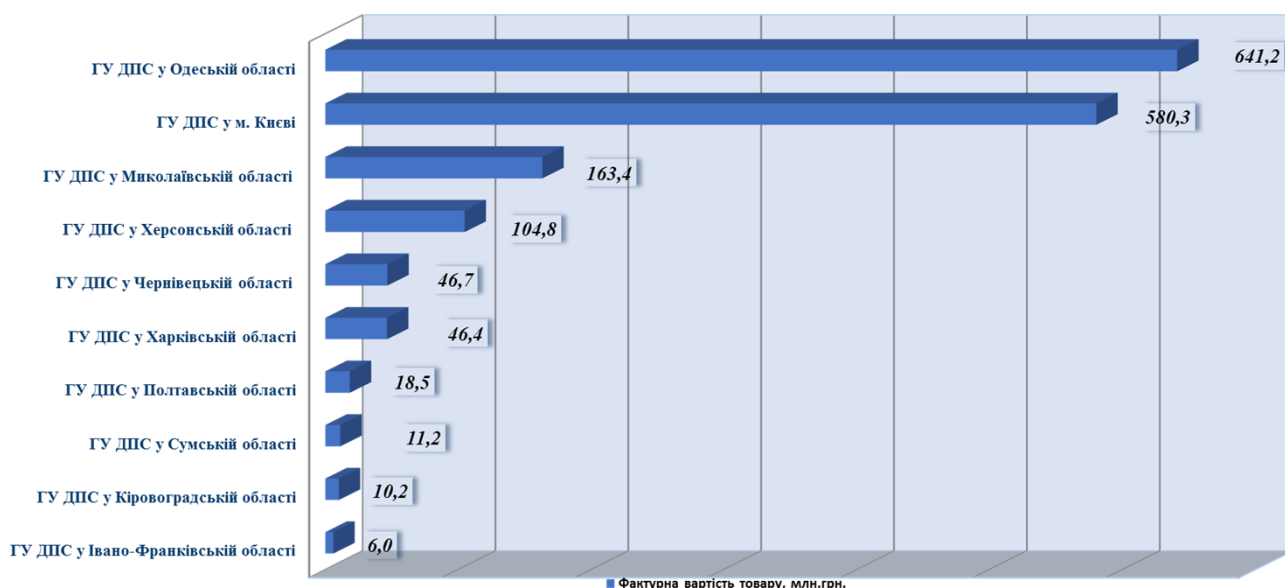
Також були встановлені територіальні органи Державної податкової служби України, на обліку у яких перебуває найбільша кількість таких платників – це ГУ ДПС у Харківській, Одеській, Чернівецькій, Миколаївській областях та у м. Києві.

Протягом 2020 року було експортовано продукції на суму 10,2 млрд грн 114-ма платниками. Умовні втрати з податку на прибуток складають 1,8 млрд грн.

Територіальні органи Державної податкової служби України, на обліку у яких перебуває найбільша кількість таких платників – це ГУ ДПС у Одеській області, м. Києві, Миколаївській, Херсонській, Чернівецькій областях.

Експертами, за результатами аналізу близько 30 тисяч записів в митних базах Import Genius, митних базах України, таблицях кораблів, судових рішень та інформації про компанії з відкритих реєстрів, які є імпортерами, також був виявлений механізм створення ланцюжків компаній, який складається з українських компаній, які експортують зерно компаніям, зареєстрованим в досить нетипових для міжнародної торгівлі юрисдикціях (Чехія, Угорщина), поряд з більш типовими юрисдикціями, як Великобританія.

При цьому, у звітності таких іноземних компаній не відображаються операції з експорту та реальний дохід від них, що дає підстави стверджувати, що ці компанії не розраховуються зі своїми українськими постачальниками.

Треjder	Експорт	Дочірній експорт	% Частка	Тіньовий експорт	% Частка
Kernel	9 499,472	8 015,442	84,38%	28,900	0,30%
Cargill	5 866,713	2 088,873	35,61%	782,873	13,34%
COFCO	5 828,486	2 466,427	42,32%	653,108	11,21%
Nibulon	5 661,581	5 390,865	95,22%	0,000	0,00%
LDC	4 857,128	2 028,460	41,76%	403,568	8,31%
ADM	4 569,430	3 342,274	73,14%	2,400	0,05%
Bunge	4 430,725	2 106,783	47,55%	392,407	8,86%
Sierentz	3 600,416	833,487	23,15%	590,881	16,41%
Glencore	3 279,243	1 962,726	59,85%	83,481	2,55%
Olam	2 536,487	784,047	30,91%	351,218	13,85%
Soufflet	1 173,082	175,647	14,97%	99,350	8,47%
CHS	1 150,896	352,111	30,59%	30,249	2,63%
Всього	42 954,187	21 531,699	50,13%	3 389,535	7,89%

Комісією з метою розслідування фактів відмивання грошей та відповідно до Рішення «Про міжнародні схеми відмивання грошей з використанням легального експорту аграрної продукції транснаціональними корпораціями» № 19 від 12 грудня 2020 року були направлені звернення до головних та регіональних представництв міжнародних компаній, що є імпортерами та/або фрахтователями кораблів, на яких експортувалось зерно, олійні культури та продукти їх переробки, а саме: до Bunge Limited (лист № 04-47/281 від 22.03.2021 року), Cargill Incorporated (лист № 04-47/282 від 22.03.2021 року), Cofco International (лист № 04-47/283 від 22.03.2021 року), Louis Dreyfus Company (лист № 04-47/284 від 22.03.2021 року), Olam International (лист № 04-47/285 від 22.03.2021 року), Sierentz Global Merchants SA (лист № 04-47/286 від 22.03.2021 року), ДП «Сантрейд» (лист № 04-47/299 від 16.04.2021 року), ТОВ «АТ КАРГІЛЛ» (лист № 04-47/300 від 16.04.2021 року), ТОВ «КОФКО АГРІ РЕСОРСІЗ УКРАЇНА» (лист № 04-47/301 від 16.04.2021 року), ТОВ «ЛДК УКРАЇНА» (лист № 04-47/302 від 16.04.2021 року), ТОВ «ОЛАМ УКРАЇНА» (лист № 04-47/303 від 16.04.2021 року), ТОВ «СІЕРАНС ГЛОБАЛ МЕРЧАНТС УКРАЇНА» (лист № 04-47/304 від 16.04.2021 року).

На момент підготовки Звіту відповіді на вищезазначені звернення Тимчасова слідча комісія не отримала.

За даними Національного банку України, загальна сума заборгованості нерезидентів перед українськими суб'єктами ЗЕД становить 6835,3 млн дол США (безнадійна 4078,2 млн дол США), з якої:

за експортними операціями – 4446,1 млн дол США (за 2020 рік заборгованість збільшилась на 211,6 млн дол США);

за імпортними операціями – 2389,2 млн дол США (за 2020 рік заборгованість збільшилась на 79,5 млн дол США).

Поширення зазначених схем стало можливим завдяки тому, що в Україні фактично відсутній механізм валютного контролю.

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про валюту та валютні операції» від 21.06.2018 р. № 2473-VIII в Україні запрацювала нова система валютного регулювання та відбулися зміни, які спростили діяльність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, а саме:

- збільшено граничний строк здійснення розрахунків за експортно-імпортними контрактами із 180 до 365 днів;

- скасовано валютний нагляд за експортно-імпортними операціями: з 07.02.2019 року до 150 тис грн, з 28.04.2020 року до 400 тис грн;

- скасовано щоквартальне декларування суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності валютних цінностей, доходів та майна, що знаходиться за межами України;

- виключено статтю 37 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 р. № 959-XII, відповідно до якої до суб'єктів

зовнішньоекономічної діяльності застосовувались спеціальні санкції у вигляді тимчасового зупинення або індивідуального режиму ліцензування зовнішньоекономічної діяльності;

- втратив чинність Декрет КМУ «Про систему валютного регулювання і валютного контролю» від 19.02.1993 № 15-93, який встановлював режим здійснення валютних операцій та відповідальність за порушення валютного законодавства;

- знято заборону на використання суб'єктами господарювання рахунків за кордоном без дозволу НБУ.

Залишилась незмінною лише фінансова санкція за порушення граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів.

Відповідно до Закону України «Про валюту та валютні операції» валютний нагляд в Україні наразі здійснюється Національним банком України та Державною податковою службою України.

Однак, через відсутність інформаційної взаємодії, протягом квітня-грудня 2019 року ДПС взагалі не отримувала від НБУ повідомлення про виявлені факти порушень граничних строків розрахунків.

Протягом грудня 2019-грудня 2020 року до ДПС від НБУ надійшло 5417 повідомлень про порушення граничних строків розрахунків по 2703 суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності.

Протягом січня-грудня 2020 року перевірено 1034 суб'єкти по 1575 повідомленнях та за результатами перевірок донараховано 25,3 млн гривень штрафних санкцій у вигляді пені за порушення граничних строків розрахунків.

При цьому, щодо 386 суб'єктів (14%), по яких наявні 1210 повідомлень про порушення, провести контрольно-перевірочні заходи не можливо через їх відсутність за місцем реєстрації.

Враховуючи, що граничним строком проведення розрахунків Національним банком України визначено 365 календарних днів, інформацію про порушників таких строків Державна податкова служба отримує лише через 13 місяців після здійснення оплати з розрахункового рахунку чи оформлення товарів на митниці.

Крім того, тільки 10 червня 2020 року Наказом Міністерства фінансів України № 286 (zareestrovano в Міністерстві юстиції України 26 червня 2020 року за № 593/34876) був затверджений Порядок взаємодії інформаційних систем Державної податкової служби України та Державної митної служби України щодо обміну інформацією, необхідною для адміністрування податків, зборів та інших обов'язкових платежів, здійснення контрольних процедур щодо дотримання податкового та митного законодавства.

До цього часу органи Державної митної служби не мали доступу до АІС «Податковий блок», що потребувало додаткового листування з податковими органами та впливало на оперативність прийняття рішень і якість контролю за діяльністю суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Зазначені чинники дають змогу суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності, зокрема неплатникам ПДВ, здійснювати експортні операції шляхом оформлення митних декларацій і не отримувати валютну виручку, не відображати у податковій звітності дохід від реалізації таких товарів на експорт та не сплачувати податки до Державного бюджету України в повному обсязі.

Таким чином, на сьогодні валютна виручка залишається непідконтрольною ні Державній податковій службі України, ні Національному банку України, що загрожує національній безпеці у вигляді системного безоплатного вивезення сільськогосподарських ресурсів країни.

Щодо виявлених схем з ухилення від сплати акцизного податку на алкогольні напої

Під час роботи Комісією була виявлена схема з ухилення від сплати акцизного податку на алкогольні напої, яка полягає у наступному.

Замовлення марок акцизного податку для маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів здійснюється відповідно до пункту 3 Положення про виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2010 року № 1251.

Так, підприємства-виробники та імпортери алкогольних напоїв подають засобами електронного зв'язку в електронній формі щомісяця до 8 числа продавцю марок акцизного податку для задоволення через два місяці потреби в марках попередню заявку-розрахунок про потребу в марках за їх видами, реквізити платіжного документа/платіжних документів на перерахування плати за виготовлення марок та звіт про використання марок, придбаних у попередньому місяці.

На практиці, підприємство замовляє величезну кількість акцизних марок – значно більше ніж потрібно для щомісячного обсягу виробництва (на декілька років вперед) і робить два платежі: один акциз, другий – за акцизну марку. Слід зазначити, що жодним нормативно-правовим актом не передбачено обмежень щодо кількості замовлених марок акцизного податку.

У подальшому регіональні комісії зі знищення марок акцизного податку приймають рішення, що ці акцизні марки були утилізовані, а підприємству повертається акциз за кожен марку. Далі ці акцизні марки, які мали би бути утилізовані, насправді не утилізуються, а наклеюються на продукцію і використовуються.

Аналіз та динаміка викупу акцизної марки виробниками лікєро-горілочної продукції						
Виробник ЛГВ	Середньомісячна потреба (штук)			Залишки на 01.05.2020 (млн.шт.)	Заявка на 01.05.2020 (млн.шт.)	Реалізовано ДПС станом на 27.05.2020, штук
	2019	в межах заявок з 01.03.2017	2020			
ТОВ «ЛІВН ЛІМІТЕД»	3 242 725	3 512 490	3 587 895	605 500	4 012 500	3 100 016
ТОВ «СОТКА-7»	0	9 054	0	26 000	0	0
ТзОВ «Павлівський пивзавод»	0	1 028	0	26 720	0	0
ПП «Шампань»	0	0	0	98 426	0	0
ТОВ «АБК Дніпро»	102 500	243 962	360 405	408 139	748 500	24 800
ТОВ «Стронгдрінк»	337 695	617 277	296 610	492 300	807 500	0
ТОВ «Віналь»	1 592 995	1 769 479	2 002 500	450 860	0	0
ТОВ «Перший УГС»	569 625	741 747	450 000	11 480 420	1 455 000	0
ДП «Житомирський ЛГЗ»	636 260	616 048	198 000	1 960 500	1 058 000	166 800
ТОВ «Вінарс»	0	0	0	0	10 000	0
ДП «Житомирський ЛГЗ»	636 260	616 048	198 000	1 960 500	1 058 000	166 800
ТОВ «Котнар-М»	2 600	169 730	0	5 664	0	0
ТОВ «КОТНАР-ХІЛЛ»	0	82 500	0	10 200	0	0
ФОП Лецин К.Я.	0	0	165	30	0	0
ФОП Андрусів І.М.	0	0	75	300	0	0
ФОП Яким'юк Ю.Ю.	0	0	165	660	0	0
ДП «Укрспирт»	2 085	3 160	10 005	2 277 154	0	0
ТОВ «ОЛГЗ»	0	0	0	885 500	0	0
ПП «ОЛЕКСАНДРІЯ ПРЕМІУМ»	25 005	17 994	0	337 680	0	0
ПрАТ «ЛЛГЗ»	800 675	856 718	944 175	1 656 582	1 160 500	135 000
ТзОВ НВП «Гетьман»	310 275	1 672 678	443 250	18 695 500	1 517 000	6 000
ТОВ НВП «Абсолютний стандарт»	683 650	105 118	39 750	402 500	337 500	23 500
ТзОВ «Українські медовари»	1 430	4 983	750	55 500	0	0
ПНВП «Українські бальзами»	55	0	780	5 660	0	0
ПрАТ «Вікторія»	0	123 710	0	219 521	0	0
ТОВ «Вин Агро»	16 670	779 505	0	509 106	80 000	0
ТОВ «ПТК Шабо»	0	1 607 526	0	874 462	6 000	0
ТОВ СП «Аквавінтекс»	14 708	241 959	0	31 410	0	0
ТОВ «Концерн «Біг-М»	280	2 364	1 995	62 968	6 000	0
ТОВ «Горобина»	763 505	391 315	0	9 070 500	365 500	0

ТДВ «Шустов-спирт»	116 505	70 596	72 000	153 140	307 500	23 500
ТОВ «Микулинський Бровар»	600	1 213	6 570	15 600	0	0
ТОВ «Збаразький горілчаний завод»	35 030	51 131	49 980	1 216 508	0	0
ТОВ «Лікero-горілчаний завод Арго»	0	30 090	0	51 839	0	0
ПрАТ «Люботинський завод «Продтовари»	112 520	651 357	75 000	17 389 500	0	0
ТОВ «Лікero-горілчаний завод «Прайм»	2 610 895	5 578 620	2 882 505	16 723 033	5 145 000	221 000
ТОВ «Златогор»	791 665	942 504	1 702 515	2 397 859	1 982 500	741 000
ТОВ «НГК»	6 634 950	7 462 001	8 233 215	9 647 037	12 381 500	3 474 100
ДП «Уманський ЛГЗ»	433 340	455 026	300 015	100 080	0	0
ТОВ «Буасон Еліт»	41 500	54 737	12 150	278 654	47 000	36 000
ФОП Гладкий А.Г.	0	15 793	0	451 620	0	0
ТОВ «БВ Груп Компані»	2 390	3 585	0	28 680	0	0
ПрАТ «ЧЛГЗ «Чернігівська горілка»	19 135	22 541	3 630	410 010	0	0
ТОВ «ГЛОБАЛ СПІРІТС ГРУП»	2 294 500	1 247 697	4 965 840	2 565 909	4 891 500	4 533 000
ТОВ «СІМЕРОН»						
ТОВ «КЗН «Росинка»	0	579	0	17 665	0	0
ТОВ «Хані Баджер»	0	3 518	0	34 808	0	0
ПрАТ «Оболонь»	1 115	816	0	6 660	0	0

Станом на 01.05.2020 року залишки марок акцизного податку становлять 163,5 млн штук, у тому числі 118 млн штук виключно по виробникам лікero-горілчаної продукції.

Найбільші залишки марок акцизного податку:

- ТЗОВ НВП «Гетьман» – 18,7 млн штук;
- ПрАТ «Люботинський завод «Продтовари» – 17,4 млн штук;
- ТОВ «Лікero-горілчаний завод «Прайм» – 16,7 млн штук;
- ТОВ «Перший УГС» – 11,5 млн штук.

При цьому, середньомісячна потреба в марці акцизного податку взагалі по всім виробникам та імпортерам алкогольних напоїв складає близько 50 млн штук. До їх складу входять як виробники лікero-горілчаних напоїв так і виробники виноробної продукції, а також її імпортери. Середньомісячна потреба в акцизній марці виключно виробниками лікero-горілчаної продукції складає 26,6 млн штук.

Ймовірна сума збитків від існування такої схеми – 7-8 млрд грн щороку.

Інформація щодо обсягів знищення марок акцизного податку на алкогольні напої у 2016-2019 роках				
Регіон	2016	2017	2018	2019
Вінницька	1 341 766	10 812 228		
Волинська	1 500			
Дніпропетровська	12 953 873	3 241 593		
Донецька	4 910 519	6 153 800		
Житомирська	981 800	2 509 291		
Закарпатська	1 114 981	422 590		
Запорізька		361 607	27 508	
Івано-Франківська	3 640 792	1 338 174		
Київська	9 040 184			
Кіровоградська	618 134	504 686		
Львівська	11 187 460	19 224 451		
Миколаївська	1 045 853	346 000		
Одеська	16 419 439		16 257 575	
Полтавська	40 920	42 202		
Рівненська	2 360 570	690 392		
Сумська	1 962 510	3 743 993		
Тернопільська	1 822 897	132 314	403 880	
Харківська			414 384	922 578
Херсонська	7 815 146	2 007 370		1 776 795
Хмельницька	57 020	495 245		
Черкаська				
Чернігівська	2 110 656	1 113 047		
м. Київ	26 535 338	11 073 423	519 490	
Разом	105 961 358	64 212 406	17 622 837	2 699 373

За січень-серпень 2019 року Державною фіскальною службою України було знищено 2 699 373 марок акцизного податку. З вересня 2019 року по квітень 2020 року Державною податковою службою акцизна марка не знищувалася.

За інформацією Державної податкової служби України, було забезпечено проведення інвентаризації залишків марок акцизного податку для маркування алкогольних напоїв попереднього зразка, які накопичились станом на 01.05.2020 року, та на підставі актів інвентаризації забезпечено повернення марок акцизного податку до державного підприємства «Поліграфічний комбінат «Україна» по виготовленню цінних паперів» для подальшого знищення.

Крім того, з метою покращення адміністрування акцизного податку постановою Кабінету Міністрів «Деякі питання маркування алкогольних напоїв» з 01.05.2020 року запроваджено нові марки акцизного податку для алкогольних напоїв, які містять двомірний штрих-код швидкого реагування та лінійний штрих-код.

Для запровадження автоматизованої системи контролю за обігом підакцизних товарів (алкогольних напоїв та тютюнових виробів), зокрема, щодо

обміну електронними документами, необхідними для виготовлення та обліку марок акцизного податку для алкогольних напоїв, 17.08.2020 року між Державною податковою службою України та державним підприємством «Поліграфічний комбінат «Україна» по виготовленню цінних паперів» укладено Угоду про інформаційне співробітництво, а 09.10.2020 року затверджено протокол про порядок взаємодії щодо обміну електронними документами, необхідними для виготовлення та обліку марок акцизного податку для алкогольних напоїв, до Угоди.

Щодо алгоритму дій Державної податкової служби та її територіальних органів у разі виявлення фактів реєстрації ризикових податкових накладних та формування схемного податкового кредиту

У період з 01.01.2019 по 31.01.2020 року механізм зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних був визначений Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядків з питань зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних» від 21.02.2018 року № 117, яка втратила чинність відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядків з питань зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних» від 11.12.2019 року № 1165

На даний час саме Постанова № 1165 визначає критерії ризиковості платників податку на додану вартість.

Питання відповідності/невідповідності платника податку критеріям ризиковості платника податку розглядається комісією регіонального рівня.

У разі встановлення відповідності платника податку хоча б одному з критеріїв ризиковості платника податку комісією регіонального рівня приймається рішення про відповідність платника податку критеріям ризиковості платника податку.

Комісією регіонального рівня розглядається питання виключення платника податку з переліку платників, які відповідають критеріям ризиковості платника податку, у разі виявлення обставин та/або отримання інформації, що свідчать про невідповідність платника податку критеріям ризиковості платника податку та/або отримання інформації та копій відповідних документів від платника податку, що свідчать про невідповідність платника податку критеріям ризиковості платника податку.

Інформація та копії документів подаються платником податку до ДПС в електронній формі засобами електронного зв'язку.

Інформацію та копії документів, подані платником податку, комісія регіонального рівня розглядає протягом семи робочих днів, що настають за датою їх надходження, та приймає відповідне рішення.

За результатами розгляду інформації та копій документів комісією регіонального рівня приймається рішення про відповідність/невідповідність платника податку критеріям ризиковості платника податку, яке платник податку отримує в електронному кабінеті у день його прийняття.

Якщо комісією регіонального рівня протягом семи робочих днів, що настають за датою надходження зазначеної інформації та документів, не прийнято відповідного рішення, платник податку виключається з переліку платників податку, які відповідають критеріям ризиковості платника податку.

Встановлено, що в період з 01.01.2019 року по 31.01.2020 року територіальними органами ДПС до переліку ризикових було внесено 22881 платників, у період з 01.02.2020 по 31.12.2020 року – 39316 платників.

У період з 01.01.2019 по 31.01.2020 року з переліку ризикових виключено 11190 платників, у період з 01.02.2020 по 31.12.2020 року – 6850 платників.

До прикладу, СМКОР у період з 01.01.2019 по 07.05.2020 року зупинялась реєстрація податкових накладних 34659 платників. Відповідно до даних інформаційних систем ДПС станом на 15.05.2020 року комісіями регіонального рівня було прийнято 28853 рішення про відповідність платників податку критеріям ризиковості платника податку.

Разом з цим, Тимчасовою слідчою комісією виявлено, що за результатами розгляду скарг щодо рішень комісій регіонального рівня про відмову в реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних комісією центрального рівня за період з 01.01.2019 по 12.05.2020 прийнято понад 64 тисячі рішень. Ще 3983 платники оскаржили рішення комісій про відмову у реєстрації податкових накладних до суду.

Кількість зареєстрованих податкових накладних/розрахунків коригування за 2019 рік становить 268 369 573 на загальну суму ПДВ 1 774 455 220,8 тис грн. За січень-квітень 2020 року зареєстровано 83 773 738 податкових накладних/розрахунків коригування на загальну суму ПДВ 526 328 673,7 тис грн.

Крім того, відпрацювання платників податків щодо яких наявна інформація про використання сумнівних операцій з ПДВ здійснюється в межах наказу Державної фіскальної служби України від 28.07.2015 року № 543, яким затверджено Рекомендований порядок взаємодії підрозділів ДПС при комплексному відпрацюванні податкових ризиків з податку на додану вартість.

Відповідно до вказаного Рекомендованого порядку організація протидії та реагування на факти формування і використання схемного податкового кредиту поділяється на три етапи.

Перший етап полягає у ранній податковій діагностиці, яка передбачає щоденне виявлення, узагальнення та відпрацювання податкової інформації щодо

можливих податкових ризиків за допомогою ЄРПН, інших ресурсів інформаційно-аналітичного забезпечення схем ухилення від оподаткування ПДВ. Так, щомісячно за участі Департаменту податкових сервісів відтворюються ймовірні ланцюги постачання схемного ПДВ та направляються до територіальних органів ДПС для відпрацювання.

Другий етап протидії та реагування на факти формування і використання схемного податкового кредиту – це контрольно-перевірочна робота й оперативні заходи за можливими фактами порушення законодавства при оформленні платниками ймовірно нереальних операцій та нарахування і сплати ПДВ.

На третьому етапі після закінчення граничного строку сплати податкових зобов'язань здійснюється податковий контроль ризиків, мета якого – визначити схеми ухилення суб'єкта господарювання від оподаткування. За результатами цього етапу приймається рішення про проведення позапланової перевірки суб'єкта господарювання або складається службова записка про відсутність порушень.

Слід відмітити, що Державною податковою службою України не забезпечено розробку та затвердження власних організаційно-розпорядчих документів з питань відпрацювання ризикових суб'єктів господарювання, а територіальні органи ДПС досі керуються Наказом ДФС № 543.

За інформацією Державної податкової служби України до 01 січня 2021 року передбачалося створити нову систему моніторингу та механізм оперативного відпрацювання фіктивного податково кредиту, відповідно Наказ ДФС № 543 мав бути скасований. Однак, на момент підготовки Звіту, відпрацювання ризикових платників продовжувало здійснюватися в межах Наказу ДФС № 543.

З другої половини березня 2020 року до лютого 2021 року тривав мораторій на проведення контролюючими органами документальних перевірок платників. Тому відпрацювання ризикових платників, задіяних у схемах з ухилення від сплати ПДВ здійснюється на підставі п.п. 78.1.8 п. 78.1 ст. 78 Податкового кодексу України, відповідно до якого проводиться перевірка платників, які подають декларації із сумами податку на додану вартість, що заявляються до відшкодування з бюджету, або з від'ємним значенням цього податку на суму більше 100 тис грн.

Станом на 24.08.2020 року за період дії мораторію організовано близько 900 таких перевірок. За результатами 217 з них донараховано грошових зобов'язань та зменшено від'ємне значення з ПДВ на 568 млн грн.

За результатами проведених у другому півріччі 2020 року 1 тис. документальних позапланових перевірок донараховано грошових зобов'язань та зменшено від'ємне значення з ПДВ на суму 3,2 млрд гривень.

Вихід на перевірку до 870 платників, які задекларували 1,3 млрд гривень ризикового ПДВ, засвідчив їх відсутність за місцезнаходженням, що підтверджує правильність визначення ризиків.

За результатами проведених у 2020 році 1.2 тис. документальних позапланових перевірок заявників бюджетного відшкодування упереджено неправомірне відшкодування ПДВ з бюджету на 1,3 млрд гривень та зменшено залишок від'ємного значення цього податку на 0,8 млрд гривень.

Крім того, завдяки роботі Тимчасової слідчої комісії, Державною податковою службою України були виявлені та усунуті випадки некоректної роботи алгоритмів СМКОР. В результаті, за рахунок ефективного попередження формування податкового кредиту з ознаками фіктивності, зменшено обсяг заявлених сум, які підлягають перевірці (з 4,6 млрд грн або 36,8% від суми заявки за липень 2019 року до 3,2 млрд грн або 34,2% – за липень 2020 року).

Постановою Кабінету Міністрів України «Про скорочення строку дії обмеження в частині дії мораторію на проведення деяких видів перевірок» від 03.02.2021 р. № 89 було прийнято рішення дозволити проведення деяких перевірок, у тому числі документальних позапланових перевірок з підстав, визначених підпунктами 78.1.1 та/або 78.1.4 пункту 78.1 статті 78 Податкового кодексу, суб'єктів господарювання реального сектору економіки, які сформували податковий кредит за рахунок оформлення ризикових операцій з придбання товарів/послуг (із переліку ризикових платників податків, визначених у межах роботи Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування оприлюднених у засобах масової інформації фактів можливих корупційних дій посадових осіб органів державної влади, які призвели до значних втрат дохідної частини Державного бюджету України, утвореної відповідно до Постанови Верховної Ради України від 24 квітня 2020 р. № 568-IX).

Щодо відшкодування ПДВ платникам з ознаками ризиковості та ознаками «вигодонабувач» або «транзитер»

Пунктом 200.7 статті 200 Податкового кодексу України визначено, що платник податку, який має право на отримання бюджетного відшкодування та прийняв рішення про повернення суми бюджетного відшкодування, подає відповідному контролюючому органу податкову декларацію з ПДВ та заяву про повернення суми бюджетного відшкодування, яка відображається у податковій декларації з ПДВ.

Комісією було встановлено, що 35 суб'єктами господарювання задекларовано до бюджетного відшкодування суми ПДВ на 137 млн грн за заявами, поданими у період з 01.01.2019 року по 31.12.2019 року. При цьому, такі суб'єкти господарювання є або були включені до реєстру ризикових платників.

30 таких суб'єктів господарювання отримали бюджетне відшкодування на загальну суму понад 131 млн грн.

67 суб'єктами господарювання, які є або були включені до реєстру ризикових платників, задекларовано до бюджетного відшкодування суми ПДВ на 370,8 млн грн за заявами, поданими у період з 01.01.2020 року по 31.12.2020 року.

40 таких суб'єктів господарювання отримали бюджетне відшкодування на загальну суму понад 75 млн грн.

Суб'єктами господарювання, які відповідно до Наказу ДФС України «Про забезпечення комплексного контролю податкових ризиків з ПДВ» від 28.07.2015 року № 543 мають ознаку «вигодонабувач» (577 підприємств) або «транзитер» (15 підприємств), у період з 01.01.2019 року по 31.12.2019 року було задекларовано до бюджетного відшкодування 44 млрд грн ПДВ. Сума податкового кредиту з ознаками сумнівності по зазначених підприємствах становить 1,3 млрд грн або 3 % від задекларованої такими платниками суми ПДВ до відшкодування.

У період з 01.01.2020 року по 31.12.2020 року суб'єктами господарювання, які мають ознаку «вигодонабувач» (481 підприємств) або «транзитер» (17 підприємств) задекларовано до бюджетного відшкодування 32,3 млрд грн ПДВ. Сума податкового кредиту з ознаками сумнівності по зазначених підприємствах становить 1,4 млрд грн або 4 % від задекларованої такими платниками суми ПДВ до відшкодування.

Також було встановлено, що за період з 01.01.2019 року по 31.12.2019 року подано 42143 заяви про повернення суми бюджетного відшкодування на загальну суму понад 152 млрд гривень.

За період з 01.01.2020 року по 31.12.2020 року подано 41345 заяв про повернення суми бюджетного відшкодування на загальну суму понад 143 млрд гривень.

Щодо передачі матеріалів Тимчасової слідчої комісії про встановлені факти порушень законодавства суб'єктами господарської діяльності до органів державної влади та правоохоронних органів для проведення перевірок

Матеріали Тимчасової слідчої комісії щодо встановлених фактів формування «схемного» податкового кредиту та неповернення валютної виручки суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності оперативно передавалися до органів державної влади та правоохоронних органів для проведення перевірок та вжиття заходів в межах компетенції, зокрема:

- матеріали щодо встановлених фактів формування «схемного» податкового кредиту були передані до Офісу Генерального прокурора (лист № 04-47/88 від

12.06.2020 року), Державного бюро розслідувань (лист № 04-47/89 від 12.06.2020 року), Національного антикорупційного бюро України (лист № 04-47/90 від 12.06.2020 року), Служби безпеки України (лист № 04-47/91 від 12.06.2020 року), Національної поліції України (лист № 04-47/92 від 12.06.2020 року);

- матеріали щодо встановлених фактів неповернення валютної виручки суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності були передані до Служби безпеки України (лист № 04-47/150 від 17.07.2020 року), Державного бюро розслідувань (лист № 04-47/151 від 17.07.2020 року), Офісу Генерального прокурора (лист № 04-47/152 від 17.07.2020 року), Національного антикорупційного бюро України (лист № 04-47/153 від 17.07.2020 року), Національної поліції України (лист № 04-47/154 від 17.07.2020 року), Національного банку України (лист № 04-47/155 від 17.07.2020 року), Державної служби фінансового моніторингу України (лист № 04-47/156 від 17.07.2020 року);

- матеріали щодо виявленої схеми з мінімізації податкових платежів та отримання відшкодування податку на додану вартість були передані до Національного антикорупційного бюро України (лист № 04-47/157 від 23.07.2020 року) та Державної податкової служби України (лист № 04-47/158 від 23.07.2020 року);

- матеріали щодо аналізу ланцюгів проходження схемного податкового кредиту від «скрутчиків» до платників-транзитерів та платників – отримувачів податкової вигоди, які безпосередньо зменшили свої зобов'язання до сплати в бюджет були передані до Офісу Генерального прокурора (листи № 04-47/221 від 21.10.2020 року та № 04-47/309 від 22.04.2021 року), Державного бюро розслідувань (листи № 04-47/222 від 21.10.2020 року та № 04-47/310 від 22.04.2021 року), Служби безпеки України (листи № 04-47/223 від 21.10.2020 року та № 04-47/311 від 22.04.2021 року), Головного слідчого управління Національної поліції України (лист № 04-47/224 від 21.10.2020 року), Державної фіскальної служби України (листи № 04-47/275 від 21.10.2020 року та № 04-47/312 від 22.04.2021 року) та Державної податкової служби України (листи № 04-47/218 від 21.10.2020 року, № 04-47/271 від 24.02.2021 року та № 04-47/318 від 23.04.2021 року);

- матеріали щодо виявленого узгодженого відшкодування ПДВ по схемним операціям на суму понад 500 млн грн були передані до Служби безпеки України (листи № 04-47/274 від 24.02.2021 року та № 04-47/316 від 22.04.2021 року), Державного бюро розслідувань (листи № 04-47/273 від 24.02.2021 року та № 04-47/314 від 22.04.2021 року), Офісу Генерального прокурора (листи № 04-47/272 від 24.02.2021 року та № 04-47/313 від 22.04.2021 року), Державної фіскальної служби України (листи № 04-47/275 від 24.02.2021 року та № 04-47/315 від 22.04.2021 року) та Державної податкової служби України (листи № 04-47/270 від 24.02.2021 року та № 04-47/319 від 23.04.2021 року).

Всі передані матеріали Комісії було долучено до матеріалів кримінальних проваджень та використано під час здійснення досудового розслідування.

Так, з метою відпрацювання встановлених фактів, а також встановлення завданих державі функціонуванням протиправної схеми розмірів збитків слідчими Головного слідчого управління Служби безпеки України ініційовано проведення Державною податковою службою України 230 податкових перевірок.

З метою підтвердження або спростування фактів протиправної діяльності рядом суб'єктів підприємництва Департаментом боротьби з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом Державної податкової служби України проведено близько 20 досліджень щодо 50 суб'єктів господарської діяльності, за результатами яких підтверджено факти порушення норм чинного законодавства під час здійснення фінансово-господарської діяльності. При взаємодії з Державною службою фінансового моніторингу України заблоковано кошти на рахунках близько 60 суб'єктів господарської діяльності, задіяних у протиправних схемах, залишок коштів на рахунках складає близько 55 млн грн.

За результатами відпрацювання суб'єктів господарської діяльності, зазначених в додатках до листа Тимчасової слідчої комісії, до суду направлено обвинувальні акти щодо засновників (власників) окремих фіктивних підприємств у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 205-1 КК України. Щодо одного з власників вказаних суб'єктів господарської діяльності винесено вирок, яким особу визнано винною у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 205-1 КК України та призначено покарання, не пов'язане з позбавленням волі.

У ході вказаного розслідування Служба безпеки України припинила у Києві роботу масштабного конвертаційного центру, який за час своєї роботи організував обіг коштів на більше ніж 15 мільярдів гривень.

Центр функціонував протягом 2019-2020 років, організатори зареєстрували понад 400 фіктивних фірм. З його допомогою тисячі підприємств, зокрема державних та комунальних, ухилялися від сплати податків в особливо великих розмірах.

Матеріали Тимчасової слідчої комісії щодо встановлених фактів неповернення валютної виручки суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності приєднано до матеріалів кримінального провадження № 4202000000001318 від 16.07.2020 року за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч. 3 ст. 212, ч. 2 ст. 205-1, ч. 2 ст. 366, ч. 2 ст. 209 КК України. Досудове розслідування здійснюється слідчим управлінням Головного управління ДФС у м. Києві.

У межах вказаного кримінального провадження проводиться перевірка фактів умисного ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів), шляхом підроблення документів, які подаються для проведення державної реєстрації суб'єктів господарської діяльності, використання їх реквізитів,

внесених до офіційних, бухгалтерських та інших документів завідомо неправдивих відомостей щодо підміни номенклатури та кодів УКТЗЕД товарів, заниження їх фактурної вартості, що призвело до фактичного ненадходження до Державного бюджету України коштів в особливо великих розмірах, а також легалізації (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом.

Також матеріали щодо неповернення валютної виручки були долучені до матеріалів кримінального провадження № 42020000000001289 від 10.07.2020 року за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 4 ст. 191 КК України.

За результатами розгляду матеріалів Тимчасової слідчої комісії щодо встановлених фактів неповернення валютної виручки суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності Національним антикорупційним бюро України було підготовлено та надіслано до Кабінету Міністрів України пропозиції та рекомендації щодо усунення причин і умов, які сприяють неповерненню валютної виручки суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності.

Державною податковою службою України проведено аналіз фактів, наданих Комісією, щодо схеми з мінімізації податкових платежів та отримання відшкодування податку на додану вартість на території Одеської області та організовано позапланову виїзну перевірку Головного управління ДПС в Одеській області.

За попередніми оцінками, збитки, завдані державному бюджету України зазначеною схемою з 01.01.2019 року становлять близько 1 млрд грн.

Крім того, стосовно посадових осіб управління правового забезпечення Головного управління ДПС в Одеській області 06.08.2020 року були порушені дисциплінарні провадження.

Разом з тим, Національного антикорупційного бюро України підготовлено пропозиції та рекомендації Кабінету Міністрів України щодо усунення причин і умов, які сприяють зловживанням у сфері відшкодування податку на додану вартість.

Також Державною податковою службою України опрацьовано передані Тимчасовою слідчою комісією переліки з 1477 та 5121 ймовірних вигодонабувачів, ідентифікованих в ланцюгах руху ризикового податкового кредиту від ризикових суб'єктів (листи № 04-47/218 від 21.10.2020 року та № 04-47/89 від 12.06.2020 року).

Із вказаних переліків ймовірних вигодонабувачів:

59 суб'єктів опрацьовано шляхом проведення документальних перевірок, за результатами яких донараховано грошових зобов'язань з ПДВ, зменшено від'ємне значення та бюджетне відшкодування на загальну суму 213,2 млн гривень;

58 суб'єктам не включено до складу податкового кредиту ризиковий ПДВ на загальну суму 100 млн гривень;

1035 суб'єктів, які за серпень 2019-березень 2020 років сформували ризиковий податковий кредит на загальну суму понад 5,5 млрд гривень, включено до плану-графіку документальних перевірок на 2021 рік.

За результатами аналізу діяльності 544 платників податків з наданого Комісією переліку (лист № 04-47/271 від 24.02.2021 року), Державною податковою службою до плану-графіка проведення документальних перевірок на 2021 рік було включено 154 суб'єкти, які за січень-липень 2019 року сформували ризиковий податковий кредит на загальну суму понад 2,9 млрд гривень, у тому числі по зупинених накладних на суму 35,3 млн гривень.

Крім того, копію листа Тимчасової слідчої комісії було направлено до територіальних органів ДПС для врахування при коригуванні плану-графіка проведення документальних планових перевірок на 2021 рік.

Щодо обсягу імпорту товарів у 2019 та 2020 роках

За підсумками 2019 року імпорт товарів склав 60,4 млрд дол. США та по відношенню до 2018 року збільшився на 3,6 млрд дол. США або на 6,3%.

За підсумками 2020 року імпорт товарів склав 54,1 млрд дол. США та по відношенню до 2019 року скоротився на 6,7 млрд дол. США або на 11%.

Детальна інформація наведена в таблиці (у тис. дол. США).

Митниця	2019	2020
Вінницька митниця ДФС	553 581	
Волинська митниця ДФС	1 790 391	
Дніпропетровська митниця ДФС	3 583 586	
Донецька митниця ДФС	1 037 691	
Енергетична митниця ДФС	7 381 161	
Житомирська митниця ДФС	828 453	
Закарпатська митниця ДФС	1 965 458	
Запорізька митниця ДФС	1 270 628	
Івано-Франківська митниця ДФС	598 459	
Київська митниця ДФС	9 459 251	
Київська міська митниця ДФС	8 195 063	
Кіровоградська митниця ДФС	240 623	
Луганська митниця ДФС	130 298	
Львівська митниця ДФС	3 478 454	
Миколаївська митниця ДФС	983 045	
Одеська митниця ДФС	6 655 804	
Полтавська митниця ДФС	750 831	
Рівненська митниця ДФС	708 842	

Сумська митниця ДФС	686 345	
Тернопільська митниця ДФС	429 681	
Харківська митниця ДФС	1 898 167	
Митниця ДФС у Херсонській області	260 656	
Хмельницька митниця ДФС	721 764	
Черкаська митниця ДФС	498 378	
Чернівецька митниця ДФС	633 227	
Чернігівська митниця ДФС	757 605	
Азовська митниця Держмитслужби	70 861	665 930
Буковинська митниця Держмитслужби	50 394	797 054
Волинська митниця Держмитслужби	69 100	1 106 644
Галицька митниця Держмитслужби	341 878	4 983 189
Дніпровська митниця Держмитслужби	348 799	4 721 555
Енергетична митниця	1 337 337	5 677 682
Закарпатська митниця Держмитслужби	131 231	2 027 989
Київська митниця Держмитслужби	1 604 102	21 211 752
Одеська митниця Держмитслужби	458 792	6 121 432
Північна митниця Держмитслужби	42 801	755 570
Подільська митниця Держмитслужби	67 364	901 270
Поліська митниця Держмитслужби	112 345	1 606 551
Слобожанська митниця Держмитслужби	185 196	2 337 057
Східна митниця Держмитслужби	5 967	122 860
Чорноморська митниця Держмитслужби	90 836	1 168 340

Щодо вагових комплексів Державної митної служби України

Переліком пунктів пропуску через державний кордон, в яких здійснюється переміщення товарів через митний кордон України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 року № 435, визначено 81 міжнародний та міждержавний пункт пропуску через державний кордон для автомобільного сполучення, в яких здійснюється переміщення товарів через державний кордон України.

Як було встановлено Тимчасовою слідчою комісією, лише на 12 пунктах пропуску через державний кордон України для автомобільного сполучення (близько 15% від загальної кількості) налічуються вагові комплекси у загальній кількості 23, з яких лише 15 працездатні, 4 – непрацездатні, 4 – потребують налагодження, інтеграції до інформаційних систем Держмитслужби та введення в експлуатацію (фактично – непрацездатні). Із них 10 платформного типу (статичного зважування) та 13 поосьового зважування.

Назва митниці	Пункт пропуску	Тип	Працездатні	Непрацездатні
Волинська	«Ягодин»	по осях	1	
	«Ягодин»	по осях	1	
	«Ягодин»	платформа	1	
Закарпатська	«Чоп»	по осях		потребують налагодження
	«Чоп»	по осях		потребують налагодження
	«Ужгород»	по осях		потребують налагодження
	«Ужгород»	по осях		потребують налагодження
Галицька	«Краковець»	по осях	1	
	«Краковець»	по осях	1	
	«Краковець»	платформа		1
	«Рава-Руська»	платформа	1	
Одеська	«Платонове»	платформа	1	
	«Табаки»	платформа		1
Північна	«Нові Яриловичі»	по осях		1
	«Нові Яриловичі»	по осях		1
Слобожанська	«Гоптівка»	по осях	1	
	«Гоптівка»	платформа	1	
	«Плетенівка»	платформа	1	
Буковинська	«Мамалига»	по осях	1	
	«Порубне»	по осях	1	
	«Порубне»	по осях	1	
	«Росошани»	по осях	1	
	«Росошани»	платформа	1	

На пунктах пропуску Азовської, Дніпровської, Енергетичної, Київської, Подільської, Поліської, Східної та Чорноморської митниць Держмитслужби вагові комплекси взагалі відсутні.

Вказане дає підстави зробити висновок, що за відсутності вагових комплексів працівники митниць здійснюють розрахунок ваги автомобілів та вантажів на підставі зазначеної у супровідних документах ваги брутто, що призводить до отримання неточних або недостовірних відомостей та заниження сум митних платежів.

Для забезпечення функціонування вагових комплексів необхідним є виділення видатків, направлених на відновлення працездатності, модернізацію, повірку вагів, вирішення питання забезпечення повного комплектування обладнання, у тому числі і спеціального програмного забезпечення для вагових комплексів.

Щодо скануючих систем для огляду товарів та транспортних засобів

У квітні 2018 році Державною фіскальною службою України розпочато процес створення комплексних скануючих систем стаціонарного типу для огляду вантажних транспортних засобів та контейнерів та оголошено тендер за трьома лотами загальною вартістю 1,3 млрд грн, предмет закупівлі: Рентгенологічне та радіологічне обладнання немедичного призначення – за кодом ДК 021:2015-38580000-4, а саме:

лот 1 – Комплексна скануюча система стаціонарного типу для огляду вантажних транспортних засобів та контейнерів, тип 1 для Сумської митниці ДФС (митний пост «Бачівськ», пункт пропуску «Бачівськ»); Комплексна скануюча система стаціонарного типу для огляду вантажних транспортних засобів та контейнерів, тип 1 для Харківської митниці ДФС (митний пост «Щербаківка», пункт пропуску «Гоптівка»); Комплексна скануюча система стаціонарного типу для огляду вантажних транспортних засобів та контейнерів, тип 2 для Чернігівської митниці ДФС (митний пост «Нові Яриловичі», пункт пропуску «Нові Яриловичі»);

лот 2 – Комплексна скануюча система стаціонарного типу для огляду вантажних транспортних засобів та контейнерів, тип 1 для Закарпатської митниці ДФС (митний пост «Ужгород», пункт пропуску «Ужгород»); Комплексна скануюча система стаціонарного типу для огляду вантажних транспортних засобів та контейнерів, тип 1 для Закарпатської митниці ДФС (митний пост «Тиса» пункт пропуску «Чоп»); Комплексна скануюча система стаціонарного типу для огляду вантажних транспортних засобів та контейнерів, тип 2 для Чернівецької митниці ДФС (митний пост «Вадул-Сірет», пункт пропуску «Порубне»);

лот 3 – Комплексна скануюча система стаціонарного типу для огляду вантажних транспортних засобів та контейнерів, тип 1 для Волинської митниці ДФС (митний пост «Ягодин», пункт пропуску «Ягодин»); Комплексна скануюча система стаціонарного типу для огляду вантажних транспортних засобів та контейнерів, тип 1 для Львівської митниці ДФС (митний пост «Рава-Руська», пункт пропуску «Рава-Руська»); Комплексна скануюча система стаціонарного типу для огляду вантажних транспортних засобів та контейнерів, тип 2 для Львівської митниці ДФС (митний пост «Краковець», пункт пропуску «Краківець»).

За результатами торгів 01.08.2018 року укладено два договори № 1/2018 та № 2/2018 з китайською компанією Nuctech Company Limited.

Відповідно до договору № 1/2018 Nuctech Company Limited зобов'язалась за 217,9 млн грн створити, поставити, забезпечити монтаж та пусконаладження і передати у власність комплексні скануючі системи стаціонарного типу для

огляду вантажних транспортних засобів та контейнерів у пунктах пропуску «Ужгород», «Чоп» та «Порубне».

За договором № 2/2018 Nuctech Company Limited зобов'язалась за 264,4 млн грн створити, поставити, забезпечити монтаж та пусконаладження і передати у власність комплексні скануючі системи стаціонарного типу для огляду вантажних транспортних засобів та контейнерів у пунктах пропуску «Ягодин», «Рава-Руська», «Краківець» та «Шегині».

Таким чином, за результатом торгів замість дев'яти скануючих систем були куплені сім.

У подальшому, 08.08.2018 року були заключені додаткові угоди № 1 до договорів № 1/2018 та № 2/2018 та знижена ціна до 213,8 млн грн та 258,7 млн грн.

14.12.2018 року було заключено додаткові угоди № 2 до договорів № 1/2018 та № 2/2018 згідно з якими, термін виконання було перенесено до 09.04.2019 року, а строк дії договорів визначено 31.12.2019 року.

У період з 25.03.2019 до 08.04.2019 року комісіями Волинської, Львівської, Закарпатської та Чернівецької митниць ДФС за участю профільних департаментів ДФС, компанії Nuctech Company Limited та Держатомрегулювання України проведено перевірку технічних параметрів комплексних скануючих систем для огляду вантажних транспортних засобів та контейнерів та підписані акти прийняття-передачі обладнання і акти прийняття-передачі монтажу та пусконаладження.

Запрацювали скануючі системи лише з грудня 2019 – січня 2020 року, однак вони досі не введені в експлуатацію, оскільки захисні споруди, які входять до складу комплексних скануючих систем, були передані за актами приймання-передачі, без введення в експлуатацію.

Відповідно до вимог ДБН А.2.2-3-2014 «Склад та зміст проектної документації на будівництво» захисна споруда у складі комплексної скануючої системи є об'єктом будівництва, спорудження якої здійснюється за умови отримання відповідного дозволу.

Таким чином, Державною фіскальною службою України не було забезпечено дотримання вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності та самовільно виконано будівництво захисних споруд без отримання дозволу на виконання будівельних робіт.

За фактом можливого зловживання службовим становищем співробітниками Державної фіскальної служби України під час закупівлі комплексних скануючих систем стаціонарного типу для огляду вантажних транспортних засобів та контейнерів слідчими Територіального управління ДБР, розташованого у місті Львові здійснюється досудове розслідування у кримінальному провадженні № 62019000000001636 від 22.10.2019 року за ч. 2 ст. 364 КК України.

У 2019 році Державною фіскальною службою України розпочато закупівлю скануючих систем стаціонарного типу для огляду багажу, ручної поклажі та міжнародних поштових відправлень за предметом закупівлі: Рентгенологічне та радіологічне обладнання немедичного призначення – за кодом ДК 021:2015-38580000-4, а саме:

лот 1 – скануючі системи стаціонарного типу (транспортні з габаритними розмірами тунелю (робочої зони) не менше 1000 x 1000 мм) для огляду багажу, ручної поклажі та міжнародних поштових відправлень. За результатами відкритих торгів переможцем визначено ТОВ «Науково-технологічне підприємство «ОБЕРІГ» та заключено договір від 30.09.2019 року № 75, відповідно до якого постачальник за 24 млн грн зобов'язався у строк до 13.12.2019 року здійснити поставку, монтаж та пусконаладження скануючих систем стаціонарного типу у кількості 15 од. для Одеської, 2 од. для Полтавської, 2 од. для Івано-Франківської, 1 од. для Дніпропетровської, 2 од. для Запорізької, 4 од. для Київської міської, 4 од. для Закарпатської, 2 од. для Київської, 2 од. для Рівненської, 3 од. для Вінницької, 1 од. для Чернівецької митниць та 3 од. для митниці ДФС у Херсонській області, АР Крим та м. Севастополі;

лот 2 – скануючі системи стаціонарного типу (транспортні з габаритними розмірами тунелю (робочої зони) не менше 500 x 800 мм) для огляду багажу, ручної поклажі та міжнародних поштових відправлень. За результатами відкритих торгів переможцем визначено компанію «Аремпа Інтернешнл Лімітед» (FZC) та заключено договір від 30.09.2019 року № 74, відповідно до якого постачальник за 2,69 млн грн зобов'язався у строк до 13.12.2019 року здійснити поставку, монтаж та пусконаладження скануючих систем стаціонарного типу у кількості 1 од. для Одеської, 1 од. для Миколаївської та 1 од. для Чернівецької митниць;

лот 3 – скануючі системи стаціонарного типу (прямопоказуючі з габаритними розмірами камери (робочої зони) не менше 500 мм (глибина) x 400 мм (ширина) x 500 мм (висота) для огляду багажу, ручної поклажі та міжнародних поштових відправлень. Переможцем визначено ТОВ «Спеціалізоване виробниче бюро «Центуріон» та заключено договір від 04.10.2019 року № 77, відповідно до якого постачальник за 7,93 млн грн зобов'язався у строк до 13.12.2019 року здійснити поставку, монтаж та пусконаладження скануючих систем стаціонарного типу у кількості 1 од. для Полтавської, 3 од. для Дніпропетровської, 1 од. для Рівненської та 1 од. для Вінницької митниць.

Крім того, у рамках програми TACIS проекту міжнародної технічної допомоги Європейського Союзу «Поставка мобільного інспекційного обладнання та систем рентгенівського сканування митним службам Білорусі, України та Молдови» протягом 2008 – 2009 років Державною митною службою

України отримано 11 скануючих систем мобільного типу Rapiscan Eagle Mobile M4507.

У рамках Програми з експортного контролю та безпеки кордонів (EXBS) протягом 2003-2006 років отримано скануючі системи мобільного типу Rapiscan Mobilcheck 637V на базі мікроавтобуса Ford (для огляду багажу та поштових відправлень) у кількості 3 одиниці, VACIS у кількості 2 одиниці та 1 скануюча система мобільного типу ZBV.

Статистичні дані застосування сканерів у 2019 році

Місце розташування	Технічний стан	Статистичні дані застосування сканерів											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Волинська митниця, пункт «Ягодин»	Не працює з 2015 року	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Волинська митниця, пункт «Ягодин»	Частково працездатний	538	720	48	164	548	590	418	683	655	889	677	499
Галицька митниця, пункт «Рава-Руська»	Не працює з 2014 року	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Слобожанська митниця, пункт «Гоптівка»	Не працює з 2015 року	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Закарпатська митниця, пункт «Тиса»	Не працює з 2014 року	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Закарпатська митниця, пункт «Ужгород»	Не працює з 2014 року	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одеська митниця, пункт «Чорноморський морський торговельний порт»	Не працює з 2018 року	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одеська митниця, пункт «Визирка»	Частково працездатний	72	7	278	211	146	277	109	-	40	327	-	-
Одеська митниця, пункт «Чорноморський морський торговельний порт»	Частково працездатний	128	233	785	405	304	294	275	130	150	144	190	153
Одеська митниця, пункт «Чорноморський морський торговельний порт»	Не працює з 2018 року	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одеська митниця, пункт «Чорноморський морський торговельний порт»	Не працює з 2017 року	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Північна митниця, пункт «Бачівськ»	Працездатний												
Одеська митниця, пункт «Чорноморський морський торговельний порт»	Працездатний	32	40	79	105	159	46	59	4	38	63	66	30
Одеська митниця, пункт «Чорноморський морський торговельний порт»	Не працює з 2019 року	-	-	-	-	-	-	65	57	90	61	-	-

Статистичні дані застосування сканерів у 2020 році

Місце розташування	Технічний стан	Статистичні дані застосування сканерів											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Волинська митниця, пункт «Ягодин»	Не працює з 2015 року	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Волинська митниця, пункт «Ягодин»	Частково працездатний, не використовується з 23.01.2020 року	464	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Галицька митниця, пункт «Рава-Руська»	Не працює з 2014 року	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Слобожанська митниця, пункт «Гоптівка»	Не працює з 2015 року. Роботи з відновлення працездатності проведені 18.12.2020 року	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Закарпатська митниця, пункт «Тиса»	Не працює з 2014 року	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Закарпатська митниця, пункт «Ужгород»	Не працює з 2014 року	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одеська митниця, пункт «Чорноморський морський торговельний порт»	Не працює з 2018 року	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одеська митниця, пункт «Визирка»	Працездатний	-	34	29	69	169	141	151	148	236	203	255	310
Одеська митниця, пункт «Чорноморський морський торговельний порт»	Працездатний	-	258	166	33	53	128	223	232	240	270	175	273
Одеська митниця, пункт «Чорноморський морський торговельний порт»	Не працює з 2018 року	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одеська митниця, пункт «Чорноморський морський торговельний порт»	Не працює з 2017 року	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Північна митниця, пункт «Бачівськ»	Не працює з липня 2020 року	-	-	-	-	-	20	-	-	-	-	-	-
Одеська митниця, пункт «Чорноморський морський торговельний порт»	Працездатний, але потребує технічного обслуговування та ремонту	-	14	23	25	48	29	7	17	46	82	41	67
Одеська митниця, пункт «Чорноморський рибний порт»	Не працює з 2019 року	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Волинська митниця, пункт «Ягодин»	Працездатний	342	1565	1851	3030	3355	2359	2882	4519	4247	3858	4141	3718
Галицька митниця, пункт «Краківець»	Працездатний	1423	2249	2118	2216	2891	2768	3311	2760	2601	2773	2025	1533
Галицька митниця, пункт «Рава-Руська»	Працездатний	0	803	1058	349	1093	1116	601	227	923	957	950	1271
Галицька митниця, пункт «Шегині»	Працездатний	224	706	429	0	0	442	1060	868	391	1258	1181	907
Закарпатська митниця, пункт «Чоп»	Працездатний	0	777	1060	1218	1270	5331	5445	4900	4207	4131	2778	0

Закарпатська митниця, пункт «Ужгород»	Працездатний	0	611	991	887	1034	1250	2604	912	1150	1837	611	0
Буковинська митниця, пункт «Порубне»	Працездатний	407	906	1087	2245	2751	2321	2320	1797	2483	3254	3730	3699

Таким чином, з 14 скануючих систем мобільного типу, які Держмитслужба отримала як технічну допомогу, у 2019 році лише 2 були працездатні, ще 3 – частково працездатні і 9 – непрацездатні.

У 2020 році працездатними були 3 скануючі системи мобільного типу, 7 скануючих систем стаціонарного типу (проте, вони не введені в експлуатацію), 10 скануючих систем мобільного типу непрацездатні і 1 – частково працездатна.

На 2021 рік заплановано проведення технічного огляду та ремонту мобільних скануючих систем.

Проблемним питанням, пов'язаним з налагодженням скануючих систем у 2020 році, є робота скануючих систем для огляду вантажних засобів і контейнерів (Nuctech) у тестовій експлуатації. В результаті чого дані рентгенівських зображень під час виявлення аномалій не можуть бути використані працівниками митниць при складанні протоколів про порушення митних правил.

Станом на момент підготовки Звіту тривала організація необхідних правових процесів для забезпечення роботи скануючих систем для огляду вантажних засобів і контейнерів у штатному режимі.

Таким чином, в Державній митній службі України виникла вкрай складна ситуація із належним забезпеченням здійснення митного контролю транспортних засобів при переміщенні через державний кордон України з використанням скануючого обладнання. Така ситуація склалася у зв'язку з недостатнім фінансуванням закупівлі нових скануючих систем, а також проведення діагностики, технічного обслуговування та ремонту наявного скануючого обладнання.

За розрахунками Державної митної служби України обсяг додаткового фінансування облаштування пунктів пропуску скануючими системами становить близько 7,54 млрд гривень.

Зазначені кошти необхідно використати на облаштування скануючими системами стаціонарного і мобільного типу 35 пунктів пропуску для автомобільного сполучення та 10 пунктів пропуску для залізничного сполучення, а саме встановити: 36 скануючих систем стаціонарного типу для огляду легкових транспортних засобів, 20 скануючих систем мобільного типу для огляду вантажних транспортних засобів та контейнерів та 10 скануючих систем стаціонарного типу для огляду залізничного транспорту, вагонів та контейнерів.

Облаштування пунктів пропуску скануючими системами сприятиме додатковим надходженням до державного бюджету у сумі близько 100 млрд гривень щорічно.

Крім того, доцільним є придбання програмно-апаратного комплексу моніторингу роботи скануючих систем, який мінімізує людський фактор при здійсненні митного контролю та забезпечить можливість здійснення віддаленого контролю за переміщенням транспортних засобів через державний кордон України, автоматизацію процедури прийняття рішень щодо необхідності проведення додаткового митного контролю транспортних засобів та контейнерів, зменшення часу на проведення митного контролю, зниження корупційних ризиків, пов'язаних із прийняттям рішень щодо обрання видів митного контролю.

Неналежне забезпечення митних органів спеціальним обладнанням, призначеним для виявлення товарів, що переміщуються прихованими серед інших товарів, створює небезпеку ввезення на територію України заборонених товарів та контрабанди, містить корупційні ризики та негативно впливає на якість і ефективність надання митних послуг.

Щодо проведення контрольних заходів з метою попередження, виявлення та припинення порушень законодавства України з питань митної справи

Тимчасовою слідчою комісією встановлено, що у 2019 році завдання щодо запобігання контрабанді та порушення митних правил на митній території України та організація відповідних контрольних заходів покладалась на Державну фіскальну службу України.

Наказом ДФС від 26.12.2018 року № 856 «Про проведення заходів у зонах діяльності митниць ДФС» було визначено необхідність проведення протягом 2019 року спеціальних операцій із запобігання незаконному переміщенню через митний кордон України товарів, транспортних засобів комерційного призначення, наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів, культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, вибухових речовин, радіоактивних матеріалів, зброї, боєприпасів, спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації у зонах діяльності митниць.

На виконання вказаного Наказу Департаментом організації протидії митним правопорушенням та міжнародної взаємодії були проведені спеціальні операції:

- з 04.02.2019 по 17.02.2019 у зонах діяльності Волинської, Закарпатської, Львівської, Чернівецької, Одеської митниць ДФС. У результаті здійснення заходів складено 79 протоколів про порушення митних правил, орієнтовна вартість безпосередніх предметів правопорушення склала 3,9 млн грн, та направлено 1 повідомлення про можливе вчинення кримінального

правопорушення, передбаченого ст. 305 КК України. Виявлено зменшення розміру митних платежів при поданні митних декларацій на суму 0,6 млн грн.

- з 18.02.2019 по 01.03.2019 у зонах діяльності Волинської, Закарпатської, Львівської, Чернівецької митниць ДФС. У результаті здійснення заходів складено 91 протокол про порушення митних правил, орієнтовна вартість безпосередніх предметів правопорушення склала 6,5 млн грн.

- з 04.03.2019 по 15.03.2019 у зонах діяльності Волинської, Закарпатської, Львівської, Чернівецької митниць ДФС. У результаті здійснення заходів складено 101 протокол про порушення митних правил, орієнтовна вартість безпосередніх предметів правопорушення склала 10,3 млн грн.

- з 18.03.2019 по 29.03.2019 у зонах діяльності Одеської, Волинської, Закарпатської, Львівської, Чернівецької митниць ДФС. У результаті здійснення заходів складено 98 протоколів про порушення митних правил, орієнтовна вартість безпосередніх предметів правопорушення склала 10,5 млн грн, та направлено 2 повідомлення про можливе вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ст. 305 КК України. Виявлено зменшення розміру митних платежів при поданні митних декларацій на суму 21 ти грн.

Наказом ДФС від 27.05.2019 року № 431 було запроваджено з 01.06.2019 по 31.12.2019 проведення операції «Бастіон», метою якої стало зменшення тіньової економіки, забезпечення повноти декларування та сплати податків, наповнення бюджету.

Наслідком вжитих організаційно-практичних заходів та проведеної аналітично-пошукової роботи митниць ДФС стало виявлення упродовж 2019 року 29 328 порушень митних правил із вартістю предметів правопорушень на суму майже 2,2 млрд грн.

Загальна сума накладених митницею штрафів склала понад 670 млн грн (стягнуто 104,7 млн грн), судом – 379,5 млн грн (стягнуто 27,9 млн грн).

У 6 479 справах про порушення митних правил тимчасово вилучено предмети правопорушень на суму 656 млн грн. Зокрема:, у справах про порушення митних правил вилучено:

- промисловик товарів на суму 408,2 млн грн;
- продовольчих товарів та сільгосппродукції на суму 154 млн грн;
- валюти на суму 41,7 млн грн;
- транспортних засобів на суму 52 млн грн.

Впродовж 2019 року митними органами також виявлено 947 фактів незаконного переміщення через митний кордон України наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів.

До правоохоронних органів України направлено 596 повідомлень про протиправні діяння, що мають ознаки злочинів, передбачених Кримінальним кодексом України, з них:

- 116 повідомлень – за ст. 305 КК України;

- 38 повідомлень – за ст. 307, 309 КК України.

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України «Питання Державної митної служби» від 04.12.2019 року № 1217-р з 08.12.2019 року розпочала здійснення своїх функцій і повноважень Держмитслужба.

На виконання Наказу Держмитслужби «Про створення робочої групи з протидії незаконному переміщенню товарів через митний кордон України» від 24.12.2019 року № 66 Департаментом запобігання та протидії контрабанді та порушенням митних правил були проведені спеціальні заходи:

- з 24.12.2019 по 17.01.2020 у зонах діяльності Буковинської, Волинської, Галицької, Закарпатської митниць Держмитслужби. У результаті здійснення заходів складено 70 протоколів про порушення митних правил, орієнтовна вартість безпосередніх предметів правопорушення склала 82,1 млн грн, та направлено 1 повідомлення про можливе вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ст. 305 КК України та 1 повідомлення про можливе вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ст. 201 КК України.

- з 24.12.2019 по 22.02.2020 у зоні діяльності Одеської митниці Держмитслужби. За результатами проведених заходів встановлено ряд системних механізмів, пов'язаних із маніпулюванням визначальними характеристиками вантажів, а саме: суттєве заниження вартісних показників імпортованих товарів, відображення під час декларування недостовірної інформації про вагу ввезеного товару, маніпулювання фізико-хімічними властивостями для декларування товарів за невірним кодом УКТЗЕД, ввезення контрафактної продукції тощо.

- з 03.03.2020 по 10.03.2020 у зонах діяльності Буковинської, Волинської, Галицької, Закарпатської митниць Держмитслужби. У результаті здійснення заходів складено 150 протоколів про порушення митних правил, орієнтовна вартість безпосередніх предметів правопорушення склала 800 тис грн.

- з 21.04.2020 по 05.05.2020 у зонах діяльності Волинської та Галицької митниць Держмитслужби. У результаті здійснення заходів виявлено ряд порушень митних правил під час переміщення товарів через митний кордон України, орієнтовна вартість вилучених предметів склала близько 5 млн грн;

- протягом червня 2020 у зоні діяльності Поліської митниці Держмитслужби. За результатами проведених контрольних заходів складено 20 протоколів про порушення митних правил за ст. 485 Митного кодексу України;

- у зоні діяльності Слобожанської митниці Держмитслужби. За результатами проведення контрольних заходів встановлено факт декларування товару не своїм найменуванням і несплату акцизного податку та складено протоколи про порушення митних правил за ст. 485 Митного кодексу України (сума додатково сплачених платежів до державного бюджету становить 637 тис грн);

- у зоні діяльності Одеської митниці Держмитслужби. За результатами спільних заходів складено 6 протоколів про порушення митних правил за частиною першою ст. 483 Митного кодексу України, орієнтовна вартість предметів правопорушення становить 11 млн грн;

- з серпня по листопад 2020 у зоні діяльності Одеської митниці Держмитслужби. У результаті здійснення заходів забезпечено фіксацію 25 фактів порушення митних правил, з яких за ст. 472 Митного кодексу України – 8 протоколів, за ст. 476 – 3 протоколи, за ст. 483 – 10 протоколів, за ст. 485 – 4 протоколи. У цілому додаткові надходження до державного бюджету склали 8,9 млн грн;

- у вересні 2020 у зоні діяльності Київської митниці Держмитслужби. За результатами перевірки митного оформлення товарів «тканина, товари народного вжитку, одяг, взуття, сумки та інше» складено протокол про порушення митних правил за ст. 485 Митного кодексу України (сума штрафу становить 366 тис грн). Сума митних платежів, що додатково були перераховані до державного бюджету, становить 122,1 тис грн;

- у жовтні 2020 у зоні діяльності Дніпровської митниці Держмитслужби. За результатами перевірки відповідності заявленого опису та класифікації товарів, вагових та кількісних характеристик, наявності торгівельних марок та інших властивостей товарів, які впливають на визначення їх митної вартості і рівень оподаткування, додатково нараховано до державного бюджету України 1,1 млн грн;

- у листопаді 2020 у зоні діяльності Чорноморської митниці Держмитслужби. Здійснено спільний митний контроль та оформлення морських суден, за результатами якого складено 10 протоколів про порушення митних правил за ст. 472 Митного кодексу України на суму 615,6 тис грн;

- у листопаді 2020 у зоні діяльності Київської митниці Держмитслужби. У результаті здійснення заходів припинено схему незаконного переміщення палива та складено протоколи про порушення митних правил за ст. 483 Митного кодексу України, вартість предметів правопорушення становить 7,3 млн грн;

- з 11.12.2020 по 31.12.2020 у зоні діяльності Київської митниці Держмитслужби. За результатами проведення заходів контролю за переміщенням 520 тис відправлень щодо 2 тис відправлень забезпечено проведення додаткових форм контролю. Одночасно у 429 випадках митну вартість було скориговано та додатково донараховано до державного бюджету обов'язкових митних платежів на загальну суму 717 тис грн.

Так, у 2020 році працівниками Держмитслужби було виявлено 14 тис. порушень митних правил на суму 2,6 млрд гривень (вартісний показник на 15% більший, ніж за аналогічний період минулого року).

Безпосередньо митницями розглянуто 4 тис. справ про порушення митних правил та накладено штрафів на суму 178,4 млн гривень.

На розгляд до суду передано 11 тис. справ про порушення митних правил на суму майже 2,4 млрд гривень. Кількість переданих справ порівняно з 2019 роком збільшилась майже на 30%.

За результатами розгляду справ судами накладено стягнень (конфіскація товарів та штрафи) на суму майже 1,2 млрд гривень, що на 34% більше за показник 2019 року.

Впродовж 2020 року митними органами також виявлено 771 факт незаконного переміщення через митний кордон України наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, 424 факти незаконного переміщення через митний кордон України зброї, боєприпасів, вибухових речовин, спецзасобів, 738 випадків порушень при переміщенні тютюну та тютюнових виробів та 163 випадки порушень митних правил при переміщенні спирту та алкогольних напоїв.

Крім того, протягом 2019 року підрозділами митного аудиту головних управлінь ДФС в областях, м. Києві, Офісу великих платників податків ДФС проведено 701 документальну перевірку дотримання платниками податків вимог законодавства України з питань митної справи, за результатами яких нараховано 606 144,9 тис грн грошових зобов'язань.

З них щодо: заниження митної вартості – проведено 139 документальних перевірок та нараховано 96 729,9 тис грн; порушення вимог класифікації товарів згідно з УКТЗЕД – проведено 370 документальних перевірок та нараховано 70032,6 тис грн; порушення вимог митних режимів – проведено 25 документальних перевірок та нараховано 30 569,5 тис. грн; неправомірного застосування пільг при митному оформленні – проведено 107 документальних перевірок та нараховано 57 686,6 тис. грн; інше порушення (не подання додаткових декларацій до тимчасових та періодичних, невідповідність дати першої реєстрації автомобілів та інше) – проведено 46 документальних перевірок та нараховано 351 126,3 тис. грн.

Протягом 2020 року підрозділами митного аудиту митниць Держмитслужби проведено 696 документальних перевірок дотримання платниками податків вимог законодавства України з питань митної справи, за результатами яких нараховано 228 370,9 тис гривень грошових зобов'язань.

З них щодо: недостовірного декларування митної вартості виявленого на підставі відповіді уповноважених органів іноземних держав на суму 96 935,7 тис гривень; порушення вимог класифікації товарів згідно з УКТЗЕД – 19 378,6 тис гривень; неправомірного застосування пільг при митному оформленні – 101 182,4 тис гривень; інші порушення (не подання додаткових декларацій до тимчасових та періодичних, невідповідність дати першої реєстрації автомобілів та інше) – 9 410,4 тис. грн.

Таким чином, виявлені факти свідчать про наявність ризиків, пов'язаних з порушенням законодавства України з питань державної митної справи під час

переміщення товарів через митний кордон України та необхідність проведення систематичних заходів, спрямованих на запобігання незаконному переміщенню товарів, транспортних засобів комерційного призначення, наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів, культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, вибухових речовин, радіоактивних матеріалів, зброї, боєприпасів, спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації у зонах діяльності митниць, а також зменшення тінізації економіки та наповнення Державного бюджету України.

Щодо стану міжнародної взаємодії у сфері митної справи

Комісією встановлено, що одним із інструментів, який дає змогу перевірити достовірність відомостей щодо країни походження, вартісних, кількісних або якісних характеристик, що мають значення при оподаткуванні товарів при ввезенні на митну територію України, є направлення запитів до уповноважених органів іноземних держав.

Так, в рамках взаємодії та обміну інформацією з уповноваженими органами іноземних держав стосовно перевірки автентичності документів, що подавались митними органами України для підтвердження митної вартості товарів за період з січня 2019 року по грудень 2020 року направлено 1797 запитів, зокрема:

- за 2019 рік – 882 запити;
- за 2020 рік – 915 запитів.

Ініціатор направлення запиту	Кількість направлених запитів		
	2019 рік	2020 рік	всього
Вінницька митниця ДФС	13	0	13
Волинська митниця ДФС	12	0	12
Дніпропетровська митниця ДФС	22	0	22
Донецька митниця ДФС	16	3	19
Енергетична митниця ДФС	3	0	3
Житомирська митниця ДФС	7	0	7
Закарпатська митниця ДФС	31	1	32
Запорізька митниця ДФС	20	0	20
Івано-Франківська митниця ДФС	8	0	8
Київська митниця ДФС	58	10	68
Київська міська митниця ДФС	67	3	70
Кіровоградська митниця ДФС	4	0	4
Луганська митниця ДФС	7	1	8
Львівська митниця ДФС	69	6	75
Миколаївська митниця ДФС	12	1	13
Митниця ДФС у Херсонській області, АР	11	0	11

Крим та м. Севастополь			
Одеська митниця ДФС	130	1	131
Рівненська митниця ДФС	78	13	91
Сумська митниця ДФС	1	0	1
Тернопільська митниця ДФС	3	0	3
Харківська митниця ДФС	11	1	12
Хмельницька митниця ДФС	2	0	2
Черкаська митниця ДФС	7	0	7
Чернівецька митниця ДФС	13	0	13
Чернігівська митниця ДФС	10	0	10
Азовська митниця Держмитслужби	0	22	22
Буковинська митниця Держмитслужби	0	10	10
Волинська митниця Держмитслужби	0	14	14
Галицька митниця Держмитслужби	0	76	76
Дніпровська митниця Держмитслужби	0	34	34
Енергетична митниця Держмитслужби	0	4	4
Закарпатська митниця Держмитслужби	0	16	16
Київська митниця Держмитслужби	0	174	174
Одеська митниця Держмитслужби	0	81	81
Північна митниця Держмитслужби	0	30	30
Подільська митниця Держмитслужби	0	27	27
Поліська митниця Держмитслужби	0	374	374
Слобожанська митниця Держмитслужби	0	12	12
Східна митниця Держмитслужби	0	19	19

На направлені запити від уповноважених органів іноземних держав отримано та опрацьовано 1394 відповіді, зокрема:

за 2019 рік – 728 відповідей;

за 2020 рік – 666 відповідей.

За результатами опрацювання вказаних відповідей встановлено:

- по 826 запитам автентичність документів підтверджено;
- по 323 запитам автентичність документів не підтверджено;
- по 245 запитам у наданні інформації відмовлено або надано неповну інформацію.

Отже, враховуючи укладення значної кількості міжнародних угод про співробітництво та взаємодопомогу в митних справах, можна стверджувати про ефективність міжнародного митного співробітництва.

Одним із основних інструментів співпраці митних органів України з митними органами іноземних держав у сфері протидії митним правопорушенням є обмін інформацією та запитами про надання взаємної адміністративної

допомоги у проведенні перевірок законності зовнішньоекономічних операцій та розслідувань фактів порушень митного законодавства.

Так, у 2019 році митницями ДФС/ митницями Держмитслужби ініційовано направлення 1292 таких запити до митних органів іноземних держав. За результатами опрацювання відповідей загалом відкрито 892 справи про порушення митних правил на загальну суму 1,029 млрд гривень та встановлено несплату 30,8 млн гривень митних платежів та розпочато 26 кримінальних проваджень, а також встановлено 25,1 млн гривень несплачених податків, зборів та інших платежів за результатами проведення додаткових контрольно-перевірочних заходів.

У той же час, у 2020 році митницями Держмитслужби ініційовано направлення 1226 запитів до митних органів іноземних держав. За результатами опрацювання відповідей загалом відкрито 714 справ про порушення митних правил на загальну суму 1,055 млрд гривень та встановлено несплату 23 млн гривень митних платежів.

Ініціатор направлення запиту	Кількість направлених запитів		
	2019 рік	2020 рік	всього
Вінницька митниця ДФС	22	0	22
Волинська митниця ДФС	135	0	135
Дніпропетровська митниця ДФС	47	0	47
Донецька митниця ДФС	51	0	51
Енергетична митниця ДФС	16	0	16
Житомирська митниця ДФС	16	0	16
Закарпатська митниця ДФС	122	0	122
Запорізька митниця ДФС	20	0	20
Івано-Франківська митниця ДФС	40	0	40
Київська митниця ДФС	109	0	109
Київська міська митниця ДФС	124	0	124
Кіровоградська митниця ДФС	32	0	32
Луганська митниця ДФС	2	0	2
Львівська митниця ДФС	122	0	122
Миколаївська митниця ДФС	37	0	37
Одеська митниця ДФС	92	0	92
Полтавська митниця ДФС	32	0	32
Рівненська митниця ДФС	19	0	19
Сумська митниця ДФС	24	0	24
Тернопільська митниця ДФС	14	0	14
Харківська митниця ДФС	21	0	21
Херсонська митниця ДФС	14	0	14

Хмельницька митниця ДФС	29	0	29
Черкаська митниця ДФС	23	0	23
Чернівецька митниця ДФС	34	0	34
Чернігівська митниця ДФС	59	0	59
Координаційно-моніторингова митниця	0	44	44
Азовська митниця Держмитслужби	0	19	19
Буковинська митниця Держмитслужби	4	51	55
Волинська митниця Держмитслужби	3	119	122
Галицька митниця Держмитслужби	4	140	144
Дніпровська митниця Держмитслужби	4	82	86
Енергетична митниця Держмитслужби	0	22	22
Закарпатська митниця Держмитслужби	2	67	69
Київська митниця Держмитслужби	8	290	298
Одеська митниця Держмитслужби	1	81	82
Північна митниця Держмитслужби	1	97	98
Подільська митниця Держмитслужби	0	45	45
Поліська митниця Держмитслужби	7	63	70
Слобожанська митниця Держмитслужби	1	43	44
Східна митниця Держмитслужби	0	19	19
Чорноморська митниця Держмитслужби	1	44	45

Крім того, за отриманими від уповноважених органів іноземних держав матеріалами у 2019 році проведено 194 перевірки дотримання юридичними особами вимог законодавства України з питань митної справи, за результатами яких донараховано грошових зобов'язань на суму 110 876,5 тис грн, юридичними особами сплачено до Державного бюджету України 11 024 тис грн. Станом на 31.12.2019 року обліковувалась сума податкового боргу у розмірі 77 350,5 тис грн, податкові повідомлення-рішення оскаржувались в адміністративному порядку на суму 7 497,5 тис грн, а в судовому порядку на суму 23 294,1 тис грн.

У 2020 році митницями Держмитслужби за матеріалами, отриманими від уповноважених органів іноземних держав, проведено 196 перевірок дотримання юридичними особами вимог законодавства України з питань митної справи, за результатами яких донараховано грошових зобов'язань на суму 15 022,6 тис гривень, платниками податків сплачено до Державного бюджету України 3 448,9 тис гривень. Станом на 01.01.2021 року обліковувалась сума податкового боргу у розмірі 2 146,1 тис гривень, податкові повідомлення-рішення оскаржуються в адміністративному порядку на суму 84,9 тис гривень, а в судовому порядку на суму 1 330,4 тис гривень.

Щодо проблемних питань, пов'язаних з реалізацією діючих угод у сфері митної справи

Переважна більшість двосторонніх угод та протоколів про надання взаємної адміністративної допомоги у митних справах виконуються у повному обсязі та при їх застосуванні не виникає проблемних питань.

При цьому, є ряд міжнародних та міждержавних договорів, положення яких практично не застосовуються або не виконуються через незначний товарообіг, неактуальність положень угод або у зв'язку з невиконанням іншою стороною зобов'язань, визначених такими договорами.

Так, митні органи Великобританії та Гонконгу у більшості випадків надають інформацію лише щодо реєстрації компаній, що пов'язано з особливостями їх законодавства. Американська сторона відмовляє у наданні запитуваних копій товаросупровідних документів (або відповідних витягів з електронних баз даних компетентних органів США), на підставі яких існувала б можливість підтвердити чи спростувати вчинення порушень законодавства України у сфері митної справи. Існують випадки відмов у наданні запитованої інформації та копій документів також з боку митних органів Республіки Білорусь.

Застосовується неефективно і Угода між Урядом України і Урядом Китайської Народної Республіки про взаємодопомогу у митних справах. Протягом 2012-2020 років до митних органів Китаю було направлено понад 600 запитів про надання взаємної адміністративної допомоги, однак отримано лише декілька відповідей.

Ефективніше виконання таких міжнародних та міждержавних договорів вбачається за можливе за умови виконання іншими сторонами положень Угод у повному обсязі та проведення відповідних консультацій з їх компетентними представниками.

Крім того, не здійснюється обмін попередньою та статистичною інформацією з:

Міністром Фінансів Республіки Польща з 2007 року (щодо обміну статистичною інформацією). Щодо попередньої інформації, то польською стороною передається лише скорочена попередня інформація про вантажні транспортні засоби, які перетинають спільний кордон в пункті пропуску «Хребенне та Рава-Руська». На даний час ведуться переговори щодо електронного обміну митною інформацією;

Федеральною митною службою Росії, яка припинила передачу українській стороні статистичної інформації з 2014 року та попередньої інформації з листопада 2015 року;

Міністерством фінансів Республіки Казахстан. Держмитслужбою опрацьовуються Технічні умови організації обміну інформацією про товари та транспортні засоби, що переміщуються через державні кордони Республіки

Казахстан та України, що будуть застосовуватись для реалізації відповідної Угоди;

Митною службою Республіки Молдова з 26 липня 2020 року. Існують деякі технічні проблеми передачі попередньої інформації з боку Молдови, зокрема, циклічно передається лише одна митна декларація № 2090/2020/17724 від 03.06.2020, а інформація про інші товари та транспортні засоби, що переміщуються через українсько-молдовський кордон, не передається;

Митним директором Словачької Республіки. Наразі тривають узгодження структури та форматів даних щодо обміну попередньою інформацією між Держмитслужбою та Фінансовим управлінням Словачької Республіки, яке повідомило про готовність брати участь в обміні попередньою інформацією про товари та транспортні засоби, що переміщуються через українсько-словацький кордон у рамках діючого Протоколу;

Державним митним комітетом Республіки Узбекистан. Триває погодження Технічних умов організації обміну інформацією про товари та транспортні засоби, що переміщуються через державні кордони Республіки Узбекистан та України, що будуть застосовуватись для реалізації відповідного Протоколу;

Митною адміністрацією Сирійської Арабської Республіки з 2009 року.

Державною митною службою України також вживаються заходи з налагодження нових договірних стосунків з країнами світу з питань взаємодії у сфері митної справи.

З огляду на це, Державною митною службою України здійснюється підготовка матеріалів для забезпечення погодження та виконання внутрішньодержавних процедур, необхідних для підписання:

Угоди між Україною та Мексиканськими Сполученими Штатами про взаємну адміністративну допомогу в митних справах;

Угоди між Україною та Королівством Іспанія про співробітництво та взаємну допомогу в митних справах;

Угоди між Урядом України та Урядом Туніської Республіки про співробітництво та взаємну допомогу у митних справах;

Меморандуму про взаєморозуміння щодо створення Спільної митної ради між Державною митною службою України та Міністерством митниць і торгівлі Турецької Республіки.

Робочі зустрічі експертів із статистики митних служб України та країн торговельних партнерів не проводились із 2014 року, у зв'язку з відсутністю фінансування.

Державний митний комітет Республіки Узбекистан запропонував у 2021 році провести зустрічі експертів із митної статистики, на що Державна митна служба України погодилась.

Продовжується переговорний процес з Міністерством торгівлі Турецької Республіки про співробітництво у сфері обміну митною інформацією.

Доопрацьований проект Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Об'єднаних Арабських Еміратів про співробітництво та взаємну допомогу в митних справах направлено до МЗС для передачі дипломатичними каналами Арабській стороні для узгодження.

Крім того, на опрацюванні в Державній митній службі України перебувають:

проект угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Канади про взаємну адміністративну допомогу в митних справах;

проект угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Федеративної Республіки Бразилія про співробітництво та взаємну допомогу в митних справах;

проект угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Арабської Республіки Єгипет про співробітництво та взаємодопомогу у митних справах.

Певні складнощі з укладанням угод з країнами ЄС, за інформацією Держмитслужби, становить позиція Європейської Комісії, яка не підтримує практику укладання двосторонніх угод.

Щодо результатів аудиту ефективності діяльності Державної фіскальної служби України, Державної податкової служби України та Державної митної служби України, проведеного Рахунковою палатою

Постановою Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування оприлюднених у засобах масової інформації фактів можливих корупційних дій посадових осіб органів державної влади, які призвели до значних втрат дохідної частини Державного бюджету України» № 568-IX від 24.04.2020 року також було дано доручення Рахунковій палаті здійснити позаплановий захід державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) в частині перевірки діяльності Державної фіскальної служби України, Державної податкової служби України та Державної митної служби України з січня 2019 року по квітень 2020 року.

Метою такого аудиту було встановлення фактичного стану та оцінка законності, своєчасності і повноти прийняття управлінських рішень, пов'язаних із діяльністю Державної фіскальної служби України, Державної податкової служби України та Державної митної служби України і їх територіальних органів, продуктивності, результативності, економності використання бюджетних коштів, виділених на виконання цими органами повноважень, а також виконання ними повноважень щодо забезпечення законності, повноти нарахування, своєчасності сплати та зарахування на єдиний казначейський рахунок податків, зборів, платежів та інших доходів державного бюджету, ефективності заходів, що вживалися у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового та митного законодавства, запобігання та протидії контрабанді, боротьби з порушеннями митних правил.

За підсумками аудиту ефективності діяльності Державної фіскальної служби України, Державної податкової служби України та Державної митної служби України Рахункова палата встановила:

1) Державна фіскальна служба України, Державна податкова служба України та Державна митна служба України протягом 2019 року та січня-квітня 2020 року провадили свою діяльність в умовах реформування, що вплинуло на ефективність прийняття управлінських рішень щодо використання коштів державного бюджету, виділених на утримання цих органів, та виконання покладених на них повноважень.

Неякісне планування при визначенні обсягів бюджетних призначень та асигнувань, а також несвоєчасне і неефективне прийняття органами ДФС, ДПС і Держмитслужби рішень щодо управління бюджетними коштами протягом 2019 року, призвели до повернення до державного бюджету невикористаних на кінець звітного періоду асигнувань загального фонду за бюджетною програмою за КПКВК 3507010 в сумі 375,9 млн грн (ДФС – 324,9 млн грн, ДПС – 45,8 млн грн і Держмитслужбою – 5,2 млн гривень).

2) Заходи, що вживалися, та управлінські рішення щодо забезпечення надходжень до державного бюджету, прийняті ДФС, ДПС, Держмитслужбою та їх територіальними органами, були недостатньо ефективними.

Загалом ДФС, а потім ДПС і Держмитслужба у 2019 році мали забезпечити надходження до державного бюджету у загальній сумі 858,9 млрд грн (ДПС – 463,6 млрд грн, Держмитслужба – 395,3 млрд грн), фактично до держбюджету надійшло 839,4 млрд грн, або 97,7% доведених індикативних показників. ДПС (ДФС) планові завдання виконано на 100,7% (фактично надійшло 466,9 млрд гривень). Слід враховувати, що при досягненні ДПС перевиконання індикативних показників надходжень до державного бюджету на 3,3 млрд грн, обсяг переплат на 01.01.2020 становив 16,0 млрд гривень. Отже, без цих переплат виконання індикативних показників надходжень до державного бюджету за 2019 рік становило б 97,3%.

Протягом січня-квітня 2020 року ДПС виконано доведені Мінфіном індикативні показники надходжень до державного бюджету на 91,1% (заплановано 153,2 млрд гривень, фактично надійшло 141,2 млрд гривень), недонадходження становили 12,0 млрд гривень. Держмитслужбою за цей період забезпечено виконання індикативних показників на 76% (заплановано 132,1 млрд гривень, фактично надійшло 100,4 млрд гривень). Отже, недонадходження до державного бюджету митних платежів становило 31,7 млрд гривень.

3) Міністерством фінансів України не забезпечено обґрунтованого планування та прогнозування на 2019 та 2020 роки надходжень до державного бюджету податків і зборів, митних та інших платежів з урахуванням наявної бази для нарахування та економічної ситуації в Україні, а також неналежної координації діяльності ДФС, ДПС та Держмитслужби щодо виконання

повноважень із забезпечення надходжень до державного бюджету та здійснення контролю за дотриманням вимог податкового та митного законодавства.

Аудитом встановлено, що у 2019 році відсоток виконання індикативних показників за окремими податками, зборами, платежами коливався від 46% (відрахування від суми коштів, витрачених на рекламу тютюнових виробів та/або алкогольних напоїв у межах України) до 233% (частина чистого прибутку (доходу) господарських організацій, що вилучається до державного бюджету). Загалом за окремими податками, зборами, платежами, щодо яких мало місце перевиконання планових показників, до державного бюджету додатково надійшло близько 36,9 млрд грн, а за тими, щодо яких планові показники не виконано, недонадходження становили 33,5 млрд гривень.

Подібна ситуація спостерігалась і у січні-квітні 2020 року. Так, коливання рівня виконання планових показників надходжень до державного бюджету становило від 41,8% (рентна плата за користування надрами для видобування природного газу) до 157,6% (акцизний податок з ввезеного в Україну тютюну та тютюнових виробів).

Тільки у вересні 2020 року наказом Мінфіну затверджено оновлені методики прогнозування показників надходжень до бюджету, в яких враховано більшість пропозицій Рахункової палати.

4) Порухення і факти неекономного та з порушенням вимог законодавства використання протягом 2019 року та січня-квітня 2020 року ДФС, ДПС і Держмитслужбою та їх територіальними органами бюджетних коштів, а саме: при виплаті заробітної плати – на суму понад 2 млн грн; при виплаті компенсації за дні невикористаної відпустки – на суму понад 30 млн грн; незабезпечення відшкодування понесених витрат на оплату комунальних послуг, енергоносіїв та інших послуг, спожитих співвласниками та орендарями приміщень – на суму понад 6 млн грн; при здійсненні оплати проведених робіт, наданих послуг, а також неефективне використання коштів на зазначені цілі – на суму понад 1,2 млн грн; при проведенні закупівель товарів, робіт та послуг – на суму понад 31 млн грн.

5) ДФС, ДПС, Держмитслужбою та їх територіальними органами допущено неефективне використання майна та неналежний облік нерухомого майна, зокрема: недотримання законодавства при здійсненні обліку майна на 26,5 млн грн, капітального ремонту на 14,2 млн грн, передачі з балансу ДФС на баланси новоутворених органів ДПС і Держмитслужби адміністративних будівель і об'єктів нематеріальних активів балансовою вартістю 133 млн грн, незабезпечення державної реєстрації прав власності і прав постійного користування на 27 земельних ділянок та 88 об'єктів нерухомості.

6) ДФС, ДПС та Держмитслужбою не забезпечено створення в інформаційно-телекомунікаційних системах «Податковий блок», «Єдина автоматизована інформаційна система» (митний блок), «Управління

документами», «Система моніторингу відповідності податковий накладних/розрахунків коригування критеріям оцінки ступеня ризиків (СМКОР)», АСМО «Інспектор» комплексної системи захисту інформації з підтвердженою згідно із законодавством відповідністю. Неприйняття ДФС, ДПС і Держмитслужбою ефективних управлінських рішень щодо гарантування інформаційної безпеки та безпеки об'єктів критичної інфраструктури може призвести до несанкціонованого доступу, використання, оприлюднення, руйнування, внесення змін, ознайомлення, перевірки запису чи знищення інформації та спричинити негативні наслідки для населення, суспільства, соціально-економічного стану та національної безпеки України.

7) Заходи, спрямовані ДФС, ДПС та їх територіальними органами протягом 2019 року та січня-квітня 2020 року на забезпечення надходжень до державного бюджету, були малоефективними. Внаслідок неналежного контролю ДФС і ДПС, невжиття дієвих заходів із протидії схемному відшкодуванню ПДВ, розроблення власних організаційно-розпорядчих документів, якісного проведення територіальними органами ДФС і ДПС контрольно-перевірочної роботи щодо заявлених до відшкодування сум ПДВ, своєчасного відпрацювання доведених ризикових суб'єктів господарювання, не забезпечено усунення умов для застосування такими платниками податкових схем для зниження своїх податкових зобов'язань з ПДВ та неправомірного отримання відшкодування цього податку з державного бюджету.

Загалом через неефективність заходів ДФС, ДПС і Держмитслужби до держбюджету не надійшло 52,8 млрд гривень, з них: 21,9 млрд гривень за рахунок збільшення податкового боргу; 20,1 млрд гривень через несплату платниками податків узгоджених ними см грошових зобов'язань, донарахованих податковими органами за результатами камеральних, документальних і фактичних перевірок; 7,2 млрд гривень через списання безнадійного податкового боргу; 3,6 млрд гривень внаслідок несплати митних платежів, донарахованих за результатами митного контролю, проведених документальних перевірок, а також штрафів, застосованих за порушення митних правил, та інших недоліків в роботі митних органів.

Аудитом також встановлено, що ДФС і ДПС не здійснювався на належному рівні аналіз діяльності своїх територіальних органів з виявлення та притягнення до відповідальності суб'єктів господарювання, які провадили діяльність без взяття на облік в податкових органах та без реєстрації, передбаченої Податковим кодексом України для платників окремих податків.

8) Засвідчено низький рівень узгодження та сплати до бюджету донарахованих органами ДФС і ДПС грошових зобов'язань за результатами проведених перевірок платників податків.

За підсумками камеральних, документальних (виїзних і невиїзних) та фактичних перевірок, проведених органами ДФС і ДПС протягом 2019 року та

січня-квітня 2020 року, донарахування грошових зобов'язань становили майже 71,7 млрд грн, проте через оскарження платниками податків рішень контролюючих органів узгоджено 26,1 млрд грн грошових зобов'язань (36,4% донарахованих), а сплачено лише близько 6 млрд грн (8,4% донарахованих грошових зобов'язань, або 23% узгоджених).

Так, за результатами проведених податковими органами камеральних перевірок донараховано 8,82 млрд гривень податкових зобов'язань, з яких узгоджені суми становили 35,7% донарахованих.

За результатами документальних перевірок донараховано всього 52,8 млрд грн грошових зобов'язань, з них 30,8 млрд грн, або 58,3% за плановими перевіркою. Узгоджено платниками податків у цей період 19,0 млрд грн, або 36% донарахованих сум, з них 8,9 млрд гривень, або 46,8%, за плановими перевіркою. Сплачено до бюджету всього 4,4 млрд гривень, що становило 8,4% донарахованих сум.

Протягом періоду, що досліджувався, до бюджету не сплачено 4,3 млрд гривень узгоджених сум штрафів, застосованих органами ДФС і ДПС за результатами фактичних перевірок.

9) Заходи, спрямовані ДФС, Держмитслужбою та їх територіальними органами протягом 2019 року та січня-квітня 2020 року на забезпечення надходжень до державного бюджету митних платежів, були малорезультативними. Як наслідок, недонадходження митних та інших платежів, а також штрафів становили 935,7 млн грн. Крім того, є ризик втрати 42,2 млн грн з державного бюджету за окремими не вирішеними з суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності ситуаціями. ДФС і Держмитслужбою не забезпечено якісного виконання усіх передбачених Митним кодексом функцій для здійснення митними органами митного контролю, зокрема обліку кількості транспортних засобів, що переміщувалися через митний кордон України, узагальнення даних щодо обсягів міжнародних поштових і експрес-відправлень, вартості товарів, надісланих у них, та митних платежів, що сплачувалися після розмитнення цих товарів.

За результатами документальних перевірок суб'єктів ЗЕД, проведених органами Держмитслужби протягом 2019 року та січня-квітня 2020 року, донараховано 509,3 млн гривень грошових зобов'язань, з яких узгоджено 347,3 млн гривень (68,2% донарахованих), сплачено до бюджету 28,6 млн гривень (5,6% донарахованих грошових зобов'язань, або 8,2% узгоджених).

Було встановлено, що станом на 01.05.2020 року нестача безхазяйного майна (вилученого та прийнятого на зберігання) на митницях становила 672,2 млн гривень, з яких 408,3 млн грн (60,7%) – це вартість майна, що залишилось на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, а 230,7 млн гривень (34,3%) нестач обліковується за Одеською митницею Держмитслужби (аудитом в Одеській митниці виявлено випадок нескладання

протоколів про порушення митних правил за результатами виявлення нестачі майна).

10) Результативність роботи ДФС у січні-квітні 2020 року у частині виконання повноважень щодо боротьби з податковими порушеннями (структурні підрозділи податкової міліції) знизилась порівняно з аналогічним періодом 2019 року. Так, за закінченими кримінальними провадженнями у 2019 році встановлено збитків у сумі 1 418,7 млн грн, з яких відшкодовано 1 122,4 млн грн, або 79,1%, у січні-квітні 2020 року – близько 464,5 млн грн, з яких відшкодовано 328,8 млн, або 70,8%.

Кількість розслідувань, розпочатих податковою міліцією у січні-квітні 2020 року, становила 79,9% кількості розслідувань, розпочатих протягом аналогічного періоду 2019 року (898 і 1 124 розслідування відповідно), кількість закінчених справ – 68,9% (589 і 855 розслідувань відповідно), переданих до суду з обвинувальним актом – 73,6% (265 і 360 розслідувань відповідно).

11) ДФС, ДПС і Держмитслужбою не забезпечено належної організації внутрішнього аудиту, дієвого контролю за вжиттям ефективних заходів для усунення порушень і недоліків у роботі, виявлених за результатами проведених заходів внутрішнього контролю. Це зумовило ризики незаконного та нерезультативного використання бюджетних коштів, а також недоотримання посадовими особами цих органів вимог законодавства при виконанні службових обов'язків.

Висновки:

1. Державна фіскальна служба України, Державна податкова служба України та Державна митна служба України протягом досліджуваного періоду здійснювали свою діяльність в умовах реформування, що вплинуло на ефективність прийнятих рішень та виконання повноважень із забезпечення надходжень платежів до державного бюджету України.

2. Тимчасовою слідчою комісією встановлено, що державний бюджет України на 2019 рік та державний бюджет України на 2020 рік не було виконано в повному обсязі через недоліки в адмініструванні податків, зборів та митних платежів Державною фіскальною службою України, Державною податковою службою України та Державною митною службою України, а також існування схем зі штучного формування податкового кредиту з податку на додану вартість, недостатністю дій з запобігання та протидії контрабанді та зменшенням показників митних платежів.

3. Комісія констатує невинуватене зволікання у передачі функцій митної політики до Державної митної служби України, що пов'язане з надто довгою підготовкою до її запуску, фактично, коли в країні було повністю змінено

політичну систему влади, функції зі збору митних платежів належали органу, який знаходився у стані ліквідації.

4. Встановлено, що Державною фіскальною службою України не забезпечено припинення як юридичних осіб митниць ДФС та ГУ ДФС в областях, які мали бути реорганізовані, внаслідок чого з державного бюджету України виділялися кошти на їх утримання, не зважаючи на те, що вказані органи вже не виконували повноваження у сфері митної та податкової політики.

5. Комісія звертає увагу на те, що досі не створено центральний орган виконавчої влади, на який покладається обов'язок забезпечення запобігання, виявлення, припинення, розслідування та розкриття кримінальних правопорушень, об'єктом яких є фінансові інтереси держави та/або місцевого самоврядування, що віднесені до його підслідності відповідно до Кримінального процесуального кодексу України, а Державна фіскальна служба України продовжує здійснювати повноваження у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового законодавства.

6. Тимчасовою слідчою комісією встановлено, що найбільш поширеною схемою ухилення від сплати ПДВ є формування «фіктивного» податкового кредиту, який отримав назву «скрутка». Схеми зі штучного формування податкового кредиту з ПДВ є системним явищем, яке виникло з початку запровадження ПДВ, удосконалилося після роботи СМКОР і набуло масового характеру впродовж досліджуваного Комісією періоду.

7. Обсяги «скруток» ПДВ складають близько 2,5 млрд грн щомісяця. Разом за період діяльності Державної фіскальної служби України та Державної податкової служби України за 2019 – 2020 роки суб'єктами господарювання сформовано та використано фіктивного ПДВ на суму щонайменше 49,219 млрд грн.

8. Тимчасовою слідчою комісією встановлено численні факти неналежного виконання посадових обов'язків або службової недбалості посадових осіб Державної фіскальної служби України та Державної податкової служби України щодо виявлення та подальшого відпрацювання суб'єктів господарювання ризикової категорії, а саме:

- порушення вимог Постанови Кабінету Міністрів України від 11 грудня 2019 р. № 1165 «Про затвердження порядків з питань зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних», зокрема п. 6 «платник податку відповідає хоча б одному критерію ризиковості платника податку, реєстрація таких податкової накладної/розрахунку коригування зупиняється. Питання відповідності/невідповідності платника податку критеріям ризиковості платника податку розглядається комісією регіонального рівня. Комісія регіонального рівня постійно проводить моніторинг щодо відповідності/невідповідності платників податку критеріям ризиковості платника податку»;

- порушення вимог Постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. №117 «Про затвердження порядків з питань зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних», зокрема п. 6 «У разі коли за результатами моніторингу платник податку, яким складено податкову накладну/розрахунок коригування, відповідає критеріям ризиковості платника податку, реєстрація таких податкової накладної/розрахунку коригування зупиняється»;

- порушення вимог листа ДФС від 07.08.2019 № 1962/99-99-29-01-18, зокрема «комісія регіонального рівня постійно обраховує та проводить моніторинг щодо відповідності/невідповідності платників податку критеріям ризиковості платника податку». «Якщо виявлено, що платник податків має ознаки ризиковості згідно з пунктом 1.6 цих Критеріїв, то такий платник податків виноситься на розгляд Комісії в той самий день і вноситься до переліку ризикових платників у день проведення засідання Комісії, на якому прийнято відповідне рішення».

Неналежне виконання даних вимог призвело до надання можливості підприємствам ризикової категорії безперешкодно здійснювати реєстрацію податкових накладних, тим самим генерувати та розповсюджувати схемний податковий кредит по ланцюгу постачання, що призвело до значних втрат бюджету.

9. Тимчасовою слідчою комісією також було досліджено питання правомірності бюджетного відшкодування податку на додану вартість та виявлено узгодженого відшкодування по схемним операціям на суму понад 1,6 млрд грн.

10. Комісією виявлено схему з неповернення валютної виручки суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності при здійсненні експорту, завдяки якій протягом 2019 року було експортовано продукції на суму 7,9 млрд грн (умовні втрати з податку на прибуток склали 1,4 млрд грн) та на суму 10,2 млрд грн протягом 2020 року (умовні втрати з податку на прибуток склали 1,8 млрд грн). Проблема породжена недосконалим законодавством, в яке негайно потрібно вносити зміни.

11. Комісією констатовано, що 70 суб'єктів господарювання, які були включені до переліку ризикових платників, отримали бюджетне відшкодування ПДВ на загальну суму понад 200 млн грн.

Суб'єктами господарювання, які мають ознаку «вигодонабувач» (1058 підприємств) або «транзитер» (32 підприємств), було задекларовано до бюджетного відшкодування понад 76 млрд грн ПДВ. Сума податкового кредиту з ознаками сумнівності по зазначених підприємствах становить 2,7 млрд грн або 3 % від задекларованої такими платниками суми ПДВ до відшкодування.

12. Тимчасова слідча комісія звертає увагу на необхідність підвищення рівня відпрацювання доведених до територіальних органів ДПС переліків

ризикових суб'єктів господарювання, які ймовірно задіяні у схемах неправомірного відшкодування ПДВ.

13. Необхідним є продовження здійснення контролю за досудовим розслідуванням у кримінальних провадженнях № 22020000000000032 від 26 лютого 2020 року за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 364, ч. 3 ст. 258-5, ч. 3 ст. 212, ч. 3 ст. 209, ч. 2 ст. 361 КК України, № 42020000000000697 від 08 квітня 2020 року за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 364, ч. 5 ст. 27, ч. 3 ст. 212 КК України, № 42020000000001289 від 10 липня 2020 року за ч. 4 ст. 191, ч. 2 ст. 364, ч. 2 ст. 205-1 КК України, № 42020000000000767 від 21 квітня 2020 року за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч. 5 ст. 27, ч. 3 ст. 212 КК України, № 42020000000001318 від 16 липня 2020 року за ч. 3 ст. 212, ч. 2 ст. 205-1, ч. 2 ст. 366, ч. 2 ст. 209 КК України, № 62020100000001548 від 05 серпня 2020 року за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 364 КК України, № 52020000000000529 від 21 серпня 2020 року за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 191 КК України, № 52020000000000530 від 21 серпня 2020 року за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 364 КК України, № 52020000000000531 від 21 серпня 2020 року за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 366 КК України.

14. Завдяки роботі Тимчасової слідчої комісії, Державною податковою службою України спільно з Службою безпеки України та Міністерством цифрової трансформації України були виявлені та усунуті випадки некоректної роботи алгоритмів СМКОР, внаслідок чого до державного бюджету надійшло додатково понад 30 млрд гривень.

15. Комісія наголошує, що відсутність комплексної системи захисту інформації в ІТС «Податковий блок» могла призвести до несанкціонованого доступу, використання, руйнування, внесення змін чи спотворення інформації в Системі моніторингу критеріїв оцінки ризиковості.

16. Комісією встановлено, що валютна виручка є непідконтрольною ні Державній податковій службі України, ні Національному банку України. Поширення схем з неповернення валютної виручка суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності стало можливим завдяки тому, що в Україні фактично відсутній механізм валютного контролю, який раніше здійснювався в межах ст. 37 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність».

17. Як було встановлено Тимчасовою слідчою комісією, лише на 12 (з 81) пунктах пропуску через державний кордон України для автомобільного сполучення налічуються вагові комплекси у загальній кількості у загальній кількості 23, з яких лише 15 працездатні, 4 – непрацездатні, 4 – потребують налагодження, інтеграції до інформаційних систем Держмитслужби та введення в експлуатацію (фактично – непрацездатні). Вказане дає підстави зробити

висновок, що за відсутності вагових комплексів працівники митниць здійснюють розрахунок ваги автомобілів та вантажів на підставі зазначеної у супровідних документах ваги брутто, що призводить до отримання недостовірних відомостей та заниження сум митних платежів.

18. У квітні 2018 році Державною фіскальною службою України розпочато процес створення комплексних скануючих систем стаціонарного типу для огляду вантажних транспортних засобів та контейнерів. За результатами торгів замість 9 були куплені 7 таких систем, які запрацювали вони лише у грудні 2019 – січні 2020 року, однак досі не введені в експлуатацію. Крім того, з 14 скануючих систем мобільного типу, які Держмитслужба отримала як технічну допомогу, працюють лише 3. Неналежне забезпечення митних органів спеціальним обладнанням, призначеним для виявлення товарів, що переміщуються прихованими серед інших товарів, створює небезпеку ввезення на територію України заборонених товарів та контрабанди, містить корупційні ризики та негативно впливає на якість і ефективність надання митних послуг.

19. Виявлені Комісією факти свідчать про наявність ризиків, пов'язаних з порушенням законодавства України з питань державної митної справи під час переміщення товарів через митний кордон України та необхідність проведення систематичних заходів, спрямованих на запобігання незаконному переміщенню товарів, транспортних засобів комерційного призначення, наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів, культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, вибухових речовин, радіоактивних матеріалів, зброї, боєприпасів, спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації у зонах діяльності митниць, а також зменшення тінізації економіки та наповнення Державного бюджету України.

20. Необхідним є виділення видатків для облаштування пунктів пропуску скануючими системами, проведення діагностики, технічного обслуговування та ремонту наявного скануючого обладнання, а також відновлення працездатності, модернізацію, перевірку вагів.

21. Встановлено відсутність системи автоматизованого обміну інформацією між Державною митною службою України та митними, правоохоронними та іншими уповноваженими органами іноземних держав, що ускладнює ефективне виконання Держмитслужбою покладених на неї завдань.

22. Комісією виявлено ряд міжнародних та міждержавних договорів у сфері митної справи, положення яких практично не застосовуються або не виконуються через незначний товарообіг, неактуальність положень угод або у зв'язку з невиконанням іншою стороною зобов'язань, визначених такими договорами.

23. Комісія наголошує на необхідності внесення змін до чинного законодавства України, зокрема:

- уточнити визначення умов визнання суб'єкта господарювання фіктивним (у т.ч. у разі, якщо прийняття основних рішень щодо функціонування суб'єкта господарювання, а також управління його діяльністю здійснюється третіми особами, які не є офіційно розкритими бенефіціарами, учасниками або керівниками чи формально уповноваженими ними особами);

- встановити обов'язок центрального органу виконавчої влади у сфері державної реєстрації юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб - підприємців, звертатися до суду з позовами про ліквідацію фіктивних суб'єктів господарювання;

- розглянути можливість доповнення Кримінального процесуального кодексу України положенням щодо повноважень органів досудового розслідування, прокуратури та суду на призначення ревізій і перевірок під час досудового розслідування;

- уточнити положення ст. 23 Закону України «Про прокуратуру» щодо повноважень прокурора подавати такі позови у випадках, коли центральний орган виконавчої влади не виконує зазначеного обов'язку, або вступати у справу для захисту інтересів держави;

- запровадити додаткові критерії реєстрації податкових накладних в агропромисловому секторі з метою стимулювання фермерів до сплати повного обсягу ПДВ;

- розглянути можливість відновлення механізму застосування спеціальних санкцій за порушення законодавства України у сфері зовнішньоекономічної діяльності;

- встановити мінімальні граничні строки розрахунків за операціями з експорту товарів за окремими товарними групами розділу II і III УКТЗЕД незалежно від суми здійснення операції;

- розглянути можливість зняття заборони накладення арешту на кошти на єдиному рахунку, відкритому у порядку, визначеному статтею 35-1 Податкового кодексу України, на кошти на рахунках платників у системі електронного адміністрування податку на додану вартість;

- запровадити процедуру резервування суб'єктами господарювання грошових коштів в уповноважених банках при експорті товарів за окремими товарними групами УКТЗЕД;

24. Комісія звертає увагу на необхідність продовження роботи Тимчасової слідчої комісії з метою подальшого розслідування відомостей щодо фактів можливих корупційних дій посадових осіб органів державної влади, які призвели до значних втрат дохідної частини Державного бюджету України та парламентського контролю за здійсненням відповідних кримінальних проваджень.

25. Під час опрацювання наданої Тимчасовій слідчій комісії запитуваної інформації та копій документів встановлені факти порушення строків надання відповідей та ненадання інформації.

Пропозиції:

З огляду на те, що протягом установленого Верховною Радою України строку діяльності Комісії всебічно досліджувалися питання, що належать до предмету її відання, визначеного Постановою Верховної Ради України від 24 квітня 2020 року № 568-ІХ, вважаємо за необхідне:

1. Заслухати та обговорити звіт Комісії на пленарному засіданні Верховної Ради України.

2. Верховній Раді України звіт Комісії взяти до відома.

3. Доручити Голові Верховної Ради України невідкладно направити звіт Тимчасової слідчої комісії до Кабінету Міністрів України, Державної фіскальної служби України, Державної податкової служби України, Державної митної служби України, Офісу Генерального прокурора, Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України, Національної поліції України для розгляду в межах компетенції та відповідного реагування.

4. Рекомендувати:

1) Державній фіскальній службі України, Державній податковій службі України, Державній митній службі України:

вжити заходів для усунення виявлених порушень;

притягнути до дисциплінарної відповідальності державних службовців та працівників апаратів ДФС, ДПС та Держмитслужби, керівників та заступників керівників територіальних органів, які допустили виявлені порушення;

вжити заходів щодо належної координації діяльності ДФС, ДПС та Держмитслужби під час виконання повноважень щодо забезпечення надходжень до державного бюджету України;

2) Державній податковій службі України:

підвищити рівень відпрацювання доведених до територіальних органів ДПС переліків ризикових суб'єктів господарювання, які ймовірно задіяні у схемах неправомірного відшкодування ПДВ;

провести службові розслідування щодо можливого недбалого виконання службових обов'язків фахівцями ДПС щодо правомірності відшкодування ПДВ з бюджету, у межах яких провести перевірки або повторні перевірки підприємств відповідно до п. 78.1.12 ст. 78 Податкового кодексу України;

провести службові розслідування щодо можливого неналежного виконання посадових обов'язків або службової недбалості посадових осіб щодо виявлення та подальшого відпрацювання суб'єктів господарювання ризикової категорії,

зокрема вимог Постанови Кабінету Міністрів України від 11 грудня 2019 р. № 1165 «Про затвердження порядків з питань зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних», Постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. №117 «Про затвердження порядків з питань зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних», листа ДФС від 07.08.2019 р. № 1962/99-99-29-01-18, зокрема в частині несвоєчасного виявлення платників, що здійснюють реєстрацію податкових накладних з підміною товарної номенклатури, та прийняття рішення щодо їх відповідності критеріям ризиковості, а також в частині прийняття рішення щодо невідповідності платників критеріям ризиковості без наявних на те підстав;

провести перевірки ймовірних «вигодонабувачів», які скористались ризиковим податковим кредитом від платників – «скрутчиків» та вжити заходів щодо донарахування податкових зобов'язань.

5. Звіт Комісії опублікувати у газеті «Голос України», а також оприлюднити на офіційному веб-сайті Верховної Ради України».

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Крулько Іван Іванович

Сертифікат: 58E2D9E7F900307B040000009A5A2800A8A98E00

Дійсний до: 19.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України

№ 173д9/1-2021/140107 від 23.04.2021

487680